

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 45.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/1
Telefon št. 72, ponoči tudi
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 12. februarja.

Afera Adamovo-Rade Pašić se je za-
ključila z nepričakovanim diskordom,
ki pa je bil kakor glas rešilne trombe
za udeležene osumljence in krivce. Žal
je brzignil pri tem curek smrdljivega
blata na — Slovence.

Prvokrat je Narodna skupščina vzela
resno v pretes korupcijski slučaj, ki
je razkrinal prakso pri nabavah in po-
pravilih pri železnici. Kljub vsem za-
prekam je anketni odbor pravzaprav
prišel istini že zelo blizu. Dolgo se ni
znalo, čemu je pravzaprav Rade Pašić
dobil ogromno provizijo. Pač pa se je
našlo, da je ministrski svet l. 1923. (re-
žim Markovega protokola) likvidiral
račun tvornice v Adamovem brez po-
drobne revizije. Koliko je bila pri tem
država oškodovana, tega anketni od-
bor ni mogel izračunati, a znaki so, da
gre za 60 do 80 milijonov dinarjev.

Ugotovitve, ki jih je vseboval predlog
dr. Svetislava Popovića (SDS) so bile
porazne. Zlasti ugotovitve, da je bil mi-
nistrskemu svetu najprej sicer predlo-
žen predlog, da se računi likvidirajo le
po predhodni reviziji faktur, a je bil ta
bistveni stavek potem v sklepu minist-
skega sveta izpuščen.

Te ugotovitve je predlog SLS izbrl-
sal in se omejuje na golo frazo, da naj
skupščina sklene, kar ve in zna glede
krivcev. Predloga torej ni in prav ima
radičevski poslanec Banković, če trdi,
da bi morala skupščina izvoliti zopet
nov odbor, da ji sestavi predloge. Z
drugimi besedami: Že razprava o an-
ketnem poročilu je potisnjena v april
ali maj in če pride kdaj do nje, pojde
stvar v koš, ako bi ostala sedanja veči-
na radikalov in klerikalcev.

Afera Adamovo je naša administra-
cija osramotila pred vso Evropo. Na-
čin pa, kako jo je SLS zakopala, osra-
moti vso našo državo. In še posebej
osramoti klerikalne Slovence, o kateri-
h se po tem dogodku upravičeno
lahko reče, da se jih da dobiti za vsako
svinjarjo.

Doslej je vsaj to veljalo, da se je re-
klo, da Slovenija obsoja korupcijo. Za-
man se SLS trudi v Beogradu umazati
SDS, o kateri tam in drugod vsakod-
ve, da je vselej v vladi držala v svojih
resortih red in čistila vsak pojav ko-
rupcije. Pred očmi vse javnosti se je
sijajno razčistila peklena gonja proti
dr. Lukinčiču, ki je imela vrti vsega še
to posebnost, da so sami obtožitelji pri-
znavali osebno korektnost g. dr. Luki-
niča, a le trdili, da je pogršel v upora-
bi zakona. Danes se je še to izkazalo,
da bi bila naša država obsojena na sto-
tine milijonov odškodnine Thurn-Tax-
isu pri mednarodnem razsodišču, da
ni dr. Lukinčič sklenil tako pametne in
obenem zakonite poravnave.

A kaj to naši SLS mar? Ona kleveta
naprej prečane, kakor da je najeta od
pravih korupcijsašev.

Iz Beograda prihaja vest, da je De-
mokratska zajednica prekinila vse od-
nošaje z SLS ravno radi njenega na-
stopa za rešitev korupcijsašev. To
dejstvo bo pač odprlo oči tudi onim,
ki so na pol slepi. Korupcionisti so bili
že pritrinani na rob propada. V zadnjem
hipu jim je prišla rešitev iz — Ljublja-
ne, iz iste Ljubljane, kjer je pred letom
dni priredila SLS »manifestacijo nepo-
pustljivih bojevnikov proti korupciji».

SLS na žalost zastopa večino Sloven-
cev. Tako se zgodi, da danes v Beo-
gradu govore prav nepovoljno o vseh
Slovenčih, češ, vrzi njihovim lačnim
tigrom malo kost, pa zapoje rešilno pe-
sem celi korupciji.

Proti tej trditvi moramo dvigniti svoj
protest: SLS za to sramotno kupčijo in
za reševanje korupcijsašev ni imela in
nima pooblastila Slovencev. Vsa naša
javnost, in sicer ne le železničarji, ki
na svoji koži čutijo posledice korupci-
je v generalni direkciji železnice, ampak
tudi vsi drugi stanovi so solidarni v
tem, da je usodna pogrška in neod-
pustljiva, da je SLS, zasledujoč svoje
partijske račune in računčice, priskočila
na pomoč v aferi Adamovo razkrinka-
nim radikalnim korupcijsašem. Če se
je dala dobiti SLS za sekundanta v
obrambi korupcije, Slovenstvo te grdo-
bije noče in ne more vzeti na svoje ra-
me. Vodstvo SLS in poslanski klub
SLS ter Slovenstvo, to še ni isto, in
ako prodere istina o tem doslej v živ-
ljenju SLS najgostejšo listu njene zgo-
dovine v vse sloje ljudstva, ji mora
odzveti tudi formalno legitimacijo v
Beogradu, govoriti v njegovem imenu.

**Poostritev nemško-
poljskega spora**

Berlin, 12. februarja. (be.) Poljska delega-
cija je prešla danes noto nemške vlade,
ki pravi, da so sprito izganjanja nemških
državljanov iz Poljske nadaljina pogajanja
za sklenitev trgovinske pogodbe med obe-
ma državama in dogovora glede naseljeva-
nja obojestranskih državljanov brez pra-
vega pomena. Zato predlaga Nemčija, naj
se ta pogajanja prekinejo, dokler se ne
končajo razgovori s poljsko vlado glede
morebitnega ukinjenja izgonov.

Nova kritična situacija za vlado

**Minister Vukičević napoveduje svojo demisijo. — Spor radi
zopetnega združenja jovanovičevcev z matičnim klubom. — Ra-
dičevci iščejo novih stikov z opozicijo.**

Beograd, 12. februarja, p. Tekom da-
našnjega dopoldneva je posetilo pre-
sedništvo vlade nekoliko radikalnih pr-
vakov, ki so z Uzunovičem razprav-
ljali o položaju. Te konference so v
zvezi z akcijo ministra Velje Vukiče-
vića, ki je predvčerajšnjem poslal pre-
sedniku radikalnega kluba Iliji Mihaj-
loviću pismo, v katerem zahteva, naj se
oba radikalna kluba združita, da bi se
tako ojačile radikalne vrste in vzpo-
stavila kompaktnost stranke. Minister
Vukičević povdarja, da je vstopil v vla-
do le s pogojem, da se ta združitev ta-
ko izvede. Ker se pa to doslej ni zgo-
dilo, se obrača s svojo zahtevo pisme-
no do predsedništva radikalnega kluba
in energično zahteva, da se ta zadeva
končno uredi. Minister Vukičević je dal
predsedniku kluba Mihajloviću rok treh
dni, da spravi stvar pred svoj klub. Da-
nes je tak rok potekel, a klub se še ni
sestal. Situacija je vrlo teška, ker pa-
šičevci odločno odklanjajo zopetni spre-
jem posl. Ljube Jovanovića, Altiparma-
kovića in Vasilije Trbiča.

Opoldne se je doznalo, da je nastal
v vprašanju povratka članov Jovanovi-
čevega kluba v matični klub važen pre-
obrat. Minister prosvete, Velja Vukiče-
vić se je sestel s predsednikom vlade
Uzunovičem. Po sestanku, ki je trajal
precej dolgo, je izjavil minister Vuki-
čević novinarjem:

»Znano vam je, da sem stopil v vla-
do kot predstavnik posebnega kluba.
Moj vstop v vlado je bil samo začasen.
Potrebno je, da se oba kluba združita.
Ako pride do združitve, podam ostavo,
ako pa ne pride do združitve, bom
tudi podal ostavko. Jaz sem vstopil kot
predstavnik posebnega kluba, g. Uzu-
nović pa naj potem sam izbira svoje
sodelavce». Na ponovno vprašanje va-
šega poročevalca je g. Vukičević od-
govoril: »Da, podal bom v vsakem slu-
čaju ostavko.»

G. Vukičević je pristavil, da bo v tej
stvari še počakal na sklep radikalnega
kluba.

Po 13. uri je zapustil predsedništvo
vlade g. Uzunović. Vaš poročevalc ga
je opozoril na izjavo g. Vukičevića, na-
kar je g. Uzunović odgovoril: »Jaz za

Končano je ...

**Pretrsljiva obsodba kleroradikalnega predloga o rezultatih
preiskav in anketnem odboru.**

Beograd, 12. februarja, p. Razbur-
jenje vse poštene javnosti nad nečve-
nim sklepom, ki ga je sprejela klero-
radikalna večina anketnega odbora po
predlogu poslanca SLS dr. Hodžarija,
se še ni podelo. Danes priobčuje »Po-
litika« pretrsljivo pismo vpojojenega
načelnika strojnega oddelka v gen. di-
rekciji železnice Milivoja Pavlovića, ka-
teremu so poskušali radikali navalliti
odgovornost za afero, ki so jo zakrivil
njegovi šefi in ministri. Pod naslovom
»Svršeno je ...« izreka inž. Pavlović
svoj stud nad sklepom kleroradikalne
večine anketnega odbora ter analizira
Hodžarjev predlog kot poziv Narodni
skupščini, naj ne kliče na odgovornost
onih, ki so vršili prevare z nepravil-
nimi fakturami in falzificiranimi do-
kumenti, temveč one, ki so to poskušali
preprečiti. Inž. Pavlović povdarja, da
se je sklep kleroradikalne večine izog-

Energičen ukrep ministra saobračaja

**Dočim je kleroradikalna večina strmoglavila Popovičev pred-
log je minister Milosavljević izvajal konsekvence ter penzijo-
niral enega glavnih krivcev adamovske afere.**

(Glej tudi poročilo na 4. strani.)

Beograd, 12. februarja, n. Upokoje-
teve generalnega direktorja železnice Mihe
lića je vzbudila v političnih krogih
senzacija ter je radikale jako osupni-
la. Ilić, ki je bil v predvojni Srbiji mi-
nister, zavzema v radikalni stranki od-
lično pozicijo, ki se dosega izkazala
še vedno kot močnejša nego vsakega
ministra. Upokojeve se je izvršila po-
vsem nepričakovano ter so tudi ostali
člani bili popolnoma presenečeni.

O predzgodovini tega ukrepa gene-
rala Milosavljevića se pripoveduje sle-
deče: Proti generalnemu direktorju Ili-
ću je bil že opetovano nakopičen mate-
rijal, ki je bil zanj zelo kompromitan-
ten. Odkar pa je poskus bivšega mi-
nistra Radojevića, odstraniti tega moža
od vodstva najvažnejšega železniškega
urada, končal z nasilno demisijo mi-
nistra, se je splošno smatralo, da je Ilić
amovibel. Akoravno so razprave v an-
ketnem odboru pokazale, da je eden
glavnih krivcev poleg ministrov baš
Miha Ilić so radikali vse storili, da ga
kolikor močnejše zaščitijo. Naproti temu
je rezumel o rezultatih preiskave, ki
ga je sestavil posl. dr. Popović s pr-
stom pokazal na Ilića in Popovičeva
zahteva, naj minister saobračaja tekem

**Češkoslovaška politika ostane
nespremenjena**

Važne izjave zunanjega ministra dr. Beneša

**Nadaljevanje zunanje politične debate. — Čsl.-jugoslovensko pri-
jateljstvo se mora poglobiti. — Med Prago in Rimom niso baš
najboljši odnošaji. — Vprašanje razmerja do Rusije. — Mala
antanta bo vodila še naprej dotedajsko politiko. — Proti zdru-
žitvi Avstrije z Nemčijo. — Madžarska politika ne sme iti pre-
ko Češkoslovaške in Jugoslavije.**

Praga, 12. februarja. g. Zbornični odbor je
nadaljeval veliko debato o zunanji politiki.
Poslanec slovaške ljudske stranke Ondr-
ščo je dejal, da za Slovake kot sosedo Ma-
džarske ni vseeno, kaj se godi v tej državi.
Tu ne more veljati načelo, da se Češkoslo-
vaška ne sme vtikati v notranje zadeve so-
sedne države. Govornik je rekel, da se je
Madžarska po trianonski mirovni pogodbi
postavila na stališče čakanja, kako se bo
stvar dalje razvijala, znala pa je izrabiti di-
plomatske spretnosti in zveze iz prejšnjih ča-
sov. Drastična je razlika v pravih oboje-
stranskih narodnih manjšin. Dočim ima 300
tisoč Madžarov na Češkoslovaškem pet po-
slancev, nimajo Slovaki onstran meje niti
enega, čeprav jih je najmanj tudi toliko.

V interesu Češkoslovaške je, da postane
razmerje do Jugoslavije še bolj prijateljsko
kot je. Važno je za republiko tudi vprašanje
transke pogodbe, ker pomenja ekspanzijo
italijanske politike na Balkanu. »Vsi vemo,«
je nadaljeval Ondrščo, »da naše razmerje do
Italije ni ravno najboljšo. Glede Vatikana je
mogoče le dvoje rešitev: Ali popolna ločitev,
ki je pa tudi zunanji minister ne mara, ali
pa taki odnošaji, ki so v skladu z dostojan-
stvom obeh strank. Minister stoji na stališču,
naj se razmerje do Vatikana ne reši v sploš-
nem, ampak v zadovoljstvo obeh strank le
od primera do primera, kakor to kaže po-
treba. Taka politika ni pravilna, že zaradi
nove vladne večine.»

Nemški krščanski socijalec dr. Feier-
le je izjavil, da je velik del Avstrijcev za
združitve z Nemčijo in da se zato priključi-
te lahko vsak čas izvede. Toda samoodločba na-
rodov je v praksi nekaj popolnoma drugač-
nega, kakor pa se proglša. Nemci odobra-
vajo stališče zunanjega ministra, da se ne
sme začeti kulturni boj. Govornik je prepi-
čan, da bo Vatikan poslal v Prago vedno le
take cerkvene dostojanstvenike, proti kateri-
m ne bo ugovora.

Socijalni demokrat Tayerle bi rad ve-
del, kaj je ukrenila vlada v stvari mednarod-
ne gospodarske konference in ali se bo iz-
polnila stara zahteva strokovnih organizacij,
da se pripuščajo h konferenci tudi zastop-
niki delavstva. Tudi je potrebno, da se ude-
ležujejo pogajanj za trgovinske pogodbe tudi
predstavniiki nameščenecv. Potrebno je tudi,
da se imenujejo v vseh važnih industrijskih
državah socijalni atašaji. Obžalovati je, da se
vedno znova odgaja priznanje Rusije, kar se
zlasti obetuje v gospodarstvu. Socijalisti so za
to, da se loči cerkev od države in da ni ofi-
cijelnih odnosov do Vatikana.

Narodni demokrat dr. Kramář je po-
lemiziral s komunistom Kreibichom zaradi
Anglije in Kitajske. Češkoslovaška ne more
de jure priznati sovjetov, ki so uničili ono
Rusijo, brez katere ne bi bilo danes svobod-
ne Češkoslovaške. Govornik ni za diktaturo,
vendar se ne more primerjati v tem pogledu
Italiji z Rusijo. Glede Nemčije je dejal dr.
Kramář, da je po njegovem mnenju edino v
demokratskem razvoju te države jamstvo za
svetovni mir.

Narodni socijalist Hrušovský odobra-
va politiko vlade, ki pozorno zasleduje do-
godke na Madžarskem. To je važno že zato,
ker pravijo politični krogi v tej državi, da
se Mala antanta nima vmešavati v zadevo uki-
njenja mednarodne vojaške kontrolne komi-
sije v Budimpešti. Glede Rusije je rekel, da
odklanjajo le narodni demokrati in slovaška
ljudska stranka njeno priznanje po Češko-

Predsednik Coolidge za razorožitev na morju

**Spodnja zbornica odklonila delavsko resolucijo, naj se odpokli-
čejo angleške čete. — Konec mešanih sodišč na Kitajskem.**

Washington, 12. februarja. d. Predsednik
Coolidge je poslal kongresu posebno spome-
nico, v kateri se ponovno izreka na razšir-
jenje razprav na razorožitveni konferenci v
Ženevi na razorožitev na morju. Ameriški
veleposlaniki v Londonu, Parizu, Rimu in
Tokiu predložijo tem vladam memorandum,
v katerem predlagajo, naj se delegati na že-
nevskem zasedanju zedinijo glede posebne
konference za omejitev oboroževanja na
morju in naj se spopolni washingtonski do-
govor. Amerika je pripravljena raztegniti
razmerje 5 : 5 : 3 (Amerika : Anglija : Ja-
ponka), ki ga določa washingtonski dogo-
vor, tudi na one vrste vojnih ladij, ki jih
ta dogovor ne omenja. Vendar je pri tem
jemati v poštev posebni položaj dotičnih držav.
Pri tej priliki naj bi se tudi določilo
razmerje vojnih ladij Francije in Italije.

London, 12. februarja. (lo.) V angleški
javnosti je naletela spomenica predsednika
Coolidgea glede omejitve oboroževanja tudi
na morju na ugoden sprejem. Tudi oficijelni

krogi jo v načelu toplo pozdravljajo. Zlasti
naglašajo, da se Amerika tako zelo zavzema
za razorožitev, čije glavna glasovnica je baš
Anglija. Ameriške predloge morajo seveda
proučiti strokovnjaki preden se more izreči
oficijelno mnenje. Ni dvoma, da so prišli ti
predlogi v ugodnem trenutku, pred zaseda-
njem pripravljalnega odbora za razorožitev
na konferenco v Ženevi, ki je sklicano za
21. marca. Poročila podoborov o tehničnih
vprašanjih razorožitev se ta dan predložijo
zastopnikom onih držav, na katere je bila
naslovljena Coolidgeva spomenica.

Pariz, 12. februarja. s. Ministrski svet je
pod predsedstvom prezidenta Doumerguesa
proučeval ameriško noto o razorožitvi na
morju. Pooblastil je Brianda, naj pripravi ta-
zadavni odgovor. Smatrali se more kot golo-
vo, da bo Francija odklonila svojo udeležbo
na konferenci za razorožitev na morju, ka-
kor jo predlaga Coolidge. Francoski odgovor
bo povdarjal, naj se s tem vprašanjem tudi
nadalje bavi Društvo narodov.

Angleško-italijanska konferenca

Rim, 12. februarja. d. Semkaj se je pri-
peljal predsednik zveze angleških industrij-
cev, ki je prišel vabit predsednika fašistič-
nega industrijskega sindikata Olivettija na
konferenco v Londonu, na kateri naj bi se
razpravljalo o novih gospodarskih vpraša-
njih, ki zanimajo obe državi. Ta konferen-
ca se odpravi začetkom aprila. Vodja itali-
janske delegacije bo Olivetti.

Smrt igralke Sorme

Berlin, 12. februarja. (be.) Bivša nemška
igralka Agneza Sorma, kasnejša grofica
Minotta, je umrla, stara 62 let, na farmi
svojega sina v Arizoni v Zedinjenih državah.
Zadela jo je srčna kap.

Atentat na avtonomije Ljubljane, Maribora in vseh večjih mest

Klerikalna lex Smodej o ukinjenju proračunske pravice naših mestnih občin.

Dne 2. februarja t. l. je sprejel finančni odbor z glasovi SLS nov člen finančnega zakona (čl. 73), ki v stvari ukinja avtonomijo vseh večjih občin.

Ta člen 73 se glasi v stilizaciji, ki jo je predložil imenom vladne večine poslanec SLS g. Smodej naslednje:

»Doklade oblastne, okrožne, srezke preko 100 %, občinske pa preko 300 odstotkov od vsote letnega neposrednega davka odobrava minister financ. Vse proračune mestnih občin, kjer prekorači skupna vsota izdatkov vsoto od 3 milijone dinarjev, odobrava minister financ brez obzira na višino procenta doklad.«

Ta predlog g. Smodeja je bil sprejet navzlic odporu opozicije in proti predlogu g. Demetroviča, ki je zahteval, da se pusti odobravanje doklad preko navedenih odstotkov finančnim delegatom, oziroma velikim županom »proticentralistična« SLS je predlagala, da se to prepusti ministru, dostavke glede proračunov pa da se črta.

Sestava in sprejetje proračunov spada v lastni delokrog občin in ne potrebuje doslej nobenega odobrenja kakor druge oblasti. Samo odredjanje doklad je vezano na posebne zakonske predpogoje in če prekorači izvestno višino, so za to potrebna višja odobrenja. To pa ni vmešavanje v sam proračun, s katerim se je sicer nadzorna oblast pečala le na pritožbo občanov.

Novi člen 73 (lex Smodej) pa ukinja

proračunsko pravico vseh večjih mestnih občin. Vezana na odobritev finančnega ministra je ta pravica izpodrežena v svojem bistvu, ker bo finančno ministrstvo moglo na intervencijo političnih strank po mili volji brisati in s tem izseljevati izpremembe.

3 milijone dinarjev je danes sorazmerno mala vsota. Saj imajo skoro vse občine podjetja, kjer promet kmalu znaša 3 milijone.

Avtonomija mest je zagotovljena z zakoni, statuti, na katere so občine vselej ljubosumno pazile. Pri nas zadene nečuvstva poteza g. Smodeja tako Ljubljano, kakor Maribor, Celje in še celo vrsto naših mest.

V Ljubljani imamo komisarja-radikala, torej pripadnika stranke, ki ne uživa nobenega zaupanja volilcev. Ta se seveda proti lastni stranki ne upa upreti. Isto velja tudi za Maribor, kjer gospoduje danes večina, ki drži vladno. Upamo pa, da bodo vsaj druga prizadeta mesta vzela celo vprašanje najresnejše v pretres in branila svojo staro pravdo.

SLS pa je s svojo centralistično stilizacijo čl. 73, pokazala, da je ista. kakršna je bila v Avstriji. Brez načel, brez doslednosti, za policajstvo občin, za uničenje njihove avtonomije, za Dunaj, za centralizem, za vse, ako je — na vladu.

Kaj pa bo v par tednih, ko bo SLS zopet sedela v opoziciji?

Politične beležke

Dr. Žerjav in ministrska odgovornost

Včerajšnji »Slovenec« priobčuje izvešček dr. Žerjavega govora v Narodni skupščini, ko se je obravnavala last zadeva dr. Lukiniča. S tem citatom bi »Slovenec« rad ustvaril divergenco med stališčem, ki ga SDS zavzema v anketnem slučaju g. Rade Pašiča in tov. ter stališčem, ki ga je SDS zavzemala v Lukiničevem slučaju. Kdor zna pri čitanju misliti, je že v »Slovenec« lahko opazil, da se Lukiničev slučaj ministrske odgovornosti ne more in ne da primerjati z odgovornostjo prizadetih ministrov v tkzv. adamovski aferi. Dr. Lukinič se je je očitalo, da je po grešno interpretiral zakon, nič pa se ni niti drži trditelj ali celo obtožitelj, da se je dr. Lukinič hotel koristiti, kaj šele, da bi kdo mogel reči, da se je koristil. Zato je dr. Žerjav takrat čisto pravilno govoril, da po naši ustavi ne more biti nič kot minister obtožen, komur se ne dokaže formalna kršitev pozitivnega zakona. Skliceval se je tudi na prof. Slobodana Jovanoviča, ki pravi v svojem »Ustavnem pravu«, da so vsa ministrska dejanja izvršena na podlagi svobodne razsodnosti izven kazenske odgovornosti ter vsebuje samo politično odgovornost. Pri sedanjih preiskavi anketnega odbora pa je bilo ugotovljeno neke, da se je formalno grešilo zopet pozitivni zakon, narveč, da so bila pri tem izvršena goljufiva dejanja, s pomočjo katerih so se posamezniki obogatili na škodo države za desetine milijonov. Aferi sta torej bistveno različni. »Slovenec« seveda to dobro ve. Ako navzlic temu meče v isti koš dr. Lukiniča z lopovi, ki so prizadeli pri adamovski aferi, zavestno vara javnost in brezvestno umetno skonstruira nasprotstvo v stališču SDS večer — SDS danes.

Zakaj je bil g. Koblerju v Kranju odvzet dekanat?

»Obzor« od 12. m. se bavi v daljšem članku s slučajem župnika Koblerja, ki ga je škof kot dekana degradiral. Članek ugotavlja, da je bila edina napaka g. Koblerja, ker ni bil pristal SLS in ni zamol agital kot duhovnik. Zato ga mora Ljubljanski škof po mnenju svojih političnih svetovalcev kaznovati in mu je tudi na zahtevo neki deputacije odvzel dekanat. Ni res, kar trdi »Slovenec«, da je bila odredba škofijskega ordinarijata povsem interna stvar cerkve. V dekretu, ki ga je prejel g. Kobler, se mu očitajo, da je od 1. 1900 dalje ne pošiljal redno ordinarijatu svojih predpisanih uradnih poročil. Ako je to res, potem je to večji škandal za ordinarijat, ki ne zna vzdrževati v svoji hiši reda, kakor pa za g. Koblerja. Ta očitek pa je samo naveden izgovor za očividno politično maščevanje in nič več. Kje je bil ordinarijat vseh 26 let, da se je šele sedaj spomnil na to? Članek ugotavlja, da Koblerjeva afera dokazuje, da brez zlorabe verskih čustev in brez sodelovanja duhovščine SLS v Sloveniji ni česar ne pomenja. Naj dr. Korošec se toliko prepričuje politično javnost v Beogradu in Zagrebu, da SLS ni »verska stranka«, vendar pa je jasno, da brez sodelovanja duhovnikov s SLS in zanjo niti njegov mandat ne bi bil siguran. Res je, da SLS ni verska stranka v smislu »verske sekte«, toda dejstvo je, ki ga dokazuje tudi Koblerjeva afera, da so duhovniki prisiljeni od cerkve oblasti politično delati za SLS. Kot dokaz na kak način dela cerkveni aparat za SLS, navaja članek tudi to, da je dr. Korošec sam napisal članek za list »Bogoljub«, ki ga čitajo večina ženske in katere poziva, naj prosijo Boga, da bo rešil slovenski narod. »Bogoljub« je glavno glasilo Marijinih družb in znano je, kdo jih vodi, kakor je tudi znan vpliv žensk na moške. — Navedli smo vsebinsko članka iz »Obzora« zato, ker je izšel iz tistih slovenskih radičevskih krogov, ki so doslej trdili, da je hoi sam demokratov proti klerikalizmu v Sloveniji nepotreben.

Nova protikorupcijska fronta v Beogradu

»Slovenec« bi za vsako ceno rad dopovedal, da se SLS ni breskala za zaščito korupcijskega in da ona ni glasovala za manifestacijo korupcije. Izmišljube si vsa kajake finte iz zofisme, ki naj operejo Hodžarjev predlog, najraje bi pa prekrstili korupcijo in ji dal drugo ime, če bi kdo na to kaj dal. Morda pa glaslo SLS vendarle odgovori na vprašanje, zakaj so bili n. pr. davidovičevci proti predlogu Hodžarja, ako je »strožji« od Popovičevega? In zakaj so radikalni katerih ministri in odličniki so sedeli na zatožni klopi, hvaležno umaknili svoje predloge, predno je Hodžar stavil svoj predlog? Če bi bil za radikalne korupcioniste predlog opozicije ugodnejši bi radikalni vsekakor glasovali zani, ne pa za dr. Hodžarjev predlog, za katerega skuša sedaj »Slovenec« dokazati, da je »strožji in konkretniji«. To je jasno kakor beli dan. Samo »Slovenec« ima svoje bralce in naročnike za tako zabite, da jim hoče dopovedati, da se je v Beogradu sedaj, ko so zlezli klerikalci k vladnim koritom, situacija tako izpremenila, da tvorijo radikalni v koaliciji z SLS — protikorupcijsko fronto.

Dobra zafrkacija mandatarja SLS

»Delavska Politika« naslavlja »vkljudno prošnjo na ministre in poslance SLS«, v kateri jih vprašuje, zakaj niso še ukinili zakona o zaščiti države? List pravi, da to vprašanje ne zadeva na materialne težave, ker bi se z odpravo tega zakona še precej pridostilo, v nadaljnjih izjavah pa piše: »Vemo dobro, da je SLS od nekdanj proti zakonu o zaščiti države, vemo, da je ona ponovno zahtevala v parlamentu, odnosno vsaj v svojih resolucijah, da se mora ta zakon ukiniti, nimamo povoda misliti, da je ona to delala le iz agitacijskih razlogov, vemo, da klerikalci niso demokrati, vemo, da so vajeni držati besedo in da se oni, kakor je drastično poudarjal na shodu v Celju dr. Korošec, raje odrečejo vsakršnemu sodelovanju v vladi, kakor pa svojem programu in svojim zahtevam, ki so takorekoč zahteve celokupnega slovenskega naroda, vemo kratkomo, da je SLS programatična stranka in da bo zato delala sedaj potom svojih ministrov in poslancev na ukinitev zakona o zaščiti države tudi iz razloga, ker je to ona vodno zahtevala in ker se s to ukinitvijo le pospešuje politično štednje. Mi smo si dovolili opozoriti ministre SLS na to vprašanje zgolj zato, da jim pri njihovem težkem poslu pomagamo. In, kakor rečeno, saj je vendar to stara zahteva SLS, izrečena ponovno na shodih, zlasti v Trbovljah in v Ljubljani, ter naglašena in precizirana v nešteti resolucijah in predlogih te stranke. — Vsekako dobra zafrkacija!

Katoliški način poročanja

»Slovenec« ba rad svojim vernikom z zaviljanjem in falzifikiranjem dejstev prikrije dejstvo, da so klerikalci v anketnem odboru rešili Rade Pašiča in druge obtožene radikale nekljub posledic korupcijskih afer. Tako piše tudi v svoji včerajšnji številki, da predlog SDS v anketnem odboru, za katerega je glasovala vsa opozicija, ne imenuje nobene osebe in ne postavlja nobene konkretne zahteve, vsled česar da ni nič drugega, kakor naveden prehod na dnevni red. Dejstvo pa je, da je bil predlog opozicije preložen z obširno motivacijo, v kateri se izrecno navajalo vse osebe, ki so kaj zakrivil, med njimi generalni direktor Ilić, ministri Kojčić in Stojadinović ter Rade Pašič. Da bi spravil svoje bralce v zmotu, priobčuje »Slovenec« oba predloga, in sicer najprej predlog dr. Popoviča, nato predlog dr. Hodžarja in pri tem zavija proti nebesom oči, češ, glejte, kako malo je razlike. A katoliško glasilo le namenoma izpuštilo cel prvi del predloga dr. Popoviča, ki vsebuje porazne ugotovitve anketnega odbora. Predlog Hodžarjev pa je seveda brez uvoda in motivov in baš v tem je sreča korupcionistov. Težiče Popovičevega predloga je v točnih ugotovitvah vseh nepravilnosti, te pa je »Slovenec« izpuštil in utajil. Katoliški falzifikatorji so torej zopet pokazali, kaj znaajo.

Hinavska dvoreznost

»Slovenec« je prinesel sliko, v kateri predstavlja našo Talijo, kako radi »brač« mora zapuščati svoj dom. S tem hoče hujskati proti Srbom, češ, da so slovenski Taliji odstrigli dohodke. V takem trenutku je z ozirom na to ogabno plemensko hujskarijo škofovih pisarjev pač umestno opozoriti na ta fakt, da ga ni Srba, ki bi ne privoščil Ljubljani dobre ureditve gledališča. Kdo pa je glasoval za budžet in za finančni zakon, ki reducirata ljubljansko gledališče in predpisujeta pretirani znesek dveh milijonov, ki se morata oddati v obdobju državnega blaginje? Kdo je zlasti glasoval za redukcijo osebja? SLS, to je takozvana zastopnica Slovencev na čelu z ljubljanskim poslancem Korošcem, je z radikalni vred pomogla do zmage vsem tem določbam! Nismo že doživeli tako grde dvoreznosti in demagogije: v Ljubljani zna SLS ustiti se o gledališču, a v Beogradu, kjer je stopila v vlado, je seveda tudi na našo Talijo pozabila. A ne le pozabila. S svojimi glasovi jo je podrli na tla. Slika v »Slovenec« ni pravilna: pred vožiče, kakor je Talija zložila svojo revno culico, bi trebalo naslikati vprežena dva g. duhovnika: eden je poslanec dr. Korošec, ki ga je v skupščino poslal — Ljubljana, a drugi je poslanec Smodej, ki je kot referent večine finančnega odbora na Sveučni odoobrila vse redukcije in vso mizerijo ljubljanskega teatra. Dvorenim kimavcem, ki so že pred leti pokazali, kako mrzijo slovensko Talijo, spreminjajoč njen hram v kinematograf, danes pa so se razkrinkali popolnoma, — treba izraziti ne za ničevanje, ampak krepak odpor. Nedeljska karikaturna v »Slovenec« je klasičen dokaz, kako se zna SLS kruto norčevati iz slovenske umetnosti in njenih zastopnikov.

Angleška spomenica o Kitajski pred Društvom narodov

Na ženevski razorožitveni konferenci naj bi se določila nova konferenca za omejitev oboroževanja tudi na morju. — Ugoden vtis Coolidgeve spomenice v Londonu.

Zeneva, 12. februarja. s. Včeraj so bile v tajništvu Društva narodov dostavljene angleške izjave glede angleške politike na Kitajskem. Listina, ki jo je podpisal Chamberlain, tolmači in potrjuje izjave, ki so jih podali vladni zastopniki zadnje dni v parlamentu.

Zeneva, 12. februarja. (lo.) Poročilo o angleški politiki na Kitajskem vsebuje pregled dogodkov od zadnje washingtonske konference. Poročilo navaja, da je potrebna sprememba kitajske politike posebno z ozirom na sedanji notranji položaj na Kitajskem, ki je sličen dogodkom l. 1905. Iz poteka dogodkov v Hankavu in v Kiukiangju, je razvidno, da nimajo pričakovati Angliji v kitajskih mestih nikakega varstva s strani nacionalistične vlade in to posebno v sedanjem revolucionarnem štadiju države. Iz tega sledi jasno, da bi pohod nacionalističnih čet proti Sanghaju pomenjal nevarnost za tamošnje angleške državljane. Zato je bila angleška vlada prisiljena, da odredi v obrambo angleških interesov primerne korake.

London, 12. februarja. (lo.) Spodnja zbornica je s 320 proti 113 glasovom odklonila resolucijo delavske stranke proti koncen-

traciji angleških čet v Sanghaju. Podtajnika za zunanje zadeve Locker in Lampton sta izjavila, da je pravi vzrok sedanjih hostij na Kitajskem porajajoče se čustvo kitajskega nacionalizma, ki je pristno, ako ravno igrajo pri tem gibanju tudi drugi vplivi svojega vloga Nobena vlada ni več storišla kakor angleška, da zadovolji željam drugega naroda. Anglija želi močno in neodvisno Kitajsko, vendar mora skrbeti za življenje svojih 6000 sorojakov.

Hankav, 12. februarja. (be.) Zunanji minister Cen je sporočil konzulatoma, da se tuji ne bodo smeli več posluževati mešanih sodišč in da »vredno vse sporne zadeve pred kitajskie sodnike, ne da bi prisostvoval razpravam kot prisednik konzularni zastopnik.

Sanghaj, 12. februarja. s. Po japonskih vesteh je general Wupeifu na brzojavko maršala Čangtsolina, ki napoveduje ofenzivo kantonskih čet, prosil za sporočilo, katere čete in bi poslal proti južnim četam. Istočasno je zahteval, da čete smejo napredovati samo do Yangtse. Wupeifu odgovarja, da se bo potem potrdil, da doseže med lastnimi četami in oddelki maršala Čangtsolina boljše odnose.

Pismo iz Italije

Italija z Anglijo v Kini. — Davek za fašistično stranko. — 54 milijonov za ceste v novih pokrajinah.

Rim, 6. februarja. Vlada je te dni izročila angleškemu veleposlaniku v Rimu kratko noto, v kateri Italija izjavlja, da je v slučaju komplikacij v Sanghaju pripravljena štiti svoje koristi ob strani Velike Britanije.

Ta kratka vest je v javnosti pobudila precejšnje zažudenje zlasti zato, ker je Italija na ta način zavzela popolnoma drugačno stališče od vseh ostalih, v kitajskem vprašanju interesiranih velesil. Dočim so se Francija, Amerika in Japonska postavile na stališče, da vsaka zase štiti svoje koristi v Kini, se je Italija priključila glavni interesiranki, Veliki Britaniji, in tako vzela njene koristi za svoje. Če je torej, kakor se splošno javlja, položaj za Anglijo na skrajnem vzloku res skrajno kočljiv, si je Italija s svojim priključenjem k Angliji nakopala na glavo velikomogočn odgovornost za komplikacije v mednarodni politiki, ki bi mogle nastati iz tega skupnega angleško - italijanskega nastopa. Italijanska javnost se danes zelo resno in s precejšnjo skrbjo povprašuje: »Ali ne stojimo morda pred zapletom, iz katerega bi se mo zmo izbiti nekaj takega, kako v letu 1914?« Ecco la guerra!, »Česa hočimo iskati v Kini?«, se vprašuje in odgovarja z neko škodoželjno resnino: »Delle bottelle« (Batina).

Fašistična javnost seveda ne govori tako, ker je v svoji bojevitosti trdno prepričana, da je za utrditve fašističnega režima treba uspehov zlasti na mednarodnem polju in da so ti uspehi zagotovljeni že vnaprej, samo da se Italija, Italija Vittorija Veneta, zgane, a še tem prej, če se zgane ob strani močnega Anglije. Da bi se ta skupna akcija mogla izpolniti, je za fašizem popolnoma izključeno. Vsa ostala ogromna večina italijanskega naroda pa sodi drugače in se z ogorčenjem povprašuje, ali je vlada zlasti izmislila s pomočjo liktorskega posojila zadnji centezim iz čepa prebivalstva, da bo sedaj razmetavala te od lačnih ust odtrgane milijone za koristi — britanske imperije, ki vendar Italija razum par misli nima kaj šteti na Daljnem vzhodu in v resnici te njene sicer res ne brezpomembne, ali vendar tudi ne bogve kako znatne koristi niti niso nevar no ogrožene.

Zadnji »narodbeni« fašistični stranke, »Il Foglio d'Ordin«, objavlja poročilo o seji direktorija, ki se je bavil tudi z vprašanjem financiranja fašistiške stranke ter je bil v tem pogledu storjen naslednji sklep: »Stranka se financira s prispevki svojih vpisancev, ki se stopnjujejo po njihovih finančnih močeh.«

Direktorij je nato sklenil, da se tajnikom federacij in fašizem izrecno prepove, da bi zbirali ali zahtevali kakšne podpore s strani organizacij, društev, zavodov in posameznikov izven stranke. Zvezni tajniki morajo tekom meseca februarja sestaviti seznam imovnih fašistov, ki bodo morali prispevati in dajati federacijam in fašizem denarna sredstva, ki so neobhodno potrebna za življenje stranke. Imoviti fašisti, ki bi odrekli denarni prispevek, se vključijo iz stranke.

Ker je dandanes industrija, trgovec, obrtnik, posestnik naravnost prisiljen, da je član te ali one fašistične organizacije, pomeni ta sklep direktorija, da bodo odalej pokrajinske fašistične federacije, poslovale kot nekaki davčni uradi fašistične stranke. Poleg vseh drugih ogromnih davkov in dajatev prihajajočih potemtakem sedaj še davek za stranko ki se bo brezvestno izterjeval s še večjo vmeno in strogostjo kot pa državni davki.

V sobotni seji ministrskega sveta je bil na predlog ministra za javna dela odobren odlok, ki določa izdatke 54 milijonov lir za ujnja cestna dela v novih pokrajinah, torej v Primorju in Južnem Tirolu. V poročilu se poudarja, da se bo s tem izdatkom mogel izvršiti le neki del potrebnih popravil. Češ, ker je Avstrija silno zanemarila cestno mrežo v teh pokrajinah in bo treba še večjih izdatkov, da se cestno omrežje izboljša in izpolni toliko, da bo zadovoljevalo krajevnim potrebam in potrebam turistike.

To utemeljevanje izdatka za cestna dela sicer res vsaj kolikorotliko odgovarja dejstvu, ker so nekatere ceste v takojmenovanih novih pokrajinah v resnici potrebne temeljite poplave; ali Italija je v zadnjih šestih n. pr. v Primorju zgradila kilometre in kilometre novih cest, ki nikakor niso utemeljene niti v prejšnjih potrebah niti v potrebah turistike, temveč so bili za njihovo zgradbo merodajni edinele strategični razlogi. Tako se vidi tudi sedaj, da bo šel dobičen del onih 54 milijonov v enake svrhe. Med drugimi bo najbrž v tem načrtu tudi dgraditev že zdavnaj pričete ali zaradi nezadostnih sredstev še vedno nedotgovljene avtomobilske ceste Trst - Tržič, ki bo vodila ob morskem obrežju pod Kantonelom preko Sesijana s čisto malhno napetostjo in bo znatno skrajševala sedanjo zvezo preko Kantonela - Proseka - Nabrežina.

Naše razmerje do sovjetske Rusije

Beograd, 12. februarja p. Na snočnoj vest, da se je med Jugoslavijo in Rusijo sklenil načelen sporazum, piše današnje »Vreme«, da naša država sploh ni imela nikakih pogajanj z Moskvo o njenem priznanju. List pravi nadalje: Solunsko časopisje je priobčilo kot največjo senzacionalno vest, da je naša kraljevina pripravljena priznati sovjetsko Rusijo, da so se pogajanja že začela, da jih vodi naš poslanik v Berlinu, Balugdič, in da splošno smatrajo da bo predhodna pogodba že te dni podpisana. Na merodajnem mestu se te vesti najodločneje demantirajo in označujejo kot gola izmišljotina. Najboljši dokaz, kako se te vesti tendenciozno, je da je naš poslanik Balugdič, ki mu pripisujejo ta pogajanja v Berlinu, še vedno v Rimu in ni izročil svojih agend opravnih poslov. Zato se tudi katerakoli pogajanja s sovjetsko Rusijo niso mogla niti začeti.

Zakon o dobrovoljcih

Beograd, 12. februarja p. Kakor smo poročali je bil na snočni seji odbora za pretes zakonskega načrta o dobrovoljcih definitivno sprejet načrt zakona o dobrovoljcih z nekaterimi izpremembami. Največ sta se spremenila čl. 7 in 8. Člen 7. pravi sedaj da se dobrovoljci, naseljeni na zemljiščih, ki so last države, lahko takoj vključijo v zemljiških knjigah kot lastniki dodeljenega jim zemljišča in da lahko dobe dolgoročne hipotekarne kredite do ene tretjine vrednosti zemljišča. Dobrovolci, čigar zemljišča so pod agrarno reformo, ne morejo biti deležni teh dobrot, vendar je rečeno da se jim nakazana zemlja ne odvzame brez tehtnega vzroka in ako se za to ne pokaže potreba. Ako se morajo vseno izseliti, se zgodi to na državne stroške in država jim ima takoj nakazati drugo primerno zemljišče.

Za ni ta zakonski načrt prošil v oni obliki, kakor je to predlagal posl. Pivko. Da so je pa za dobrovoljce vendarle precej doseženo, je to zasluga energični intervenciji poslanca dr. Pivka in se je s tem zakonskim predlogom ustvarila podlaga za reševanje agrarnih in splošnih interesov dobrovoljcev. Razumljivo je, da z rešitvijo te zadeve ne morejo biti vsi zadovoljni, ker ustvarja več tipov dobrovoljcev, ker jih zakon različno favorizira. Samostojni demokratski klub bo o tej stvari podal v skupščini odločno mišljenje. Za poročevalca je določen dr. Pivko.

Kongres nacionalnih železničarjev

Beograd, 12. februarja. p. Jutri, 13. februarja se vrši v hotelu Bajloni izredni kongres Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev. Centralni odbor je sklical kongres, da protestira proti temu, da so vse njegove predstave na ministrstvo soprobačile ostale glas vpijočega v puščavi. Centralni odbor je opotovan protestiral proti brezumni personalni politiki, ki je omogočila strašno partizanstvo ter poglana naša soobrača skor na rob propada. Ministrstvo pa na te vloge sploh ni odgovarjalo. Dnevni red kongresa bo: razprava o položaju železničarjev in vo litve novega centralnega odbora.

Zemljoradniki odklanjajo najnovejši Radičev »Narodni seljaški klub«

Beograd, 12. februarja. p. Predsednik zemljoradniškega kluba Jov. Jovanović je podal zastopniku »Politike« izjavo, v kateri razlaga stališče, ki ga je njegov klub zavzel napram najnovejši Radičevi »Narodni seljaški stranki«. Jovanović izjavlja med drugim, da bo »vstop treh črnogorskih federalstov v NSK, ki so na zadnjih oblastnih volitvah v številu pristavev nazadovali, zapreka za sodelovanje ostalih strank z Narodnim seljaškim klubom, zlasti za zemljoradniško stranko, ki se je pri zadnjih volitvah tako lepo afirmirala v Črni gori. Važen napredek pa je bil toplot vendarle dosežen s tem, da je ime izpremenjeno. Dosedanji naslov »klub hrvatske seljaške stranke« je izpremenjen v »Seljaški klub«. Odstranjenje tega naslova pomeni korak naprej...

Pred odhodom generala Bodrera

Beograd, 12. februarja. p. Italijanski poslanik Bodrore je posetil danes zunanega ministra dr. Perića. Po tem posetu je izjavil general Bodrore, da v kratkem odhaja v Rim, vendar njegov naslednik še ni definitivno določen. Tudi še ne ve, kako mesto bo njemu dodeljeno v diplomaciji.

Triumfalni uspeh Ufa-Balkan filma

LJUBLJANSKI DVOR

Kino

Telefon
397Film, ki sedaj
slavi svoj triumf
v Ljubljani!

FAUST

Faust: GESTA ECKMANN

Bakanalski ples

iz opere FAUST plešeta prima balet-
rina ljublj. opere gđc. Marija
Tuljaková in gđc. Erna Mohar.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. ur.

Predprodaja vstopnic od 10. do pol 1.
in od pol 3. dalje.

Naši kraji in ljudje

Na delo za „Vodnikovo
družbo“!

V nekaj tednih poteče rok, določen za nabiranje članov „Vodnikove družbe“. Prav lepo število članov se je že dosedaj prijavilo, niso pa storili še svoje dolžnosti vsi naši somišljeniki. Naše geslo je namreč: Vsak napredni Slovenec, vsaka napredna Slovenka brez izjeme bodi član „Vodnikove družbe“!

Nad 40.000 naprednih mož je glasovalo pri zadnjih volitvah v oblastno skupščino, vsi ti bi morali biti člani „Vodnikove družbe“.

Dolžnost naših poverjenikov, ki jih je letos nad 1000 širom naše domovine, je, da zberemo vse te napredne sile in privedejo v kolo „Vodnikove družbe“.

Najmanj toliko članov „Vodnikove družbe“ mora biti v vsaki občini, kolikor je bilo naprednih glasov! To število naj izpopolni še naše napredno žensko. Ako bo vsak smatral za svojo častno in sveto dolžnost, da stori za družbo vse, kar more, bo „Vodnikova družba“ že letos narasla v impozantno armado najmanj 30.000 članov. Na krov torej vsi, ki vam je pri srcu prosveta našega naroda, na delo! Poverjeniki, pojdite k našim somišljenikom od hiše do hiše in nabirajte člane. Prekrasne knjige, ki jih je družba lani izdala, vam bodo najzadnejše agitacijsko in propagandno sredstvo, saj se nikjer na svetu za borih 20 dinarjev ne dobi toliko lepih knjig, kakor pri „Vodnikovi družbi“.

Nabiralne pole z denarjem pošljite čim najpreje družbinemu vodstvu, da ne bodo te pole dohajale vse naenkrat ob zaključku nabiranja, kar bi povzročilo ogromno delo.

Bohinj pozimi

Bohinjska zima, ki je bila pred svetovno vojno v Sloveniji najprivlačnejša sila za ljubitelje zimskega sporta, se je letos povrnila v vsej svoji nepopisljivi lepoti. Dočim kaže Bled s svojo okolico v prisojnih legah na pobočjih že gola rebra, se ves Bohinj še vedno lesketa v nežnih branjah, ki vzbujajo in prijetelstvu zimsko naravo tako v jutranjih urah ob vzhodu sonca kakor ob zatonu one čudovite občutke, ki si jih poželijo z vsakim dnem več. Blesteča bela dolina, lesketajoča rebra in brda, vse mogoče barve odsevajči gorski veličani, ki zapirajo pogled proti severu, zapadu in jugu, sinje nebo brez najmanjšega oblaka, gorska kotlina brez najmanjšega pih, popoln mir povsod. Kaj hoče še več za svoje vedno bolj razdražene živce! Pridi sem se odpočit, pridi sem se umiriti in pozabiti za par trenutkov moderno drvenje naših mest.

V mestu se ob prahu sprehaš trdno zaviti v kožuho, tu ti je sedaj ob popoldanskih urah v prosti naravi še suknjič odveč, četudi se poleg pota belita polje in hrib.

Insolacija v tej kotlini dosega sedaj ono v Davosu, St. Moritzu ali Engelsberg. Naravno zaledje te božanstvene zimске kotline je vsled zasneženja našega Primorja in Trsta izostalo. Sedaj Sloveniji je Bohinj postal odročeni, ker so si izbrali zimski sportniki bližja torišča. Eno pa se bo letos uresničilo in to je, da bo Bohinj poleg Kranjske gore nudil zimskim sportnikom najdaljšo zimsko sezono.

Danes leži v Bohinju v dolini do pol metra vlezanega s srezem pokritega snega, v višinah nad 1000 m tudi do dveh metrov. Za smučarje je sedaj ta kotlina s svojimi mnogobrojimi lažimi in težjimi turami pravi eldorado. Dobrava, Selo, Senožeti, Ahčičevi lazi so kakor nalašč za one, ki se strahujo prevelikega napora. Ogorelek s svojimi prostornimi Rovti nad Koprivnikom in Gorjušami ter res ogori že v enem dnevu. Ako ti je vsega tega premalo, se lahko popneš na smučkah preko Nemškega Rovta, Vresja, Ribčeve in Pečane do Ratitovca s Krekovo kočjo, ali se odločiš za turo preko Strm na Sorško planino, kjer na porobkih Leinerja, Zlatnika in Močica vseh najidealnejše svoje Telemarke in Christianije ter se potem preko Šarnika, Malega vrha in rovov nad Ravnimi vrneš zopet do lukmatije, da te popelje nazaj v tvoje stalno taborišče. Ker leže vse te ture odsojno, je sneg tu sedaj najidealnejši. Ako ti je vsega tega premalo, se pupneš lahko preko Komne do Gornjača ali Planine na kraju in se od tam preko Koče pri Sedmerih jezirih ter Ovčarje vrneš na Staro Fužino. Tudi Uskoviča ni napačna, toda prisojna je. Naši vrli pograničarji pridno obhajajo vse te ture in se prav pohvalno izražajo o njih.

Drugod letos ugodnost smučarstva že ponehava, v Bohinju se šele pričinja; vsaj stara prerokovalka, srečna jeseniška tovarne, ki se sliši že par dni na Bistrico, kot da bi bila na Koprivniku, nam napoveduje to.

Znanci iz kurza „Pika“, ovažite to! O izbornem sanincu niti ne govorim. Sankanje se je nekako preživelo. Treba misliti na Bohsleigh.

Gurmani zimskega sporta imajo svoje torišče lahko na sicer zamrznjenem, z malo plastjo snega pokritem jezeru. Skijnorjoring in druge podobne produkcije so zato lahko mogoče.

Kdor hoče spoznati Bohinj v njegovi

zimski krasoti, kdor hoče užiti vse to, kar mu ta božanstvena narava nudi sedaj, naj ne zamudi te ugodne prilike. Glede stanovanj in prehrane je preskrbljeno v isti izmeri kot poleti.

Karel Cimperšek
petdesetletnik

V krogu svoje obitelji in svojih številnih prijateljev je praznoval dne 11. t. m. 50. letnico svojega rojstva naš odlični somišljenik g. Karel Cimperšek, veletrgovec, posestnik in načelnik okrajnega zastopa v

Sevnici. Slavljenec je ena najuglednejših oseb v Posavju, neumorno delaven ne samo v veleobratu svoje trdnice, temveč zlasti tudi kot javni delavec. Osobito kot načelnik okrajnega zastopa, kateremu načeluje že nad 10 let, si je pridobil za sevniki sodni okraj neverjetnih zaslug. Dasi se ne sili nikjer v ospredje, vendar je duša in mecen vseh narodnih društev v Sevnici. Kolik ugled uživa slavljenec v svojem okolišču, so pokazale zadnje volitve v oblastno skupščino, pri katerih je on kot nosilec liste SDS kljub velikanski protigatitaciji povečal število demokratičnih volilcev v sevniskem okraju za več kot 300 odstotkov. Zvestemu somišljeniku in prijatelju želimo, da bi še mnogo let užival sadove svojega neumornega dela.

PLES
v slovanskih nošah
dne 24. t. m. v „Unionu“.Ljutomer hoče postati
mesto

Ljutomerski občinski odbor je sklenil na svoji zadnji seji, da zaprosi ministrstvo notranjih del, da se proglasi trg Ljutomer za mesto. Občinski odbor je povsem utemeljeno prošnjo ministrstvu že predložil. V njej povdarja, da leži Ljutomer na križišču železniških prog proti Mariboru, Gornji Radgoni (avstrijska državna meja) in Murski Soboti (madžarska državna meja) ter da je največji kraj na Murskem polju blizu avstrijske in madžarske državne meje.

Kot trg se Ljutomer imenuje že leta 1265. V ljutomerski okolici raste svetovnoznani »ljutomerčan«, se goji konjereja najboljših pasme in so ljutomerske konjske dirke znane že v vsej naši državi in izven nje. Trg je nadalje sedež srezkega poglavarstva, okrajnega sodišča, okrajnega davčnega oblastva, davčnega urada in drugih manjših uradov; poleg osnovne šole ima meščansko ter obrtno-nadaljevalno šolo. Za povzdigo narodne prosvete služita dva gledališka odra.

V Ljutomeru je danes 27 trgovcev, 67 obrtnikov, 5 industrijskih podjetij, 2 hotela, 6 gostiln in kavarn ter 3 denarni zavodi. Po zadnjem ljudskem štetju ima 1381 prebivalec, a danes jih ima že okoli 1500. Po zunanji obliki ima trg mestno lice, hiše so večinoma enonadstropne in zidane po zaprtem gradbenem sistemu. Tudi ima že vzorno kanalizacijo. Pošaša se dalje s krasnim spomenikom Franca Miklošiča, ki je bil odkrit meseca avgusta lanskega leta. Trška občina sara ima 6 lastnih poslopj, lastno elektrarno, javen vodovod, nekaj zemljišča ter javno kopališče. Nedavno je tudi sklenila, da zgradi za srezko poglavarstvo novo moderno zgradbo.

Ljutomer ima torej vse pogoje, da postane mesto, ker je največji trg v Sloveniji, po številu prebivalstva pa je med slovenskimi mesti in trgi na osmem mestu.

Upamo, da bo ministrstvo utemeljeni prošnji občinskega odbora ugodilo in dalo kraju spodbudo za nadaljni razvoj in napredek, kar bo z veseljem pozdravilo celokupno prebivalstvo Murskega polja, ki je na svojo »prleško« prestolico jako ponosno.

TVORNICA:

Chris'ian Gottlieb

We'ner d. d. Auerhammer
b) Aue.

Zastopstvo: Alfred Krauser, Subotica.

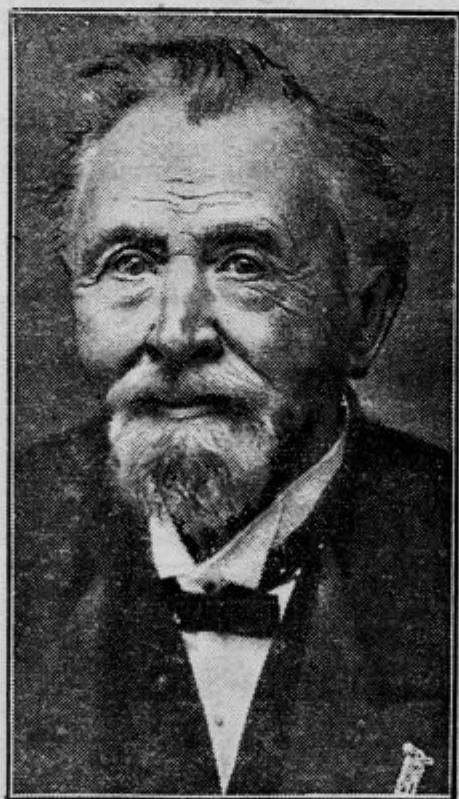
Pomožni bolniški zdravniki
za svoje pravice

Organizacija pomožnih bolniških zdravnikov za Slovenijo je postala glede ukinitve plač zdravnikom — pripravnikom (stazistom) poslancem Narodne skupščine sledečo spomenico:

Po uvedbi ministrstva narodnega zdravja je bil uveden v vsej naši državi staz, to znači, da mora vsak diplomiran zdravnik, predno more izvrševati javno prakso, odslužiti eno leto v kaki državni bolnici. Zato dobiva prejemke 1. kategorije IX. grupe.

Proti tej uredbi se je svojčas gori imenovana organizacija borila, ker je bila menja, da je službovanje po posameznih oddelkih časovno popolnoma pogrešno razdeljeno. Vendar pa so ostali naši protesti, kakor tudi predlogi inspektorata min. nar. zdravja v Ljubljani neupoštevani. Morali smo se zadovoljiti s to pomanjkljivo uredbi, ker smo bili pač po nji — dasiravno slabo — vsaj plačani. Sedaj pa je naenkrat glasom časopisnih vesti finančni odbor sklenil črtati postavko za naše plače. Če bo ta sklep finančnega odbora v plenu skupščine sprejet, znači to največjo krivico in popoln gnoten ruin zdravnikov pripravnikov, kajti:

1. Študij medicine je najdaljši in najdražji. Pretežna večina je že vsled tega h koncu študija zadolžena in težko pričakuje diplome.
2. Diploma nam daje popolnoma zakonito pravo izvrševati zdravniške prakse, državna oblast pa poseže vmes in nam diktira še enoletno službo v svojih zavodih.
3. To službo je država do sedaj plačevala. Sedaj pa naenkrat zahteva, da jo izvršujemo brezplačno.
4. Služba, ki jo opravljamo, je neobhodno potrebna za dober obrat v bolnicah, ker leži vse podrobno delo na ramah zdravnikov-pripravnikov. S kakim veseljem bomo v bodoče opravljali to delo neplačani zdravniki, si morete misliti.
5. Na temelju teh izvalanj prosimo gospe poslance, da si osvojijo naše stališče in v interesu zdravnikov, kakor tudi bolnikov pripomorete, da predlog fin. odbora o ukinitvi plač stazistom ne uspe, oziroma, da se ta postavka financira iz amandmaja ministrstva narodnega zdravja.

Franca Drenika,

ki je stal ob zibelki našega Sokolstva, počel danes v Ljubljani k večnemu počitku.

Rudarski inženjerji — skok
preko kože

Dne 19. t. m. ob 10. dopoldne bo zborovalo v prostorih sekcije Udruženja inženjerjev in arhitektov v Kazini v Ljubljani že v prvič Udruženje jugoslovanskih rudarskih in plavžarskih inženjerjev.

Komaj lansko leto položeni temeljni kamni bi morali že letos nositi dovršeno zgradbo zavetišča in kovačnice rudarskega inženjerskega stanu. Letos se vidi, da organizacija ni bila le potrebna, marveč ustanovljena še prepozno. Vsi številni brezposelni kolegi so dokaz temu, vsi kot predelavci že drugo leto uslužbeni rud. inženjerji jo kličejo na pomoč, tudi oni še pred enim letom ob strani stoječi, veljavni inženjerji rudarji čutiljo brezpravnost posameznika, najsi bo v državni ali privatni službi in dobivajo umevanje za naš pokret. In naš naraščaj? Njegov skok preko kože je vprilo položaja rudarskih in plavžarskih inženjerjev nesiguren in boječ, njegov vstop v rudarsko življenje brez potrebne samozvesti.

V nas samih je moč, naše število je narastlo. Ko si povsem uredimo organizacijsko stavbo in se oprostimo tako skrbni obziranja, mora iti naša pot kviksi! Naša tehniška revija pogreša misli in razprav iz pod peresa rudarskega inženjerja, velika praznina zeva pred nami. Predavanja, debato, to je polje, na katerega želimo in smo želeli pri ustanavljanju našega udruženja,

akoravno se nam je, upam vsaj, nehotelo hotelo podtakniti povsem drugo namero.

In skok preko kože? Prvi rudarski krst! Res se to tradicionalno dejanje ni presadilo na naša tla v povsem isti obliki in obsegu, pač pa razmeram in dobi odgovarjajoče. Skok je bistveni, izpraznjenje čaše pa nebitveni del. Naj bodo vsi, ki so preskočili 12. t. m. kožo na »Taboru«, dobrodošli v našem rudarskem stanu in naj bo prožena in stisnjena roka podana v znamenju trajne zveze in prospeha rudarskega stanu in stanovske organizacije.

»Na srečo!«

P. V.

Direktor A Škerli †

V četrtek zvečer je, kakor smo že včeraj poročali, umrl po daljšem bolehanju prof. Amat Škerli, gimnazijski ravnatelj v Novem mestu. Čeprav smrt ni prišla nepričakovano, pa je žalostna vest vendar vse, ki so ga poznali, globoko pretresla. Pokojnik je bil znana osebnost po vsej Dolenjski. Nešteto učencev se ga spominja z veliko pileteto, saj je učiteljeval na novomeški gimnaziji polnih 26 let.

Ravnatelj Škerli je bil rojen l. 1878. Na novomeško gimnazijo je prišel l. 1901. Bil je klasičen filolog in je imel mnogo smisla tudi za moderno prirodopisno izobrazbo. Ravnatelj je postal l. 1921. Kmetstvo ljudstvo ga je imelo silno rado. Vse Podgorje je hodilo k njemu po nasvete, bil je vsem na razpolago. Užival je velik ugled tudi pri političnih nasprotnikih.

Ko je ležal v svojem gradiču v Gotni vasi na mrtvaškem odru, so se trumoma vrstili prijatelji in znanci, da se poslovijo od njega. Včerajšnji pogreb pa je pokazal, kako silen ugled je užival pokojnik. Takega žalnega spreveda Novo mesto še ni videlo. Prihujbenega direktorja sta spremila k zadnjemu počitku proforski zbor in šolska mladina korporativno; v sprevedu so bili dalje zastopniki vseh uradov in korporacij ter meščani in kmetje. V smislu pokojnikove želje so ga nosili vso dolgo pot na šmihelsko pokopališče kmetje iz Gotne vasi.

Ob grobu se je poslovil od direktorja Škerlija za prosvetni oddelek v Ljubljani, za profesorsko društvo, za učiteljski zbor in za dijaško podporno društvo, katerega

Člani Ševčíkovega komornega kvarteta iz Prage, ki koncertirajo v Ljubljani v torek, dne 15. februarja ob 20. zvečer v Filharmonični dvorani.

Izreden kongres Zveze
planinskih društev

Dne 6. t. m. se je vršil v Beogradu v prostorih Srpskega planinskega društva izreden kongres Zveze planinskih društev, katerega so se udeležila vsa včlanjena društva: Slovensko planinsko društvo v Ljubljani, Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu, Srpsko planinsko društvo v Beogradu, Planinsko društvo »Frška gora« v Novem Sadu in Društvo planinarov za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu.

Kongres je otvoril zvezni tajnik g. Makso Hrovatin iz Ljubljane konstatiral sklepčnost, opravil odstopno predsednika dr. Tominka in predlagal za predsednika kongresa g. Josipa Pasarića iz Zagreba. Po pozdravnem govoru se je prešlo takoj na glavno točko dnevnega reda radi znižanja železniških kart za turiste. Gospod zvezni tajnik M. Hrovatin je podal obširno poročilo o vsem dosedanjem delu, koliko prošni na ministrstvo, dalje raznim gospodom ministrom in drugim vplivnim osebam je Zveza odposlala in jih zaprosila, da na merodajnem mestu intervenirajo, da se ugodno reši prošnja za polovične vožnje na železnicah. Svoječas so imela planinska društva pravico do polovičnih kart, ako so bili turisti v skupinah po

FAUST

vnet načelnik je bil, prof. dr. Tiller, imenom dijaštva osmošolec Berkopec s pesniško zasnovanim govorom. Kot tovariš mu je izrekel zadnje besede v pozdrav inspektor Wester iz Ljubljane.

Še enkrat: Petsobna
stanovanja prosta

Glede na članek g. dr. Hubada v nedeljski številki »Jutra« nam je poslal pisec prvega članka v 23. številki z dne 10. januarja sledeče pojasnilo, ki je potrebno objave, da ne bo javnost netočno informirana.

Za judikaturu višjega stanovanjskega sodišča v Zagrebu je značilno, da so odločbe tega sodišča ali sploh brez razlogov ali pa so razlogi navedeni tako kratko in površno, da ne prepičajo niti stranko, ki je v drugi in obenem najvišji instanci s svojo pritožbo uspela, še manj pa seveda nasprotnika. Med take odločbe spada tudi principijelna odločba z dne 10. januarja t. l., št. 5095—1926 tako, da sem jaz smatral prave razloge za — uradno tajnost, ker iz odločbe same niso razvidni, g. dr. Hubad pa je skušal odločbo utemeljiti z dolgim strokovnjakiškim člankom. Vse to bi seveda izostalo, ako bi višje stanovanjsko sodišče samo s temeljitostjo, kakršne smo iz prakse pri rednih sodiščih navajali, obrazilo svoje stališče.

Toda tudi razlogi g. pisca nedeljskega članka ne držijo, ker temeljijo na napačni premisi, na — napačnem prevodu besedila prvega odstavka čl. 6. stanovanjske novele z dne 23. oktobra 1926, kakor je bil objavljen v Uradnem listu dne 3. novembra 1926, št. 409-101. Avtentični srbohrvaški tekst, objavljen v Službenih Novinah z dne 27. oktobra 1926, št. 244 (LXI—1926) namreč ne govori o »dodelitvi stanovanj, večjih od štiri sobe«, ampak določa samo, da se enemu prosilcu »ne sme dodeliti več, nego štiri sobe« in da se onim, ki že imajo večja stanovanja, odvzamejo sobe nad štiri in dodele drugim.

Ta napaka v prevedbi je bila sicer v Uradnem listu z dne 11. novembra 1926, št. 418-104 popravljena, ni se pa upoštevala tudi v ponatisu v XXI. snopiču Zbirke zakonov, vsled česar jo je tudi g. dr. Hubad prezrl, dati se dr. Gradnikov komentar ozira na pravilni tekst.

S tem, da dr. Hubadove konkluzije temelje na bistveno napačnem tekstu zakona, je njih pravilnost omajana že v temeljih in — ne drže.

najmanj 5 oseb, zadnji čas pa se je to izpremenilo in oteževalo na ta način, da so morala planinska društva za vsak posamezni izlet vložiti kolikovano prošnjo na železniško ministrstvo, kar je bilo združeno z velikimi težavami.

Pred kratkim pa je bil izdan nov pravilnik o znižanih vožnjah, ki je zadal težak udarec turistiki v naši državi in s katerim so že tako omejena znižanja na železnicah ukinjena. Planinska društva se je uvrstilo v isto vrsto z drugimi društvi, ki imajo istotako polovično vožnjo trikrat v letu. Na ta način se onemogoči nadaljni razvoj in napredovanje zveznih planinskih društev, ki so se začela po vojni tako lepo razvijati ne samo v Sloveniji in Hrvatski, ampak tudi po drugih krajih naše države. Pogostoma so se prirejali skupni izleti v planinske kraje, pričelo se je z graditvijo novih planinskih koč tudi po Hrvatski, Bosni i Fruski gori. Ta lep napredek pa bo v bodoče preprečil novi pravilnik, ako ostane v veljavi, ker pretežna večina članov pripada srednjim slojem, katerim je nemogoče vsled težke današnje krize plačevati polno vožnjo kar to in so že sedaj z največjo težkočo ob polovičnih vožnih kartah mogli delati izlete v planine. Prizadeta pa bodo tudi planinska društva v naši državi, katerim bo oteženo njihovo delo in razvoj, prizadeti bodo naši kraji, poseb-

no Gorenjska, ki ima jako lepe dohodke od turistickega prometa.

Treba je pogledati samo druge države, kako pazijo polagajo na razvoj turisticke in kako jo podpirajo. V debati se je povdarjalo, kako velike važnosti je turistickega, socialnega, gospodarskega, narodnega in vojaškega vidika. Ako država nudi turistom superiornost, postane železnica, ne izgubi na tem popolnoma nič, nasploh mnogo pridobi, ker s tem poveča število potnikov in z njimi tudi državne dohodke.

Sklenilo se je vsled tega, da se izdela spomenica, katero predlože zastopniki Zveze gg. železniškemu ministru in ministrskemu predsedniku in se poleg tega naprosi narodne poslance vseh strank za podporo v tej stvari.

Važne spremembe v vodstvu železniške uprave

Kakor javljajo iz Beograda, je kralj na predlog ministra saobraćaja generala Milosavljevića podpisal ukaz, s katerim je upokojen dosedajni generalni direktor železnice Mihajlo Ilić. Z istim ukazom so umirovljeni: direktor železniške direkcije v Sarajevu Fedor Prokić, pomočnik direktorja zagrebske železniške direkcije inž. Makso Klodić, načelniki v ministrstvu saobraćaja M. Milosavljević, Niko Verona, Jovan Turic in Borislav Jovanović ter načelnik administrativnega oddelka zagrebske direkcije Franič-Požejanin.

Za novega generalnega direktorja železnice je imenovan dosedajni direktor beograjske direkcije Perivoje Gjurčić, za direktorja v Sarajevu Vasilije Marković, dosedajni pomočnik direktorja za gradbo železnice v Beogradu, za pomočnika direktorja zagrebske direkcije pa inž. Petar Senjanović, dosedajni gradbeni direktor za Dalmacijo in Crno goro.

Upokojevec gen. direktorja Mihe Ilića je neposredna posledica težkih ugotovitev v predlogu posl. dr. Svetislava Popovića, ki so se neposredno nanašala nanj kot enega glavnih krivcev adamske afere, dočim je predlog radikalnega referenta anketnega odbora poslanca Ranka Trifunovića skrbno se izogibal ličeve osebe ter skušal valiti vso krivdo na podrejeno uradništvo. Gen. direktor Ilić je imel silno trdno pozicijo; za njim je stala cela radikalna stranka in znan je bil, ki ga je dobojeval z bivšim ministrom saobraćaja Radojevićem. Minister Radojević je imel pogum ličve penzionirati, toda je kmalu padel kot žrtev tega svojega ukrepa in Ilić se je zmagovitno vrnil nazaj na svoje mesto. Z njegovim odhodom bo, kakor je upati, zapiljal čistejši veter v generalni direkciji in tudi neznosno radikalno partizanstvo bo menda nekoliko ponehalo. Ilić je bil še posebej zaščitnik raznih radikalnih političnih rokovnjačev v Sloveniji. O njegovem nasledniku gre glas, da je sposoben strokovnjak in korekten uradnik. Upokojevec znanega zagrebskega Franiča-Požejanina je posledica preiskav, ki so se vršile v zagrebski direkciji.

Zelo čudno je, da so v zvezi s kompromitiranimi funkcionarji umirovljeni tudi nekateri višji železniški uradniki, ki pač ne zaslužijo, da se jih na ta način spravlja v sum, kakor da bi bili tudi oni iz enakih razlogov penzionirani. Sem spada v prvi vrsti slučaj inž. Klodića, o katerega absolutni korektnosti ne more biti dvoma.

Kakor nam javljajo iz Beograda, je upokojevec gen. direktorja Ilića izzvala senzacijo in zatrjuje se, da se je še zadnji trenutek s strani vladnih krogov vse poskušalo, da se ga reši. Toda general Milosavljević je, opirajoč se na neizpodbitne ugotovitve posl. Popovića ostal trden, zavedajoč se pri tem, da ima na drugem mestu polno oporo.

Robinson v limbuškem gozdu

V petek zvečer so peljale razne osnovne šole svojo deco v cirkus v Tomševem drevored. Na povratku so učitelji razpustili deco sredi mesta v nadi, da bo tako najlažje našel vsakdo domov. Vsi so prišli zvečer res domov, edino enega žleznega dečka ni bilo od nikoder k staršem v Kamniško ulico. Roditelji so ga vso noč iskali, prav tako tudi znanici in policija. Toda mladež Janka ni bilo nikjer, kakor bi se bil pogreznil v zemljo. Šele jutraj so našli otroci, ki so hiteli skozi limbuški gozd v studenško šolo, fanika, ki je ves prestrašen pravkar prišel izpod kupa listja. Pellali so ga s seboj v šolo, kjer so mu dali studenški učitelj takoj toplega mleka, ki je dečku polagoma razvezal jezik. Cirkuske kupčke listja in se zaril v njega. Trudne je naenkrat izgubil smer proti Kamniški cesti, kamor je sicer dobro znal. Kako je potem mahnil na drugo stran Drave preko brvi in nato skozi Studence čez snežena polja v bližnji gozd, tega dečko jutraj še sam ni znal pojasniti.

Ko v temnem gozdu ni vedel več ne kod ne kam in mu tudi klicanje mame in jok nista nič pomagala, tedaj je mariborski Robinson začel iskati po gozdu mehka ležišča in odedo. Vse utrujen je končno našel kupeček listja in se zaril v njega. Trudne oči so se mu kmalu zaprle. Misli iz cirkusa so mu prešle v čudovite sanje iz krajev, kjer lomastijo divje zveri po gozdu in dečko je nemirno spal v žimskem zaščitju pod blestečo luno dokler ga ni prebudil oster jutranji mraz in veseli studenški solarij.

Ko je dečko med lokom končal svojo povest, so ga poslali iz Studence nazaj v mariborsko šolo, kamor je še prinesel na obleki polno smrečjih iglic s svoje gozdne nočne postelje.

Iz Kranja

— **Halucinacije kranjskih klerikalcev.** Verzija o nakupu Smarjetne gore baje po srbskih interesih za nastanitev pravo-slavnih menihov je zadel naša domača klerikalca z enako učinkovitostjo kakor znano žival rdeča barva. Od tod izvira njihovo tako hitro reagiranje v petkovem »Slovenecu«. Ubogi meščani, kaj jim vse prorokuje dopisnik, ki ima baje tonzuro, v svojih halucinacijah. Ostriženje las, ki ga tako željno privošči dopisnik meščanom, mora tega zelo strašiti, ker je imel najbrže sem to ugodnost, občutiti na lastni glavi z raznimi tonzurami. V dolgi klobasi je najti tudi par ovčikov. Svojemu globokemu jeremijadskemu razpoloženju si daje nekaj upanja s tem, da pričakuje, da bodo »šli vsi nezadovoljni naprednjaki v Ljudski dom (katoliški), ker bo edino veselje le doma pri klerikalcih, ki so čezdalje bolj posvetnijoše. Joj! Popolnoma so prezrli, da utegne v tem slučaju pešičo kranjskih klerikalcev resno doleteti, usoda onih fabularične lišice, ki jo je iztisnil povabljeni jež iz brloga. Kam naj se potem zatečejo naši ubogi klerikalci? Ni čuda, da so šanse kranjske klerikalije vedno slabše, če jih vodo dijo maziljeni in ostrženi gospodje, ki se čezdalje bolj posvetnijoše! Naj malo pazijo, da končno tudi še njih ne zadenejo kake strele s hujšimi tonzurami iz škofove bližine in da se bodo tedaj smejali ne-ostrženi meščani.

— **Danes vsi v Narodni dom!** Danes ob 16. uri popoldne ponovi Gledališki oter kranjske Narodne čitalnice v Narodnem domu detektivska smehopolno burko »Olimpijske igre«. Petkova premijera je pripravila dokaj številni publiki res smehopolen večer. Domači dilantje so predstavili številni in dohro uglasjen ansambl.

— **Jubilej.** Pretekli četrtek je proslavila v svojem rodbinskem krogu ga. Leopoldina Šavnik iz rodline Jugovici, mati tukajšnjega lekarnarja, 75letnico svojega rojstva. Jubilejantji iz odlične kranjske rodbine nase čestitke!

Iz Novega mesta

— **Ustanovitev streljaške družine.** V Novem mestu se je ustanovila streljaška družina, h kateri je že prve dni prisopilo okoli 120 članov. Na obnem zboru so bili izvoljeni v odbor: predsednik orožniški kapetan Sinkovic, podpredsednik major v p. Cvetkovič, tajnik davčni uradnik Bele, blagajnik profesor Cemažar, odborniki: dr. Lavrič, učitelj Pirnat, prof. Zobec in inž. Medic. Novomeška streljaška družina bo raztegnila svoje delovanje čez vso Dolenjsko. V kratkem imajo prispeti puške in municija, naka se bo pričelo z vajami. Agilni odbor je sinoči muzeil že svojo prvo prireditve: koncert Muzike dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom dr. Cerina.

— **Sahovski turnir v Novem mestu.** Silnultanska produkcija Cirila Vidmarja iz Ljubljane, pri kateri je dobil 16 partij, 3 remisiral in 1 izgubil, je dala povod, da se je osvojval šahovski klub. Le ta prirediti jutri kvalifikacijski turnir, ki se ga sme vsakdo udeležiti, ki prijavi do pričetka turnirja svoj vstop v klub. Ker so v odboru iniciativne osebnosti, je pričakovati, da bo klub prav dobro uspeval. Prostori kluba se nahajajo v kavarni Central nasproti pošte.

— **Oidaja lova v zakup.** Lov občinice Prečna se bo oddal v zakup za dobo od 1. aprila do 31. marca l. 1930. Javna dražba se bo vršila 12. marca ob 10 dopoldne na okrajnem glavarstvu.

— **Razpis občinskih volitev.** Na občinske volitve v Novem mestu so se pričele pripravljati vsi stranke. Do definitivnih pregovorov pa še ni prišlo. Volitve bodo okrog 20. maja.

— **Stanovanjske prilike.** Na stanovanjskem sodišču je vloženih 88 prošnji, od teh je 10 zelo nujnih, katere bi bilo treba takoj pozitivno rešiti. Kako težavno pa je dodeljevati stanovanj, nam pove statistika dodeljenih stanovanj, po kateri je bilo letos na razpolago samo eno stanovanje v Prečni ulici.

Iz Zagorja

— **Obrtno društvo** je imelo na Svečnico v Sokolskem domu slavnostno sejo, na kateri se je ob prisotnosti vseh obrtnikov in ostalih povablencev izročila častna diploma g. šolskemu upravitelju Janku Levstiku. Na odru je bila med sejo skupina obrtnikov. Vsi obrtniki v skupini so bili oblečeni v delovne obleke, in predstavljali tako svojo obrt. Sejo je otvoril predsednik Bajcar, omenil velike zasluge, ki jih ima g. Levstik in poročal o razvoju društva, ki se ima največ zahvaliti nesebičnemu delu in vztrajnosti Janka Levstika. Za ves trud ni prejel ves čas nikakega plačila. Društvo mu poklanja v znak hvalečnosti častno diplomu. V toplih besedah se je zahvalil g. Levstik Orisal je dvajsetletno delo, ki ni ostalo brezplodno, objubil, da ostane vedno dober prijatelj in učitelj obrtništvu in prosil vse obrtnike, da se po polagajo važnost šoli, ki bo edina mladi naraščajoča vzgojila. V imenu navzočega občinstva je se oglasil k besedi gospod Weinberger, čestitil slavljencu kakor tudi društvu, ki je lahko ponosno, da ima takega moža v svoji sredi. Naglasil je pomen in važnost obrtne organizacije in pozival vse obrtnike, da se tesno združijo, ker le na ta način bo mogoče prebroziti trško ekonomsko krizo. Učitelj g. Kolenc je v svojem in v imenu njegovih tovarišev najiskrenejše čestital svojemu kolegu ter izrazil, da so vsi tovariši ponosni, ker jih vodi g. Janko Levstik. V zbranih besedah je opisal Levstikovo delovanje v prid obrtništvu. Zeli, da bi bilo mnogo takih ljudi.

— **Občinski vodovod.** Vodovodna dela so končana in kolavdacija se izvrši še tekom meseca. Napeljava vode po hišah strank ni taka kakor se je pričakovalo. Naprave so jako drage. V splošnem je pa Zagorje le doseglo davne želje po vodovodu, akoravno z ogromnimi stroški. Gerentstvu bodo vaščani hvaležni za izvršitev, s katero se je odlagalo več let.

— **Himen.** V soboto 12. t. m. so se poročili agilni Sokol Ivan Mrnuh a Sokolico Viko Blažičevo iz ugledne napredne družine. — Čestitamol!

— **Znamenje časa.** V sredo se je vrnil sejem. Zaradi slabega obiska in kupčije so nekateri kramarji komaj krili vožnjo. Živina, katere se je nekaj prodalo, je imela nizke cene. Cisto gotovo je, da kmeti dobro premisli, predno kaj najpotrebnejšega kupi, kajti davki so veliki, živina pa poceni. Delavstvo je pa konsterinirano vsled redukcije, ki se pa še pričakuje, — in tudi denarja nima. Torej kriza vsespovod in za vse občutljiva.

Iz Slovenjgradca

— **Sprememba posesti.** V zadnjem času so tri hiše menjale svoje posestnike. Brata Kokoschneg sta prodala svojo hišo zdravniku dr. Zelenikarju, ki se je že vselil vanjo; Pungarscheg je prodal svojo trgovsko hišo družabnikom Klobasi & Smolčniku, ki sta v hiši že otvorila lepo trgovino z mešanim blagom; vdova Steinhauerjeva pa je svojo hišo prodala Debelaku iz Braslovca. Tako so tri nemške hiše prešle v slovensko last.

— **Iz življenja našega Sokola.** Dne 15. januarja se je vršil redni občni zbor tukajšnjega Sokola. Iz poročil funkcionarjev smo videli, da je bil Sokol v letu 1926. izredno agilen, pri čemer gre največ za slug marljivemu tajniku bratu Sovretu in blagajniku br. Senici. Br. Sovre je poleg tega, da naravnost vzorno vodi tajniško posle, tudi društveni prosvetar in matrikar. Tudi v teh dveh resorih je na višku. Gradbeni odtsek je bil prav marljiv, saj znaša blaginjski prirastek gradbenega fonda tekom leta 1926. lepo vsoto 26.043.30 Din. Za Sokolski dom je sedaj skupaj nabranih 40 tisoč dinarjev, razen tega pa je stavbišče popolnoma plačano. Pri volitvah so bili izvoljeni bratje in sestre: starosta dr. Zelenikar, podstarosta ravnatelj Šentjura, načelnik učitelj Veljak, načelnica učiteljica Ivančeva, tajnik, prosvetar in matrikar strokovni učitelj Sovre, predsednik gradbenega odtoka sodnik Tominec, predsednik socialnega odtoka bančni ravnatelj Skaza, blaginjski vodja tovarne meril Senica, gospodar Konrad Rojnik, odborniki: Vodenik, Gregl in Rebulova. Novi odbor pozdravljamo, želeč mu mnogo vneme in uspehov!

— **Darilo.** G. Anton Peršuh, živinov zdravnik v Slovenjgradcu, je daroval za Sokolski dom v Slovenjgradcu 100 Din mesto venca na grob svojemu blagopokojnemu razredniku in profesorju Janku Košanju. Prisrčna hvala! Ziveli posnemalci!

Sokol

Sokolstvu Ljubljane in okolice!

Premislil je naš brat Franc Drenik, eden naših najstarejših bratov, ki je stal ob zibelki našega Sokolstva ter je bil so-ustanovitelj, prvi praporščak in nato starosta »Južnega Sokola«.

Vsa ljubljanska in okoliška sokolska društva pozivamo, da se udeležijo pogrebu v kar največjem številu.

Pogreb se vrši danes, dne 13. t. m. ob 14. Zbirališče članstva pol ure pred pogrebom pred Narodnim domom.

Članstvo v kroju.

Zdravo!

Staršinstvo JSS.

Sokol I. Danes ob 15. uri se vrši v veliki dvorani na Taboru tekma moške dece. Pri tekmi pada naša mladina obračun dela, redne in sistematične vežbe, ki se goji v telovadnici. Ker bo tekma tudi v bodrilo staršem, da vidijo napredek in disciplino svoje dece, vabimo vse prijatelje mladine, posebno pa starše, da prisostvujejo tekmi. Zdravo! 235

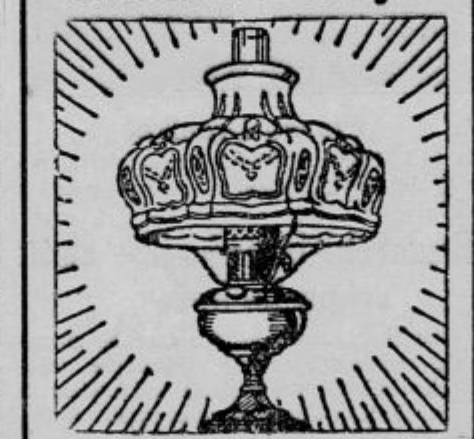
Svarilo

Ker nekatere osebe razširjajo o meni zlobno izmišljena in neutemeljena obrekovanja, izjavljam, da bom za vsak ponovni slučaj izkal zadoščenja pri sodišču.

LEOPOLD BOLE
skladiščnik državne železnice
postaja Rečica ob Paki.

Novodonele slovite
Trifolium likerske esence
v 24 različnih vrstah se dobe po Din 6.—
komad v
Drogeriji Sanitas
Celle, Ljubljana, Prešernova ul. a 5

„ALADDIN“ čudovita svetiljka

Ni treba uhraniti zraka in poprej segrevati.
Ne eksplodira — Brez šumal
Ne kadi se — Brez duha.

1 metroleja 16 LITER
gori nad UR
sveti s svetlostjo 80 sveč!
BARZEL D. O.

„ALADDIN“ ODIO SUBOTICA 11.
Zahtevajte cenik.

„Bitka kod Kaporeta“

od generala Aleksandra Daskalovića
lahko naročite pri:
Ljubomiru Manola, Split, Istarska ulica 2 za ceno Din 50. — Denar se vpošlje vnaprej.

Vojaki, orožniki in finančni stražniki dobe popust. Knjižarne popust.

Davek na telesno (ročno) delo

Z izdajstvom klerikalcev v finančnem odboru je delavstvu prizadejana nenadomestljiva škoda.

Delavci so v večini držav obdavčeni samo posredno: Če uživajo kavo, sladkor, alkohol, plačajo trošarine, če se oblečejo, plačajo carine, če kade cigarete in solijo juho ali prižgo vžgalico, plačajo monopolski davek.

Direktno obdavčenje delavcev potom dohodarine je bilo v Avstriji precej redko, ker mezde povprečno niso segle preko predvojne, davka prostega minila. Pač pa je Srbija že pred vojno in ves čas po njej pobirala precej oster davek na ročno delo, ki je po čl. 60. zakona o porezima znašal za prvo grupo 0.6 odst. (sluge, služkinje, poljedelski dninarji, dninarji v mestih kakor so ladjarji, čolnarji in delavci z nestalnim zaslužkom in neizvestnim delom) za industrijske in obrtne delavce pa 0.70 odst. Ta davek se je po vojni pomnožil z dokladami in stabiliziral z Zakonom o razrezu porea za 1921.-22. u Srbiji i Crnoj Gorii.

L. 1925. je tedajni generalni direktor neposrednih davkov Stojanović prvič poskusil prodreti z razširjenjem tega davka v naše kraje. Za hrbtno ministrskega sveta je finančno ministvo v zadnjem hipu vthotapilo v dvanaestinke za april-julij 1925. pooblastilo za uvedbo davka na telesno delo. A odpor SDS, ki se je upravičeno sklicevala na nelojalnost postopka finančnega ministra zraven pa tudi na nesmiselnost samega teksta dotične določbe, je preprečil nakano generalnega direktorja, dokler je bila SDS v vladi.

V dvanaestinah za avgust-november je NRS končno dosegla pooblastilo za glasovi NRS in HSS, ni ga pa na to tudi uporabila. A davek provesti je mogla dosledneje šele na podlagi člena 177. financa zakona za leto 1926.-27. od 31. marca 1926., ki pa je tudi tako pomanjkljivo stiliziran, da ni mogoče nikogar prisiliti, da fatira in je tudi eksekucija sporna.

Ker pa zakon ustanavlja odgovornost poslodavcev za plačilo davka na telesno delo, je finančna uprava vendarle večinoma dosegla svoj namen. Davek znaša z prirezi 3.30 odst. Izvzeti so delavci izpod 18 in nad 65 let, sezonski poljedelski dninarji. Določba, da so izvzeti tudi delavci, ki letno ne zaslužijo nad 5000 Din, nima praktičnega pomena, ker se davek sproti pobira in je reklamacija na koncu leta neizvedljiva, četudi bi delavec izračunal, da radi nezaposlenosti ni zaslužil povprek po 16 dinarjev na delovni dan. Ekstistenčni minimum pri davku na telesno delo je na ta način izlrgan in bi imel praktičen smisel le, ako bi n. pr. izvzemal dnevne mezde izpod 25 Din.

Naravno da se je proti davku na telesno delo dvignil hud odpor. Lahko se reče, da so bile proti njemu složne vse naše stranke, razen radečevcev, ki so branili stališče, naj tudi delavec plača neposredni davek.

Zlastj glasna je bila naša SLS,

ki je svojo bledečo popularnost skušala ožviti med delavci z živahno akcijo proti davku na ročno delo. Na tej podlagi je organizirala celo skušnjaje in je po tovarniških krajih razvnela delavstvo proti Srbom, ne da bi bila toliko poštena, da pove, da so Srbi ta davek od nekaj plačevali.

Tragika ali morda i komika usode pa je SLS razkrinkala

pač prej, nego je to sama želela. Borbo zoper davek na telesno delo je v SLS vred vodila vsa opozicija predvsem naša SDS, ki je dokazovala ne le krivico, ampak tudi neopravičenost tega davka, čigar pobiranje je zelo zamotano, drago in povzroča razne nenakomernosti. Ekstistenčni minimum je pri sedanjem načinu pobiranja nemogoč, skrajna krivica pa je, če ekstistenčni minimum ima vsak drugi, le delavec ne.

Vsa borba opozicije se je koncentrirala na finančni zakon, kjer je vlada predlagala tudi za leto 1927.-28., da sme pobirati 3.30 odst. davka na telesno delo.

Medtem pa je SLS stopila v vlado in ta hip

je SLS že izdala delavce.

Pozabila je na mah na vse obljube, na volilne šlagerje, ki so jih klerikalni poslanci zlasti gg. Sušnik in Gosar nosili po industrijskih krajih. Kršćansko-socialni delavec jih je z odprtimi ustmi poslušal in — verjel. Največ kalinov je sedlo na ta klerikalni lim na Jesenicah.

Na Svečnico je bilo v finančnem odboru odločilno glasovanje.

SLS je morala dvakrat pokazati barvo. Najprej je glasovala proti predlogu poslanca SDS g. Demetrovića, ki je glasil

«Ukida se porez na telesni rad.»

Posl. Demetrović je spominjal SLS, da je ta predlog lani stavil njen poslanec Kremžar, opozarjal je klerikalce, kako je SDS tedaj njihov predlog odločno podprla.

A klerikalci so se opazkam g. Demetrovića potuhneno smejali, g. Pušenjak pa je bil enkrat rdeč kakor kuhan rak, drugič bled kot zid. Prisoten je bil tudi dr. Gosar, ki je zbežal

iz dvorane, ko je začutil, da pride na vrsto davek na telesno delo.

Cela zbornica je gledala, kako bodo klerikalci glasovali. In glasovali so najprej proti ukinitvi davka na ročno delo, nato pa še enkrat za to, da se ga

pobira še naprej. Naravno, da je ogorčenje opozicije

proti izdajcam delavstva

na ta umazani čin SLS, ki se je prodala radikalom, izbruhnilo do kraja. Povedali so poslancem SLS po zaslugi.

Kaj pa delavstvo?

Ali sedaj vidi? Ali mu ne zvone še v ušesih govori gg. Gosarja, Kremžarja, Sušnika in raznih kršćanskih »socialcev«, ki pa na vse zadnje niso drugega, kakor farovski služitelji?

SLS je težko pokopala delavstvo kajti zdaj se radikali sklicujejo na to, da je za davek na ročno delo glasovala tudi SLS, ki je pri volitvah l. 1925. dobila najmanj 25.000 delavskih glasov. Kršćansko-socialni izdajce so zadali delavcem Jugoslavije najhujši udarec, ki jih je doslej doletel.

Zaradi tega pa delavstvo obupati ne sme. Predvsem seveda mora protestirati proti mišljenju.

da je SLS glasovala v imenu delavstva.

Glasovala je pač imenom škola, korarjev in falmoštrov in svojih veleposelnikov in kapitalistov, kojih privrsek so takozvani »kršćanski socialisti«. Delavstvo mora javnosti povedati, da se s SLS ne strinja, sicer bo bodoči boj zoper davek na ročno delo nemogoč. To pot se kršćanski socialisti ne morejo izgovarjati na »starine«, kajti zraven je bil tudi g. Gosar s Kremžarjem in ravno g. Gosar je postal minister žal ne socialne politike, ampak minister davka na telesno delo, ki mu pravijo

davek na krvave žulje.

Tako je delavstvo zopet enkrat razočarano in prevarano. A spoznati resnične prijatelje in jih ločiti od izdajce, to je prva pot k ozdravljenju.

Dopisi

SISKA. Naš ustanovni in častni član Fr. Drenik je umrl. Kaj je bil on svoječasno za Sisko, je še vsem, posebno pa starejšim Siskarjem, dobro v spominu. Dolžnost naša je, da se udeležimo njegovega pogreba polnoštevilno. Sokol Siska vabi torej vse članstvo, da se zbere korporativno in najpozneje pol ure pred pogrebom v telovadnici, odkoder odkorakamo skupno pred hišo žalosti Člani v kroju, drugi z znakom. Prihitimo vsi in počastimo z našo prisotnostjo pokojnikov spomin. Vsi pred pogreba se vrši redni občni zbor ob 16. uri v društveni telovadnici. — Zdravo!

VRHNIKA. Opozorjamo na današnje predavanje gosp. dr. Bajčič, kot zadnje iz cikla: Osnove 20. stoletja. V nedeljo, 20. t. m. bo predaval drugi predavatelj, kar bomo še pravočasno javili. Danes začetek ob 3. p. poldne. — SDS.

TRZIC. Minulo sredo se je vršil v prostorih hotela »Londar ob 8. zvečer II. redni občni zbor organizacije napredne mladine »Edinost« z običajnim sporedom. Po kratkih poročilih br. predsednika, blaginjska in tajniška so se vršile volitve novega odbora, ki se je sestavljal sledeče: predsednik Ivan Lenčar, podpredsednik Nace Papov, tajnik Jože Papov, blaginjski Mirko Lauš, odborniki Jože Javornik in Frane Bajželj, nadzorstvo Riko Paternost, Dragotin Zabkar. Po naslednjih slučajnostih se je občni zbor zaključil v vselem razpoloženju za nadaljnje delo.

BLED. Sokolsko društvo priredi v soboto 19. t. m. v zdraviliškem domu veliko maškeračo »Japonska noč«. Dekoracija dvorane v japonskem stilu. Dragocena darila najlepšim maskam (srebrni jedilni pribor za 6 oseb v etuiju, zlata damska zapesna ura, srebrna vaza) so razstavljeni v izloži br. Sartorija. Igra jazz-band Negode. Odbor.

LITJA. V sredo, 16. febr. praznujemo 65letnico prvega ustanovnega občnega zbora Sokolskega društva v Pragi, iz katerega se je razvila vsa današnja ogromna sokolska armada. Prosvetni odbor Sokolskega društva Litija-Smartno proslavi ta večer s slavnostno razdelitvijo znakov svojemu naraščanju. K intinim proslavi je vabljeno vse naše članstvo, predvsem pa naraščajoči vi. starši, v njihovem spremstvu tudi sokolska deca. Začetek prireditve, ki je v Sokolskem domu v Litiji, in vstopnine prost je ob pol 20. Točnost! — Vsakoletna, običajna Sokolova maškerača se bo vršila tudi letos na pustno soboto, dne 26. februarja. Rezervirajte si to noč za nas, in ne bo Vam žal. Za »inozemce« zelo ugodne železniške zveze. — V nedeljo, dne 6. marca se ponavljajo veseloigra »Pot v pekel«, ki je pri premijeri sijajno izpadla. 236

F. Wertheim & Comp.

tvornica hranilic in dvigal
WIEN, IV/2., Mommsengasse 6.

Dobavljajo:

BLAGAINICA: rekleme oklopne blaginjske blaginje za vžiganje, varnostne ključavnice, domače hranilnice.

DVIGALA: za osebe, bremena, j.d.l.a in akte, dvigala paternostre, dvigala za bojnike, pregledovanje in popravila dvigal.

Za dvigala:

Generalno zastopstvo za Slovenijo in Hrvaško
Direktor Ing. R. ROESSER,
LJUBLJANA, Gledališka ul. št. 4 ili nadst.

Stalne poslovalnice: »montirane« in »vidljive«

Višji monter VILIM TRAGER,

ZAGREB, Gundulićeva ulica br. 23

Generalno zastopstvo za Bosno

Sreča in blagostanje nas vseh

je odvisna največkrat od srečnega slučaja. Tak slučaj lahko doleti tudi tiste, ki kupijo srečke državne razredne loterije. Zrebanje III. razreda se vrši že 7. marca.

Vsi oni, ki želijo poskusiti svojo srečo

naj si takoj nabavijo srečke pri domačem zavodu, ZADRUŽNI HRANILNICI r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19. Zunanji naročniki naj nakažejo obnem z naročilom za celo srečko Din 300.—, za polovično Din 150.—, za četrtino srečke Din 75.—. Po prejemu zneska srečke takoj odpošljemo.

Poleg številnih večjih dobikov bo znašal glavni dobiček v naj-srečnejšem slučaju Din 660.000.

Domače vesti

Opomini!

Vse cenjene naročnike, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da store čimprej svojo dolžnost ter poravnajo svoje obveznosti napram listu.

Uprava »Jutra«.

* **Odklikovanje prosvetnih delavcev.** S kraljevim ukazom so odklikovani: dr. Valentin Korun, gimnazijski ravnatelj v pok. z redom Sv. Save III. razr. ravn. mariborske realne Jakob Zupančič, ravnatelj III. realne gimnazije v Ljubljani Kuno Hočevar, gimnazijski profesor v Ljubljani dr. Ivan Grafenauer, profesorji v pokolu dr. Jakob Zmavc, Anton Cestnik in Mihael Markič — vsi z redom Sv. Save IV. razreda; z redom Sv. Save petega razreda pa: Anton Melik, profesor III. realne gimnazije v Ljubljani; dr. Maks Robič, profesor učiteljskega v Ljubljani; Vladimir Lapajne, prof. realne v Ljubljani; Franjo Grafenauer, prof. gimnazije v Štupu; dr. Anton Debeljak, profesor realne v Ljubljani in Rado Pavlič, profesor II. realne gimnazije v Ljubljani.

* **Nov generalni direktor pošte in brzojava.** Dosedanji generalni direktor pošte in brzojava v poštne ministru, Dekanič, je upokojen kot generalni direktor in imenovan za ravnatelja Poštne hranilnice v Zagrebu. Za generalnega direktorja pošte in brzojava v ministru je imenovan dosedanj pomočnik, N. Ojzović.

* **Iz sodne službe.** Za pravne praktikanke v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani so imenovani absolventi pravnika Andrej Mišok, dr. Stojan Bajk, Vladimir Punčuh, Vladimir Kraut, Anton Sporn in asistent na Jurkiški fakulteti v Ljubljani dr. Hinko Lučič. — Upokojen je Ivan Benkovič, vodja zemljiške knjige pri deželni sodišču v Ljubljani.

* **Sodniška vest.** Iz Dolnje Lendave je bil premeščen od okrajnega sodišča dr. Jožef Štiglič, h okr. sodišču v Radovljico. Splošno prijavljeni sodnik je moral oditi iz zdravstvenih razlogov v zdravilne kraje, kjer mu vsi želimo vso srečo in vesel povratek.

* **Izpremembe v sekvestru Slavske banke.** Kakor se poroča, je dosednji sekvestor Slavske banke, Dragotin Bašić odstavljen in imenovan na njegovo mesto advokat dr. Aleksander Horvat v Zagrebu.

* **Za strokovno naobrazbo učiteljev.** Ministrstvo prosvete namerava prirediti v velikih političnih posebnih tečajih za izpopolnitev strokovne in pedagoške naobrazbe učiteljev in učiteljic iz cele države. V ta namen je odobrilo kredit v znesku 80.000 dinarjev.

* **Novice iz Novega mesta.** V »Jutro« smo z današnjim dnevom vpeljali posebno rubriko za novice iz Novega mesta in okolice. Rubrika »iz Novega mesta« bo izhajala vsako nedeljo in četrtek. Dopisnike prosimo, da nam dopise vedno pravočasno pošljejo.

* **Novi poštni nabiralniki.** Ministrstvo pošte in brzojava je poverilo posebni komisiji nalogo, da prouči vprašanje avtomatiziranih poštinih nabiralnikov, ki naj bi se namestili na poštah vseh večjih mest naše države.

* **Vprašanje hidroelektrične centrale pri Krškem.** Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, bo zagrebška mestna občina gradnja hidroelektrične centrale za nekoliko let odložila. Pojavilo se so gotove težave: v prvi vrsti glede potrebnega posojila, v drugi vrsti pa, ker se v mestnem zastopstvu ni našlo soglasja za tako ogromno podjetje. Gradnja centrale bi stala približno 250 milijonov dinarjev, a ker so na denarnem trgu nepovoljne prilike, bi se posojilo moglo dobiti le pod težkimi pogoji. Zavrženost se bo moglo naraščajočemu konsumu ustreči, ako se kapaciteta sedanje kalorične centrale primerno poveča.

* **Organizacija pomožnih bolniških zdravnikov za Slovenijo** je imela 4. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem se je pokazalo mnogo veselja za novo, poživljeno delo v organizaciji. Nov odbor se je sestavljal sledeče: predsednik dr. Slavko Grum, tajnik dr. Zorac Adolf, blagajnik dr. Janko Kalan, odborniki brez funkcije dr. Joža Jakša in dr. Vilko Šporn, revizorja dr. Lojze Kramarič in dr. Pavel Pehani. Podpredsedniško in še eno ostalo mesto za sedetega člana iz Maribora, oziroma Celja. Tem potom vabi organizacija kar najpriljubljenejši k vstopu tudi se neveščani gospode kolege.

* **Letošnji »planinski dnevi«.** Takozvani »planinski dnevi« hrvatskega planinskega društva »Slieme« se bodo tudi letos nadaljevali. Doslej so določeni naslednji termini: za Veliko noč (17. in 18. aprila) bo planinski dan na Obruc pri Sušaku, na Vidov dan (28. junija) na Bjelašnici v Bosni,

* **Zagoreti umor starke.** Na železniški progi Subotica-Sombor so našli v četrtki zvečer truplo stare seljakinje. Sodna komisija je ugotovila, da ima starka na vratu krvave brazgotine, iz česar se sklepa, da je bila starka najbrže zadavljena. Zandarmerija je uvedla preiskavo, da se dožene identiteta starke ter znatno olajša postopanje.

I. REPREZENTANČNI PLES

pod najvišjim pokroviteljstvom

Njeg. Vel. kralja Aleksandra I.

prirede slušatelj ljubljanske

univerze v hotelu »Union«

— v sredo 16. II. 1927. —

Vstop strogo proti vabilu. Velika dvorana izključno za ples; dalje so publiki rezervirani vsi restavracijski prostori, male dvorane in srebrna dvorana.

Vstopnina za akademike 10 Din.

* **V Subotici pogorela tovarna usnja.** V Subotici je predvečernim ponoči požar vpepelil tamkajšnje tovarno usnja, last Dragotina Miloševića. Škoda se ceni na 1 milijon 400.000 dinarjev, ki pa je krita z zavarovalnico. Kako je požar nastal ni znano.

* **Joža Mikulec v kraljevem dvoru.** Svetovni potnik Jože Mikulec iz Krušjevega sela v hrvaški Zagorji, ki se je lansko jesen mudil tudi v Ljubljani, je prispel te dni v Beograd. Mikulec zbira podpise znamenitih ljudi v svojo orjaško knjigo, s katero potuje po svetu. Tudi kralj Aleksander se je vpisal v knjigo, ki tehta 25 kg.

* **Velik vlom v Črešnovcih.** Pretekli tork ponoči so svedrovci vdrli v Črešnovcih v trgovino Ivana Kramarja ter odnesli poleg več sto dinarjev gotovine za čez 8000 Din vrednosti različenega blaga: živil, čevljev, usnja, nogavic, cigaret itd. Sumljiva vlomna sta dva starejša moška, ki sta se potakala prejšnjega dne okrog vasi.

* **Vsled steklene umrl.** Na Popovem polju je pred tedni stekel ovčarski pes ogrizel petnajstletnega dečka Uroša Vidčiča. Seljaki so psa ubili ter dečku zavezali rano. V kratkem pa se je pri dečku pojavila steklina. Začel je besneti. Nesrečni deček je med vožnjo v bolnico umrl.

* **Največji motorni brod na svetu »Alcantara«** 32.000 ton nosilnosti družbe Royal Mail Line napravi svoje prvo potovanje iz Cherbourga v Južno Ameriko dne 4. marca s potniki prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda imajo slajne kabine z dvema ali štirimi posteljami, po obstoječih cenah. Ta parnik je enak parniku »Asturias«, ki je napravil svoje prvo potovanje v februarju lanskega leta. Za vsa pojasnila se blagovito obrniti na Royal Mail Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

SKOK PREKO KOŽE 19. FEBRUARJA 1927 — NA TABORU —

* **Pri prehlajenju, nahu, vnetju vratu, slabem živčevju, trganju v udih** je zelo dobro škrobiti v prvi vrsti za redno in dobro prebavo, katero dosežete, ako pijete pol kozarca naravne Franc-Jožefove grenčice Po sodbah univerzitetnih klinik je Franc Jožefova grenčica najbolj priporočljiva in uspešna. Dobl se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

* **»ITO«** zobna pasta najboljša.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Chypre krema Calderara** je najboljša.

* **Pisalni stroji »Haida«** so radi svoje izborne kakovosti prvostvorne konstrukcije ter lepe pisave zelo priljubljeni. Generalno zastopstvo za vso Jugoslavijo Ant. Rud. Legat & Co., Maribor Slovenska ulica 7, telefon 100. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno razkazovanje švedskega Standard pisalnega stroja »Haida«, model 12.

RESTAVRACIJA

moderna, ena od najlepših v sredi Ljubljane, se da za dobro par let v najem le strokovnjaku. Istemu se proda po lastni ceni ves inventar. Le resni reflektanti, s kapitalom naj oddajo pisemne ponudbe na upravo »Jutra« pod »Dober posel«.

pravi gospodična Raquel Meller

»Jaz sem večkrat slišala hvaliti »TAKY«, o tej parfimirani pomadi, ki se uporablja takšna, kakršna je v tubi in kateri odstrani dlake tekom petih minut. Kakor vsaka pametna žena, nisem hotela soditi, dokler nisem sama uporabila »Taky«; moram priznati, da sem bila očarana. »Taky« je sto-krat boljši od neprijetne britve, katere vam povzroča mozole, pospešuje rast dlak in va pušča črne pike in je boljša od vsakega slabo dišečega depilatorja. »Taky« je dobro dišeč, neškodljiv in se zelo enostavno uporablja: kakor vsaka krema za lepoto. Čez nekaj časa ga bo imela vsaka žena. Je zares izvanredna iznajdba!«

Glavni zastopnik in depot:

Henri H. Neumann, Zagreb, Boškovičeva ulica 42, Telefon 13—80. Dobavlja se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Pratermizzi

Ponos in krona SASCHA-produkcije. — Režiserju Aleks. Koalowitzu se je posrečilo angažirati za ta film najboljšo filmsko moč. NITA NALDI (slavna ameriška zvezda) pretrese v vlogi pravega ženskega vampira vsakogar do mozga. nova česka zvezda, srčkana Anny ÖNDRAKOWA je naravnost ustvarjena za to vlogo, filmski star Igo SYM v vlogi mladega barona kot prvi njegov nastop v filmu. Ves svet ga danes že slavi. Dejarje je vzeto iz resničnih dogodivštev in se pričinja s prizorom, ko si mladi baron hoče končati življenje v Pratu.

Predstave dopoldne ob: 11. pop. ob 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

»Kino Ideal«.

Iz Ljubljane

u— **Za zgradbo stanovanjskih hiš** v Ljubljani 6% obligacijsko posojilo mesta Ljubljane za zgradbo stanovanjskih hiš so podpisali: Müller Anton, uradnik direkcije drž. žel., Din 1000; Kramolc Luka, predmetni učitelj drž. realke, 600; Tomažič Miroslav, poštini kontrolor, 1000; Dolžan Franc, profesor, 1000; Trost Franc, telovadni učitelj, 400; Stavbna družba dd. Ljubljana 50.000; Kcsec Mihael, sreski šolski nadzornik, 5000; Korsika Marija, zasebnica, 2000; Anton Smrdelj, strokovni učitelj 2500, Julija Smrdel-Goll, lastnica modnega ateljeja, 2500; 23 neimenovanih skupaj 75.000.

u— **Mestno dšalsišče** pod Tivolijem je radi neugodnega vremena do nadaljnjega zaprto.

u— **Napredno kulturno in politično društvo Ljubljanski Grad** ima dne 17. t. m. svoj občni zbor in sicer ob pol 8. zvečer. Občni zbor je izredno važnost, zlasti se, ker čaka novi odbor izredno težka naloga, rešiti mnogovrstne urgence članstva. Člani društva, udeležite se občnega zbora korporativno, pokažite, da se zavedate svojih pravic in svojih dolžnosti.

u— **Pripravljalni odbor za koncert akad. pev. društva »Obilič«** ima v prostorih J. A. D. »Triglav« Narodni dom I. v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. zvečer sestanek. Prosimo vsa društva, ki so bila vabljena, sigurne udeležbe.

u— **Članstvo razpuščene Orjune St. Jakob, Krakovo-Trnovo** se vabi, da se v polnem številu udeležijo slovesnega parastosa za pokojnim bratom Valentinom Žicom, ki se vrši danes ob 10. dop. v pravoslavni kapeli na Vojvode Mišića cesti. Udeležba v civilu z znakom.

u— **III. redni občni zbor »Zveze duševnih delavcev v Sloveniji«** bo v ponedeljek 21. februarja ob 8. zvečer v prostorih »Sl. Matice«, Kongresni trg 7-I. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2.) Poročilo odbora in nadzorstva. 3.) Volitev odbora in nadzorstva. 4.) Slučajnost. Včlanjena društva se opozarjajo na čl. 11 pravil, po katerem je treba vsaj 3 dni pred občnim zborom prijaviti odboru ZDD Slovenije delegate društva za občni zbor.

u— **Narodna čitalnica v Šiški** javlja svojemu članstvu, da je umrl g. Drenik Franc, njen ustanovitelj, dolgoletni predsednik in častni član. Članstvo se poziva, da se po grebe polnoštevilno udeležijo. Zbirališče članov v nedeljo, dne 13. februarja ob 13. uri pred Čitalnico v Šiški. Odbor.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice** v Ljubljani se poslovi s pesmijo od umrlega soustanovitelja Glasbene Matice g. Frana Drenika. Odbor pevskega zbora poziva vse moške člane, da se zbere jutri v nedeljo ob treh uri na 2. pred opernim gledališčem.

u— **O Beethovnovih komornih delih** bo predaval v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 18. uri v pevski dvorani Glasbene Matice dvorni svetnik dr. Josip Mantuan. K predavanju je vstop prost in so vabljivi vsi, ki se zanimajo za dela velikega umetnika. Naslednji dan pa se vrši koncert, katerega spored obsega tri Beethovnovе godalne kvartete, katere izvaja Ševčikov komorni kvartet iz Prage. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni. Koncert se vrši v Filharmonični dvorani v torek, 15. februarja ob 20. zvečer.

u— **Predavanje v Radio klubu.** V torek 15. t. m. ob pol 9. zvečer bo predaval v prostorih Radio-kluba na velesejmu cand. inž. Stegu o temi »Kako moderniziram svoj prejemni radioaparato«. Gospod Stegu, izvršni praktik na polju prejemnih radioaparatorov, bo razložil, kako si lahko vsak amater, ki ima prejemni aparat starejšega tipa, stega z malenkostnimi stroški preuredi v moderni aparat. (Reinartz, Wigeand). Po predavanju bo gospod inž. Eržen nadaljeval sprejemanje na svojem »Elstree Six« aparatu, ker je bil zadnjič sprejem začetkom slab.

u— **Predavanje v Radio klubu.** Ljubljanski Radio-klub stremi zlasti za tem, da razširi zanimanje v najširših krogih našega prebivalstva za moderno in skrivnostno vedo sprejemanja radio-valov. V fizikalni dvorani na realki se vrši že dva meseca teoretični tečaj za začetnike pod vodstvom priznanega strokovnjaka gospoda profesorja Andréa. Radioklub pa se ne zadovoljuje samo s temi predavanji, marveč je vpeljal posebna predavanja v svojem lokalnu na velesejmu, katerih tema je zlasti opis raznih sistemov sprejemnih aparatov in praktična demonstracija. Dne 1. februarja se je vršil prvi večer, ki se je svečano otvoril s skromnim slavljem na čast gospodu Evaldu Jakopiču, ki je odnesel na mednarodni razstavi v Baslu s svojim dvocevni aparatom lastne konstrukcije prvo nagrado. Aparata žal ni mogel praktično predvajati, ker mu ga švicarski razstavni komite še ni vrnil. V torek, dne 8. februarja se je vršilo drugo predavanje. Gospod inženjer Eržen je v kratkih potezih jasno orisal sistem svojega najnovejšega aparata. Aparat je sestavljen na podlagi vezave Esteresix in se odlikuje zlasti po čistem

Proti gripi - astmi - kataru se inh. lira

Smrekovo olje „Trolist“

Razpošilja vsaki dan po povzetju D 15

Trolist Logatec

podajanju glasov, jakosti in veliki selektiviteti. Nabit polni lokal občinstva mu je dal zaslužen priznanje. Zal sprejem do pol 10. ure zvečer radi tramvajskih motenj ni bil ugoden in marsikdo je že z nezaupanjem zrl y velikanski aparat. Zato pa so bili po pol deseti uri vsi prisotni nagrajeni z res lepim koncertnim užikom. Prihodnji predavateljski večer se vrši v torek dne 15. februarja, na katerega udeležbo vladno vabi odbor Radio-kluba. Na razna vprašanja izjavljamo, da so seveda dobrodošli tudi dame.

u— **Gostilničarji in mestno obligacijsko posojilo.** Ljubljanski gostilničarji so imeli v četrtki na poziv Zadruga v restavraciji »Zvezda« sestanek, na katerem so sklenili razviti medsebojno propagando za podpis delnic obligacijskega posojila. Tudi Zadruga sama bo prispevala iz rezervnega fonda.

u— **Predavanje.** Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani vabi vse svoje člane in članice, kakor tudi nečlane, ki se zanimajo za konjski sport, na predavanje »O razviku konjskega sporta«. Predaval bo konjski podpolkovnik g. Milan Zajc, učitelj jahanja Kola jahačev in vozačev v Ljubljani. Predavanje se bo vršilo dne 16. februarja ob 20.30 v dvorani Kmetijske družbe na Turjaškem trgu.

u— **Splošno žensko društvo v Ljubljani** ima svoj letni občni zbor dne 27. februarja ob 4. popoldne v društvenih prostorih na Rimski cesti 9. (prilike). K številni udeležbi vabi — Odbor.

u— **Rezervni oficirji** se vabijo na predavanje »O avijatikah«, ki se vrši dne 14. febr. ob 17. v Oficirskem domu. Predava komandir eskadrole iz Zagreba. — Uprava ljubljanskega pododpora.

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnji teden so bili naznanjeni sledeči smrtni slučaj: Valentin Mozetič, zidar 53 let; Ferdinand Zlindra kiralec, 55 let; Franc Sluga, rudar v p. 60 let; Mirko Kralj, sin rudarja, 7 mesecev; Alojzij Romih, rudar, 27 let; Valentin Bahar zasebnik, 67 let; Valentin Gogala, drž. uradnik, 58 let; Marijana Habe, zasebnica, 64 let; Anton Korinšek, kočijaž, 67 let; Franja Kralj, delavka tobačne tovarne v poklju 59 let; Marija Krehan zasebnica, 84 let; Jakob Kundrjakov, konjski strežaj, 29 let; Jadviga Haszklawicz, hči železniškega uradnika, 4 leta; Franc Drenik, zasebnik, 87 let; Ivana Jagodič, delavčeva hči, 13 let.

u— **Akademikom!** Prireditelji reprezentančnega plesa rabiljo pri organizaciji pomočnike. Ker delamo za interese akademikov naprošamo, da se zgledajo pristopilci v ponedeljek 14. t. m. ob 14. v dvorani »Uniona«. Tamkaj bodo na razpolago vstopnice za akademike (10 Din) v predprodaji. — Odbor.

u— **Češkoslovenska obec v Ljubljani.** Danes zvečer v »Zvezdi« bogat program kino-filmskih posnetih slik.

u— **Učiteljski zbor mestne ženske realne gimnazije** je daroval Din 200 za »Društvo slepih« namesto venca na krsto ravnatelja A. Skrlja v Novem mestu.

u— **Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1 tatvina, 2 prestopka kaljenja nočnega mira, 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 prestopek zgaševalnih predpisov in 14 prestopkov cestnega policijskega reda. Arretacije so bile izvršene 3 in sicer: 1 radi tatvine, 1 radi razgrajanja in 1 radi beračenja.

u— **4. in zadnja seja častnega damskega komiteja akademskega reprezentančnega plesa** se vrši v ponedeljek 14. t. m. ob 15 v damski sobi kavarnе Emona. Vljudno in nujno vabljene vse častne dame. Odbor.

u— **Ponovno naprošamo vse,** ki so bili pri vabljenju na I. reprezentančni ples prazdeli po kaki zmoti, da nam blagovolijo oprostiti. Oni, ki vabil še niso prejeli, naj jih reklamirajo pri tajniku Kmetu, Gledališka ulica 2. odnosno pri najbližnjem znanu akademiku.

u— **Plesni turnir za prvenstvo Ljubljane v I. 1927.** se vrši 20. februarja v veliki dvorani »Kazino«. Prijave tekmujočih parov pri današnji čepoldanski plesni vaji gosp. Jenka ob pol 4. do 7. ure. Začetniki za Charleston, Black-Bottom itd. vabljene že ob pol 3. popoldne.

u— **Cirkus pride v Ljubljano** na pustno nedeljo popoldne v veliko dvorano Narodnega doma, da razveseli vse male in odrasle, ki se bodo zbrali pri »Predpustni otroški zabanki Atene«. Legitimacije, ki veljajo k u vstopnic, se izdajajo vsak dan: Ortopedski zavod, Mladika, prilike.

u— **Tudi letos bo na pustno nedeljo, dne 27. februarja 1927 v »Unionu«, ena najlepših ljubljanskih predpustnih prireditev, to je »Veliki pustni korzo«, ki ga priredi pevsko društvo »Slavce«. Že sodaj vlada za maske-rado veliko zanimanje in bo letošnja prire-**

ditev z ozirom na dekoracijo in vsestransko zabavo nudila obiskovalcem kar največ. Priglasenih je že lepo število originalnih mask. Več bo poročal v prihodnjih dneh Odbor.

u— Pustni terek je letos 1. marca. Zato pride Princ Karneval z vsem svojim sijajnim spremstvom ta dan na pustni korzo v Narodni dom.

u— Kongres narodov. Kakor doznavamo s strani Oblastnega odbora, se množijo prijave dan za dan. Ne samo evropski in azijski narodi, tudi ljudje iz črne Afrike nas posetijo, seveda zgolj v študijske in ne v gastronomske svrhe. Najbolj zanimivo pa je dejstvo, da je centralni odbor, katerega predseduje francoski minister Charles L'Écuyer, brzojavno prejel vest, da se namerava udeležiti kongresa tudi sedaj še neznan narod vsemirja. Znanstvena revija »The Asa« iz Melbourne (Avstralija) poroča namreč, da se je slovitemu astronomu Mr. Mountega posrečilo dobiti neposredne slike z neko sosedno zvezdo — najbrže z Marsom, katerega prebivalstvo je javljalo svoj prihod na kongres. Priprave se s prostorno brzolazno zvečer v Ljubljano, katera bo dosegla svetovni sloves s tem, da je prva na svetu sprejela in pozdravila sosedo iz daljnega vsemirja.

u— Sahtag, obvezen za vse člane Akademikega kluba montanistov, se vrši v torek, dne 15. t. m. ob 8. zvečer v salonu hotela Strukelj. — Prezidij »Skoka«.

u— Najnovejša na polju kozmetike Orado masaza. Izvršuje salon Pettich-Frankheim Abonnia. Prva aplikacija brezplačno.

u— Vrtnice, nizke, visokodebelne, vrtnice plezalke, pritlikave marelice, češnje, višnje, divjo trto, lepotečno grmičevje. Pliker za živo mejo, razne trajnice nudim običnostu v mestu in na deželi. Sprejemam napravo in negovanje vrtov. Anton Perant, trgovski vrtnar. Ljubljana. Ambrožev trg št. 3.

Iz Maribora

a— Sprememba pri Girstmayerjevih hišah. V Mariboru ima hišni posestnik Girstmayer iz Gradca, ki pa je pod kurateljo izredno velik kompleks večnadstropnih hiš na Alekandrovi cesti, v Slovenski ulici in drugod z nebroj trgovskimi lokali in stanovanji. Po prevratu upravlja te hiše po nalogu mariborskega okrajnega sodišča odvetnik dr. Orosel. Te dni pa se je preselel v Maribor solastnik teh hiš dr. Pol in prevzel sam njih upravo. En kompleks teh hiš nasproti kolodvoru, kjer je bilo včasih sodišče in davkarja, je ponudil dr. Pol v nakup občini.

a— Trileten otrok v plamenih. Včeraj so pripeljali v mariborsko bolnico triletnega sinčka delavke iz Frama, Friderika Volmuta, kateremu se je doma pri stedišču na etkrat vnela obleka in so mu plameni mahoma ožgali celo telo. Dečko trpi silne bolečine, ker je ožgan od kolena do brade. Starši pazite na otroke!

a— Cercle français. Odbor prosi člane društva, da vplačajo članarino za leto 1927 še pred obnim zborom, ki bo začetkom meseca marca. Članarina se sprejema ob sredah od petih do sedmih zvečer v društveni čitalnici na drž. gimnaziji. Pri tej priliki vabi odbor vse one, ki znajo francoski in še mlajši člani, da vstopijo v francoski krožek. Članarina je neznana, 30 Din za celo leto,

ugodnosti pa, ki jih nudi krožek, so velike. V čitalnici so članom na razpolago trije dnevnik, izborne leposlovne, umetniške, znanstvene in modne revije in približno 1200 knjig, po večini pripovedne, pa tudi zgodovinske, filozofske in znanstvene vsebine, najboljše iz bogatega francoskega slovstva od sedemnajstega stoletja do najnovejših dob. Vse te knjige in tudi revije razen najnovejših števk si člani lahko izposodijo na dom. Članstvo pri francoskem krožku se priporoča posebno tudi staršem, katerih otroci so se naučili že nekoliko francoščine. Kajti knjižnica ima tudi lepo število mladinskih knjig in ilustriranih revij, ki jih bo mladina doma gledala in čitala z velikim veseljem in dobičkom.

Iz Celja

e— Zastrupljenje rib v Voglajni. Iz Celja se nam poroča o veliki škodi, ki je zadela vsled nesrečnega slučaja tamkajšnje ribarske družstvo. Včeraj okrog 9. ure dopoldne so prebivalci ob Voglajni opazili v dolnem toku te reke v bližini izliva v Savinjo na površju vode na tisoče mrtvih in omamljenih rib. Dasi je bilo že na prvi pogled jasno, da mora biti ves ta del Voglajne zastrupljen od kake škodljive tekočine, se je preiskovalni komisiji posrečilo najti vzrok zastrupljenja šele po daljšem iskanju. V kemični tovarni v Gaberju pri Celju, ki stoji blizu Voglajne, imajo v cisterni veliko zalogo žveplene kisline. Vsled nesrečne manipulacije je cisterna naenkrat počila ter se je skozi okrog 15 cm dolgo odprtino začela izliti žveplena kislina proti Voglajni. Iztoklo se je po ugotovitvi okrog 2000 kg. Predno je bilo mogoče cisterno popolnoma izprazniti, se je nesreča razširila tudi že po Voglajni, kjer je bil tekom kratkega časa po večini uničen ves ribji zarod. Škoda, ki zadene ribarsko društvo, je tem večja, ker je bil ta del Voglajne radi sistematičnega gojenja rib že nad eno leto za ribiče zaprt. Sanitarna oblast je izdala takoj primeren razglas, v katerem opozarja prebivalstvo pred neuporabnim zavzemanjem zastrupljenih rib. Tudi sta se obvestila žandarmerijska stanica in županstvo v Laškem, da pravčasno opozorita prebivalstvo ob Savinji pred zastrupljenimi ribami.

e— Proti 10 urnem delavniku. Gremij trgovcev v Celju je na svojih seji dne 11. t. m. sklenil podati na razne časopisne novice sledečo izjavo: Na občnem zboru dne 26. marca 1926. se je soglasno sklenilo, podati delovni čas, katerega je Gremij med vojsko radi pomanjkanja blaga in štedenja na razsvetljavi skril. Po odobrenju tega sklepa od strani velikega župana, se je zopet na seji z dne 27. januarja soglasno sklenilo, da stopi ta sklep 1. februarja v veljavo, o čemer so bili obveščeni vsi člani. Trditve, da določa v gremiju trgovcev v Celju ena oseba ali kakšna manjšina, ne odgovarja resnici, ampak se delovanje v Gremiju izvršuje strogo po pravih in zakonih. — Odbor gremija trgovcev v Celju.

e— Kako se izpreminjajo časi in ljudje. Se ni dolgo tega, kar so imeli naši dični in zlata vredni klerikali svoje zborovanje

v Celju, na katerem so nastopali razni grozovniki, med njimi seveda gospod Korošec in slične firme druge kategorije. Dobro se še spominjamo, kako so žegnani in nežegnani gospodje takrat udrihali po radikalih in jih imenovali največje korupcije. Radikalni ministri so bili takrat v njih očeh ljudje, s katerimi je treba temeljito obračunati. Po nekaj mesecih pa se je izpremenila klerikalna morala tako temeljito, da so ravno oni bili tisti, ki so jih s svojimi glasovanjem rešili zaslužene kazni. »Slovenec« pa piše sedaj z velikimi črkami, da so klerikali dosegli veliko zmago, ker so uničili korupcijo.

e— Mladinski sestanek. Danes popoldne ob treh se vrši v klubovi sobi Celjskega doma mladinski sestanek za ustanovitev demokratskega izobraževalnega društva »Edinost«. Vabljeni so vsi oni, ki so se svoj čas priključili in oni, ki bodo sodelovali pri tej organizaciji. Opozorjamo dosežani pripravljani odbor, da je zanj udeležba na tem sestanku obvezna.

e— Redni letni občni zbor »Orjune« v Celju. V petek, dne 11. t. m. se je vršil v čitalniških prostorih v Narodnem domu redni letni občni zbor mestne Orjune v Celju. Dosežani predsednik brat Kranje je obrazložil v daljšem govoru delovanje v prošlem letu in se spomnil vseh važnejših dogodkov. Po poročilih predsednika, tajnika in blaginjskega se je izvolil nov odbor: predsednikom brat Vebler, podpredsednik brat Lepnik, tajnik brat Misja, blaginjski brat Cepin, gospodar brat Sagar, odbornikom pa bratje: Cerne, Četina, Bevc in Zabkar. Namestnikom brata Kolšek in dr. Štempihar, pregledovalcem računov brata Wutt in Pelikan. Novi odbor si je nadel nalogo, da v bodočem letu poživljuje delovanje Orjune z resnim nacionalnim delom. Bratu blaginjskega se je izrekel absolutni zahvalo, obenem pa se je izrekla najtoplejša zahvala sestri Luci Perotovi za njeno marljivo blaginjsko sodelovanje.

e— Pravoslavna srbska cerkevna občina v Celju priredi v soboto, dne 19. februarja v vseh prostorih »Celjskega doma«, Svetosavsko besedo v korist gradnje svoje cerkve v Celju. Začetek je točno ob pol 9. zvečer. Prireditve bo obsegala koncert in ples.

Tigane v plečih - Hexenschuss

Naravno lečenje v hiši z vulk. Pistyanskim muljem. S »Pi. Qa.« kockami ali »Gama«

kompres», ki se dobi v vsaki lekarni. — Zastopstvo: L. Schreiber, Zagreb. Akademski trg br. 1. II. kat.

kjer dobite tudi pojasnila, kako lečiti pozimi ali v kopališču Pistyan. Najbolja stanovanja za vse vrste bolnike. — Pension dnevno počeni od Din 75.—, THERMA PALACE HOTEL spojen s kopelimi; največji komfort in higijena.

Vedno večji naval na naše blagajne ter pri vsaki prestavi vedno večji obisk je jasn dokaz sijajnega uspeha najlepšega filma sezije 1927/28:

Madame si ne želi dece

Izvrstna salonska veselica, igra, polna šale in smeja od začetka do konca.

Prekrasne najnovejših razkošne toalete. — Bogata oprema. — Sijajna režija. — Izvanredna igra.

Najlepši in najboljši HARRY-LIEDKE-FILM.

Pri vseh predstavah daje originalni pouk v pravilnem charlestonu VVETTE in ROBERT

prima balerina in ravnatelj baleta glasovitega »Edenpaviljona« v Bernu (Švica).

Cene nezvišane!

Maria Corda

Harry Liedtke

sta v tej imenitni in nad vse uspeši šaloigri nedosegljiva. — Hitite, da ne zamudite ter si preskrbite vstopnico v predprodnji, ker je interes za ta kolosalni film ogromen.

Elitni Kino Matica. najuglednejši kino v Ljubljani Tel. 124

MARSELSKO

BELO TEKSTILNO MILO

KAKOR TUDI

MAZILNO MILO

NAJBOLJŠE KAKOVOSTI

ZA

USNJARNE in TEKSTILNE INDUSTRIJE

DOBAVLJA

JUGOSL. D. D. GEORG SCHICHT

TOVARNA V OSIJEKU.

2424

Sport

Službene objave LNP.

(Iz sej posl. odbora dne 3., 6. in 7. t. m.)

Citajo se s pravom nastopa dne 20. t. m.: za Atletik SK (Celje): Wagner Rihard, Ivačić Karol; za SK Slovan (Ljubljana): Terpotitz Reinhold; za SK Svoboda (Trbovlje): Stepišnik Robert, Petavar Franc, Borušak Anton, Reitmaier Gottfried, Boštich Viktor, Bostič Tone, Blizjak Bogomir, Rinaldo Ivan, Putrih Niko, Barovici Franc, Lorber Franc, Irt Slavko; za SK Slovan (Ljubljana) samo za prijateljske tekme s pravom takojšnjega nastopa: Flak Erik (sprememba bivališča radi vojaške službe).

Popravlja se verifikacija igr. Bauer Juha, objavljena v »Jutru« z dne 27. novembra 1926. v toliko, da se mu prizna pravo

nastopa za ASK Primorje samo v prijateljskih tekmah, in to vsled dopisa Beogr. LP z dne 17. I.

Izžrebali so se protivniki in igrišča a) za tekme za prehodni pokal LNP; b) pokalne tekme v Ljubljani za fond za poškodovane igrače; c) prvenstvene tekme I. razreda v Ljubljani, semifinale in finale, d) prvenstvene tekme rezervnih moštev I. razreda v Ljubljani ter e) prvenstvene tekme II. razreda v Ljubljani in določili so se termini kakor je razvidno iz nižje priobčene tabele.

Prvenstvene tekme rezervnih moštev I. razreda v Ljubljani se imajo odigrati ob istih dneh kot prvenstvene tekme I. moštev. Za tekme, za katere glasom tabele poslovni odbor še ni določil igrišč, stori

to kasneje. Blaginjsko in rediteljsko službo opravljajo vedno prvomenovani klubi. I. kolo tekem za poškodbeni fond bo skušal posl. odbor razvrstiti po možnosti na zgodnejše termine nižje priobčene tabele. Točne propozicije za pokalne tekme v korist poškodbenega fonda ter določila glede upravljanja fonda izdela in objavi odbor.

Medklubska odbora v Mariboru in Celju se naproša, da sestavi svoj program skladno z nižje priobčeno tabelo. Oba MO se izrecno opozarja, da morajo biti izžrebane prvenstvene tekme najmanj mesec dni pred prvim prvenstvenim terminom.

Poziva se člane LNP, da v najkrajšem času plačajo članarino za 1927. v znesku 100 Din in letni olimpijski prispevek v znesku 30 Din.

Tajnik II.

Dan		Tekme za pokal L. N. P.	Pokatne tekme za poškodbeni fond	Prvenstvo I. razreda	Prvenstvo II. razreda
		Igrišča	Igrišča	Igrišča	Igrišča
marec	6.	II.	1. Hermes : Krakovo 2. Ilirija : Panonija		
	13.	Pr.	3. Primorje : Svoboda 4. Slovan : Slavija 5. Jaoran : Reka		
	19.	II.	a) zmagovalca 4:1 b) zmagovalca 3:5		
	20.	Pr.	okrožni semifinale 2: a		
	25.	II.	okrožni finale		
	27.				
april	3.	Mb.	semifinale med zmagovalci cma v Mariboru in Celju finale		
	10.				
	24.				
maj	15.				
	22.				
	26.				
	27.				
junij	12.				
	16.				
	19.				
	26.				

Concordia : Jedinstvo (Beograd) 8:2 (5:1)

Zagreb, 12. februarja. n. Zagrebška Concordia se je danes obično revanširala za svoj zadnji poraz 1:6, ki ga je doživela v Beogradu od tamkajšnjega Jedinstva. Zagrebčani, ki so bili izborni disponirani, so zmagali z 8:2 (5:1). Beograščani so morali nastopiti brez svojega odličnega centra Bandića, brez vratarja Mihajlovića ter

brez Spasića in Todorčića. Namesto njih so igrali rezerve.

ASK Primorje (Veselični odsek). Za ključna plesna vaja danes ob 15. v areni. Radi važnega dogovora, prosimo polnoštevilne udeležbe.

ASK Primorje (Nogom. sekcija). Danes, v nedeljo, ob 14.30 sestanek vseh moštev v garderobi na igrišču. Istočasno fotografiranje vseh, katerim manjkajo slike

za verifikiranje. Posebno se pozivajo, da se sestanka udeležijo: Čehobin, Privšek, Uršič, Pečnik, Sočan, Dramičanin. Načelnik.

Motoklub »Slovenija« v Ljubljani na znanja, da se je izredni občni zbor odgodil na dan 5. marca 1927 izredni občni zbor se ne vrši torej kakor prvotno objavljeno v sredo dne 16. februarja 1927. tveč v soboto dne 5. marca 1927 ob 8. zvečer v prostorih restavracije »Ljubljanski dvor« v Ljubljani. — Odbor.

Solnce vzhaja ob 7.7, zahaja ob 17.23; luna vzhaja ob 12.41, zahaja ob 4.53.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 2.0, najnižja — 7.6.

Napoved smo dobili pravo zimsko vreme; jasne, mirne dneve, dasi je mrzle le zmeren. Naklonil nam je to prijetno zimo visok zračni tlak, ki se je ustanovil nad Evropo ter obsega domala ves naš kontinent od skrajne severne Skandinavije pa do južne Španije, od Irake pa tja v Rusijo, kjer ima zvezo s sibirskim maksimumom zračnega pritiska. Središče velikega evropskega maksima se drži povišani nad Nemčijo. Dansko in vzhodno Anglijo s Severnim morjem; v tako velikem obsegu se visoki zračni tlak letošnjo zimo še ni razvil in tudi tolike konstantnosti še ni pokazal kakor to pot.

Nad Francijo, Alpami, večino Nemčije, Češkoslovaške, zadnje dni tudi na jugu nad Španijo in Italijo z bližnjimi morji je nebo popolnoma jasno, povišni celo brez oblakov, v vzhodnem delu srednje Evrope se je nekaj časa držala megla. Kljub temu pa mraz nikjer ni izdaten, povišni imajo tudi najmrzlejši kraji temperaturo le do 10 stop. C pod ničlo; edinole iz zaprtih ali višje ležečih alpskih dolin poročajo o hujšem mrazu. Tudi v Rusiji mraz ni hud; naj nižja je temperatura v predelu od dolnji Volgi in dolnjem Donu, pa še tu se ni znižala pod 20 stop. C pod ničlo. Ruski sever pa je toplejši in ima le 5 do 10 stop. C pod ničlo. Povsod pa se temperatura čez dan pod vplivom znatnejše solčne pripeke že izdatno dvigne, kar je seveda za sredino februarja povsem normalno.

Nemirnejše vreme je ostalo v tem tednu omejeno na obrobne dele Evrope. Najbolj nemirno je bilo na jugu, tu se je nad Sredozemskim morjem pričelom tedna razvila posebna depresija, nizki zračni tlak in dovolj velik zračni vrtnec je zaplesal nad deželami in vodami Sredozemskega morja, združen z viharji, dežjem in snežnimi mežetmi. Središče vrtnice se je držalo med Sardinijo, Italijo in Tunisom; naša država je dobila hudo burjo in kjer se je mrzlejši severovzhodni zrak mešal s toplejšim, je

Dogavice

„KLJUČ“ najboljša, najtrpežnejša zato najcenejša

Iz življenja in sveta

Prva organizacija za prenos človeške krvi

Na Dunaju se je ustanovil dne 9. februarja t. l. pripravljalni odbor za organizacijo, kakor je ni bilo nikdar v zgodovini in v kateri bo Dunaj prednjačil pred vsemi drugimi mesti in narodi. Na iniciativo Stokovne zveze so se v prisotnosti dunajskega župana sestali zastopniki delavskih organizacij in po predavanju zdravnika dr. Nathera sklenili osnovati »Krvno bratstvo dunajskega delavstva.« Član te organizacije si bo dal preiskati kri, da se bo ugotovilo, h kateri krvni skupini spada, nato pa bo s svojo krvjo na razpolago ponesrečenemu tovarišu iste krvne skupine.

Ta čudna organizacija nam bo bolj umljiva, če se spomnimo, kako veliko vlogo ima dandanes prenos (transfuzija) krvi. Koliko stotin delavcev, ki se ponesrečijo pri delu, mora v grob samo radi tega, ker jim je zbog krvavitve izteklo preveč krvi. Če bi se lahko izgubljena kri takoj nadomestila s presno krvjo, bi bil ponesrečenec sigurno rešen.

Vendar pa ni vsaka kri za vsakogar. Obstoje 4 krvne skupine in za prenos je pripravna samo kri iz sorodne krvne skupine. Ni tedaj dovolj, da se zdravemu človeku odvzame kri in vbrizga v žile obolelega; treba je vedeti, h kateri krvni skupini spada oboje osebi.

Da se določi krvna skupina, zadostujeta dve mali kapljici krvi, ki se odvzame na kakem manj občutljivem mestu. V Zürichu se je prišlo do upravnice mnoga dijakov, ki so si dali preiskati kri in ki so v najnem slučaju na razpolago. V ameriški armadi so vojakom že med vojno preiskovali kri. Vsak je imel v legitimaciji, ki jo je nosil s sabo, uradno zabeleženo, h kateri krvni skupini spada. Na Dunaju se opaža že več let kupčija s krvjo. Zlasti si skušajo s prodajo lastne krvi pomoči brezposelni možje, ki nudijo pol litra presne krvi za 50 šilingov. Marsikak zdravnik je moral to ponudbo sprejeti, če je šlo za bolnikovo življenje, a druge krvi ni bilo.

Dr. Nather je izjavil, da lahko vsak zdrav, polnokrven človek odda vsaj četrt litra lastne krvi, ne da bi mu kaj škodovalo. Narobe: odjemanje krvi, če ni prepogosto, celo koristi, ker pospešuje tvorbo novih krvnih teles.

Dunajski župan Seitz je po zdravniškem predavanju povdaril, kako velik socialni in človekoljubni pomen bi imela organizirana krvna pomoč in je pozval dunajsko delavstvo, naj da s svojim umevanjem te akcije vzgled vsemu ostalemu delavstvu na svetu. Zborovalci so pritrdili izvajanjem in soglasno sprejeli predlog, ki znači nov korak k resničnemu človekoljublju in vzajemni pomoči.

Pariško pismo

Sprejem jugoslovenskih novinarjev na inštitutu za intelektualno kooperacijo v Parizu.

Pariz, v začetku februarja.

Inštitut za intelektualno kooperacijo je priredil 1. t. m. čajanko jugoslovenskim zgodovinarjem. Ni baš pogosta prilika do se snidemo in ker omenjeni inštitut ni bogve kako poznan pri nas, naj s spominom tega večera spregovorim tudi o njem.

Nekdanja kraljeva palača (Palais Royal) je odstopila nekaj svojih odličnih prostorov ustanovi, preko katere naj bi kralj Duh izmiril narode. Ideja je bila tako svetla in dobra, da se je celo slučajnost skozi njo prelila v simbol.

Bilo nas je okoli trideset do štirideset ob čaši čaja smo se pod pozlačeni lestenci, med slikami, visokimi zrcali in okrašenimi stenami spoznavali drug drugega, neznani in raztreseni po velikem Parizu. Nato smo posedli okoli podolgovate mize, kjer se je živahno kramljanje zajelo ob iskrenem in preprostem pozdravu ravnamu inštituta g. Luchaira. Jugoslovenci smo posebno pri srcu, saj smo njegovi znanci že od zdavnaj, on pozna ves naš križev

pot in mu ne bi mogel biti nihče bližji, ko se je v ugodnih dneh vse zgrnilo okoli njega kot šefa ministrskega kabineta (kdo bi si mislil, tako je mladost njegov videz). Poznam pozdrave: polni so lepih poklonov, toda v tem je bilo več. Po zahvali našega predsednika Vučetića, je povzel besedo šef informativne sekcije v inštitutu Italijan Prezolini, eden redkih italijanskih publicistov, ki se je že leta 1922 zavzemal za Jugoslovane in jim prerokoval lepo bodočnost v svojem listu »La Luce«.

Inštitut za intelektualno kooperacijo so otvorili koncem leta 1925. Ideja je že davno tlela v oščju Društva narodov in ne bom pretiraval, če pravim, da je bila po svoji zasnovi morda ena njenih najprejnejših. Težav ni bilo drugih kakor denarne. V tej stiski je zopet Francija pokazala svojo velikopoteznost in velikodušnost: dala je na razpolago prostore, ki so te vzvišene naloge vredni in dala sama v hudih finančnih težavah, je vendarle tudi ona položila prve denarne temelje. Seveda so nato pristopili še ostali člani Zenevske zveze z večjimi ali manjšimi prispevki. Mi smo radi zadnji in smo tudi to pot; da sem pravičen, celo zadnji ne, ker kolikor mi je znano, še sedaj nismo pristali, daš bi bilo za nas velike važnosti. Saj je na pr. Nemčija že v času, ko niso še nič govorili o njenem vstopu v Društvo narodov, imela v pripravljalnem odboru svoje

zastopnike. Edino nam se seveda še zdaj zdi modrost vseh modrosti, čakanje. Prišli bomo najbrže, ko bodo že vsi prostori zasedeni in vsi boljši deleži razdeljeni. In vendar je upoznavanje okolice z našo duhovnostjo naša najboljša propaganda in naša najboljša obramba.

Ustanova obsega sedem sekcij, umetniško, literarno, univerzitetno, informativno, da imenujemo le nekatere. Naloga vsake je, kakor naloga celote sploh, vzgoja v plemenitem tekmovalstvu, pobuda in pomoč intelektualnemu vzponu, zaščita kulturnih delavcev; na ta način bi se srečali v carstvu Duha in bi se zbližali narodi, ki jih sedaj razdvajajo razprtije.

Univerzitetna sekcija ima svoje pisarne v desetih različnih državah. Posredovala bo izmenno profesorjev in omogočala študentom izpolnjevanje v tujih mestih. Literarna se namerava zlasti zavzeti za prevajalce, ki jih močno podcenjujejo (vsaj v Franciji je to žalostna resnica), poiskati dela, ki zaslužijo, da njihova luč zasveti tudi drugim. Edino za to obstajajo pri nas kar tri komisije v Beogradu, v Zagrebu in v Ljubljani. Za najbližji čas pripravlja umetniška sekcija razstavo narodne umetnosti, za katero še ni odločen kraj. Sekcija dela tudi na tem, da si veliki muzej za kratko dobo izmenjajo med seboj umetnine in tako povečajo duhovno lastnino. Empe.

Pogreb japonskega cesarja
Zalužji Japonci molijo na morskem obali.

Napoleon – Bog

Ruski literarni tednik »Zvono«, ki izhaja že peto leto v Parizu ter ga ureja znani P. Miljukov, je priredil v Parizu dve predavanji pisatelja Merežkovskega o Napoleonu. V prvem je obravnaval predavatelj Napoleonovo usodo, govoril je o zmagovalcu kaosa, o Napoleonovi osebnosti in o revoluciji. V drugem je razmotril problem: Ali je Napoleon inkarnacija Dobra ali Zlega? Dvorana Gavotte, kjer se je vršilo predavanje, je bila obkraj nabito polna. Zbrala se je številna in odlična ruska emigracija, manjkalo pa ni tudi Poljakov in Bolgarov. Sicer zanimivo predavanje pa je končalo z velikimi disonancami in z razočaranjem, katerega se ni nihče nadejal.

Merežkovski-umetnik je bil vedno naklonjen kronanim glavam: od Julijana Apostata in Tutankamna do Petra Velikega in drugih ruskih carjev. Vendar se je to dogajalo prej le v dokaz pisateljevih filozofskih trditve. Tu di v predavanju o Napoleonu je navdušil poslušalce pesniški lirizem Merežkovskega, vsebinsko pa je govoril globoko razočaral vse, ki so bili navzoči.

Napoleon po Merežkovskem ni bil le velik junak, vojskovodja in državnik, marveč neko višje bitje, sinteza Krista in Antikrista. Življensko pot Napoleona je Merežkovski primerjal s križevim potom Izviščarja ter je govoril o Golgoti in o križanju na Sv. Heleni. Ruski narod je po Merežkovskem zašel na stranpot, ko se ni pokoril Napoleonu. Če bi se mu bil podvrgel, bi bila takoj padla tlaka, preprečena bi

bila revolucija in Rusija bi imela »eno čredo in enega pastirja«. Nihče ne bi ugovarjal zoper ta trditve, če ne bi presegale okvirja pesniške slike. Toda v drugem predavanju se je postavil Merežkovski na piedestal zgodovinarja ter je pričel braniti stvari, ki so pravič historično izmišljene, drugi pa globoko žalijo ruski narodni čut.

Vesoljnost je, pravi Merežkovski, zadnje človeško hrepenenje. Napoleon je prišel, da zedini svet. Če bi imel srečo, bi že on ustanovil zvezo narodov ter ustavil oboroževanje. Ostal je neranjen sredi vseh opasnosti, kar je očiten dokaz božje zaščite. Kakor je pisano v Svetem pismu »Ukažem svojim angelom, da te nosijo na rokane«.

Napoleon ni mogel umreti od krogle in meča, ker je hotel Bog, da do zadnjega kaže človeštvu pot k zedinjenju. Napoleon ni bil človek v navadnem pomenu besede. Zrastle je preko povprečnih človeških čustev in ni poznal nobenega strahu. Njegova zgodovinska napaka pa je bila neodločnost. Moral bi se bil proglasiti za Sina Božjega, pravi Merežkovski, kakor so ga smatrali na Ruskem za »Apolijonca«, pogubitelja iz razodetja sv. Janeza. Na celu človeštva koraka lahko samo eden. Napoleon bi bil moral reči o sebi: »Jaz sem Bog!« Vse drugo bi se bilo uredilo samo od sebe.

Malenkostno človeštvo pa ni zapadlo svoje sreče. Toda Napoleon je imel za sina »rimskega kralja«. Merežkovski se navdušuje ob njegovi znani sliki, ki ga predstavlja kot dete z očezlom in zemeljsko oblo. Tudi Bog Oče je imel sina. Rajska blaženost se torej obeta človeštvu, če se bo uklonilo in zoper brata; mi smo jih podprli in smo jih zato uklenili v pogodbe, da kmalu niso mogli ne stati ne ležati. Ko so jeli brcati, je bilo že prepozno. V imenu pravice in poštenja smo si prisvojili njihove zemlje in črede z njimi samimi vred in zdaj jih razprodajamo na drobno. Po nizki ceni, kirie, zakaj kupčija je slaba, preveč je blaga na ponudbo!

Stopil sem k njegovemu sosedu, ki si je razdiral grlo, da bi spečal največjo partijo. V verigah, po pet in pet, so ždeli robovi na golih tleh, z očmi uprtimi v zemljo.

»Po čem jih daješ, Konstantinos?« vprašal nekdo kakor za šalo.

»Malo manj ko zastoni, o kirie!« je zahreščal barantač. »Na prebitek jih je, denarja nihče ve ne troši-zanje! A če prineseš tucat dobrih puščic, o kirie, eva ti petorice! Za tucat puščic pet sužnjev: barbari so, Sklavenci, močni ko biki, neumni kakor osli tebanski! Tebi sužnje, kirie, meni tucat puščic, da jih Skitom prodam z dobičkom... Pet mož za tucat puščic — kdo je poštenjši od Konstantina?!«

Sklavenoi! Nagnil sem se in sem jim pogledal v obraze... Mraz me je izpreletel. V verigah, po pet in po pet, sužnji na prodaj, so ždeli pred menoj

se dalo zediniti pod žezlom božjega pravnika.

Mussolini in morda pregnani Viljem bosta najbrže jako hvaležna Merežkovskemu za njegove fantastične teorije. Sicer pa se lahko smatra tudi Ljennin za zedinjevalca Rusije. Kritika teh nazorov Merežkovskega bi bila pač odveč. Stvar je zanimiva le v toliko, v kolikor priča, da je podlegel sodobni fašistovski ideologiji tudi doslej tako neodvisen in globoko iskren mislec kot je Merežkovski.

Kongres tatov

V Londonu, kjer se vršijo javno in tajno vsakovrstna zborovanja, je bil pred kratkim kongres elegantnih tatov. Seveda ni bil ta shod javen in s policijsko asistenco, pač pa tajen in njegova prireditelj je bil neki pridigar, ki je povabil tatove k sebi na razgovor z

namenom, da bi jih spreobrnili ter napravil iz njih boljše ljudi.

Povabljeni so prišli. Bili so elegantno oblečeni, dobro rejani in kazali so zelo fine maniere. Kajpada so se med sabo poznali ter so se drug drugemu priklanjali s posebnim spoštovanjem. Bili so pač uzumoviči najbolj rafinirane stroke.

Najprej so gostje posedli okoli mize, sluge so jim servirali večerjo in po sladkem vinu so se začeli vrstiti govori. Najdaljšega je imel gostitelj, ki je skušal tatinsko družbo prepričati, da mora kreniti na nova pota. Revež pa je kmalu pogorel. Tatovi, ki so bili bolj bistroumni od njega, so mu namreč s svojimi protigovori dokazali, da so oni pravzaprav najpoštenjši ljudje pod solncem, ker se koristijo samo z imetjem tistih, ki nekaj imajo ter so si pridobili premoženje na račun tujih žuljev in tujega trpljenja.

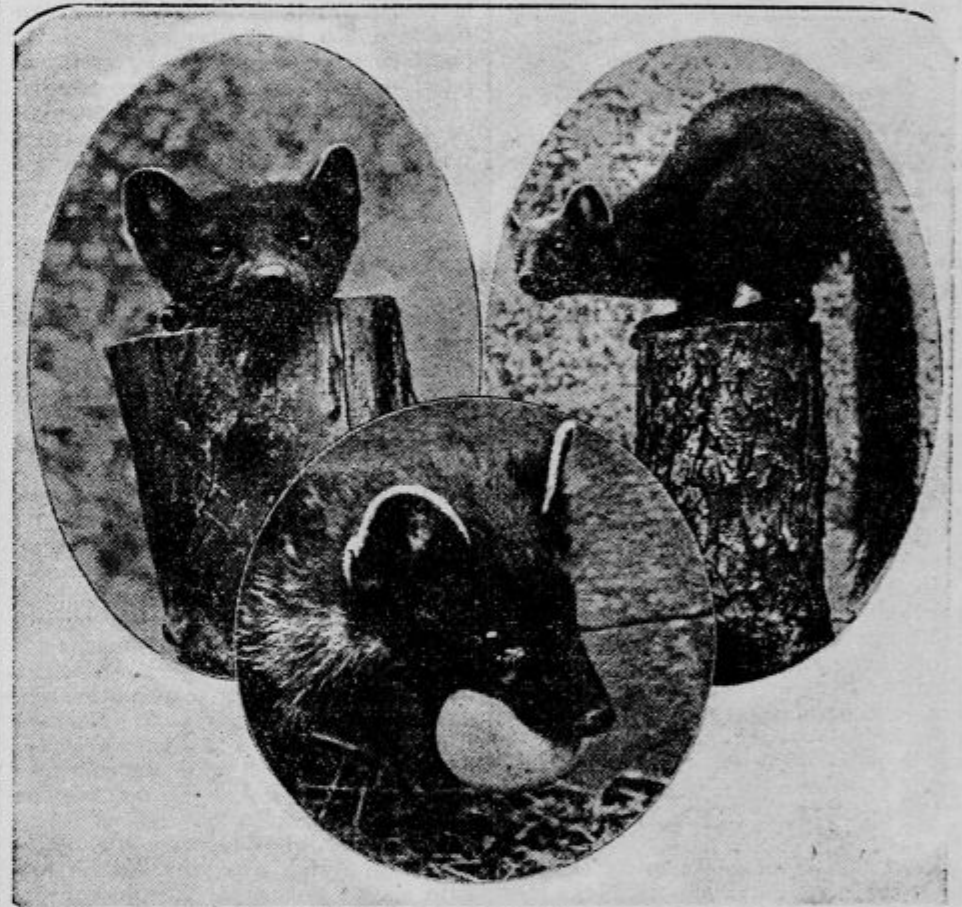
K revoluciji na Portugalskem

Most čez reko Douro v Portu, kjer je izbruhnila vstaja proti vladi.

Kune

Marsikak meščan premišluje med kožuhovalni sejmi, odkod neki prinesejo toliko lepih in dragocenih kunjih kožic, ki bi stale dobršno vsoto denarja. Redkokdo se spominja kune iz solskih klopi; največ pa jih je, ki menijo, da prihaja ta dragocena kožuhovina iz Sibirije ali celo iz Amerike.

dosti v naših gozdovih. Kuno, ki jo lahko imenujemo kraljico med našimi roparicami, da noč in vzame dan. Kuna zlatca navadno prespi ves dan v kakem veвериčjem gnezdu v gostih jelo-vih ali smrekovih vrhovih, v gnezdu, ki ga sicer tudi verveca ni sama izgradila, marveč ga je nepošteno pod-

Danes se praktični ljudje za vse drugo bolj brigajo kakor za take stvari, daš si tudi te izredno važne in sigurno tudi lepe. Nasprotno pa se ne moremo ljudem čuditi, če so o kunah tako malo poučeni, ker se jim le redkokdaj prikažejo pred očmi. Celu med lovci, ki se radi bahajo, kaj vse so že ustrelili, jih je malo, ki so kuno videli živo, še manj, ki so jo ustrelili ali vlovili v past, pa kljub temu, da je kuno, pa najsi bodo kune zlatice, namreč kune z zlatoturno ovratnico, ali njih polsestre kune z belim podvratnikom, še

dovala po večjih pticah. Ptice je preganala verveca in jim izpila jajčeca, verveco je zopet pregnala in ugonobila kuno in si tako prisvojila stan. Večkrat pa seveda zasedata tudi prazna gnezda. Prav tako je votlo deblo, navadno tam, kjer ni košatega iglatega drevja, kuni kaj dobrodošlo, posebno v času, ko ima mladiče.

Kuna belica pa je še bolj praktična. Ona, kakor njen pobratim dihur, si izbirata stanovanje v bližini človeških naselbin, včasih kar na skednju v se-nu, kjer nesejo kokoši ali pa celo v

Mordax:

Pet mož za tucat puščic...

Zidani most! Vlak je zagrmel čez Savinjo in začutil sem se na bivših štajerskih tleh... Hm, na bivših? Imperijalizem ljubljanske oblasti se tod še ni bogve kaj uveljavil. Stej ko prej te v Zidanem mostu uščene misel, da si prispel v deželo, ki je — čeprav domovina vrljih mož in Kanaan v vsakem pogledu — vendarle nekaj drugega kakor kranjska dežela. Tod ne curlja več cviček naših mislecev in poetov; tod ne zveni več pantagruelski »kuč!« — ki tako rekoč filozofsko dokazuje, kje stoji in čigav je slovenski Pariz!

Tod je vse drugo in vse drugače. Vlak ropoče proti Rimskim toplicam in v Laško in v Celje — in tebe, popotnik, presunja zavest, da si se pravkar izpremenil iz Janeza Siromačka v Janeza Siromačeka, da ne sedi več na »njej«, ampak na »isti«, in da se v Celju, najkasneje pa v Mariboru, če Bog da, »istega« bodeš nabral...

In še marsikaj ti sili na um. Ponoči je bilo, moj voz je bil malone prazen. Od same puščobe sem jel premišlje-vati o nedavnih oblastnih volitvah, ka-

ko so v teh krajih klerikalni Aleš, nemški Mihelj in radikalni Ongá vendar že ustanovili prepotrebno bratovščino med seboj. Misel je dala misel in tako so se sledile iz minulosti v bodočnost in iz pediteljnosti daleč nazaj, dokler se niso priplete prav do starih časov, do še starejših, nego so bili časi črtomirščine in Valjahunove ČS blagoslovljenega spomina. Ali so me zavele asocijacije, ali nemara knjige, ki sem listal po njih tiste dni — bodi, kakor bodi, zadelo se mi je, da ho-dim po davnem Vizantiju in gledam okoli sebe.

Slavno mesto je bil Vizantij grad, prestolnica grških carjev, zaradi česar ga tudi Carigrad imenujemo; imenitno mesto, poslovno mesto da malo takih, mesto za vsakojake kuočijske in tudi drugačne transakcije. Med Sloveni, ki so takrat pasli svoja jagnjeta v deželah na sever od Carigrada, je bilo veliko takih, ki so ga preklinjali; drugi — in teh je bilo še dosti več — so ga cenili enako visoko, kakor cenijo sedanji Slovenci latinski Rim, in so bili v njem kuhani in pečeni... Ko sem se v mislih izprehajal po belem Vizantiju, me je zatorejal obšlo, da bi poiskal kake naše ljudi. Pa jih dolgo nisem mogel najti. Hodil sem po dvorcih ce-

sarskih, po ulicah in trgih in bujnih nasadih, ob Bosporu in Zlatem rogu, povsod in še kod — in sem srečaval Grke in Latine, barbare z visokega severa, Skite, Inde iz iztoka in črne misirske, le rojaka nisem videl, da bi se načudil njegovemu obličju in bi se naučil njegovih besed.

»Tāk kje, hudimana, so zastopniki našega naroda?« sem zastokal sam pri sebi, zakaj pošteno so me že v duhu bolele noge.

Tedajci vidim, da sem prišel na trg, kjer so ponujali sužnje. Dirindaj, vpitje, mešetarjenje v vseh jezikih sveta... Prodajalci so hvalili svoje blago, ljudi vsake kože in pasme in vsakega spola in števila let, in kupci so hodili okoli robov ter so jih bežali in otipavali, gledali jim zobe kakor konjariji kljusam ciganskim in se pogajali za ceno in plačilne pogoje. Ustavil sem se pri enem izmed prodajalcev in sem ga radovedno vprašal, odkod dobe vso to klavnost, da jo go-vo in semen.

»Odkod?« se je zarežal tankonosi Grk. »Ei, kirie, pozna se ti, da nosiš suknjo dvajsetega veka! Večina teh barbarov so naši bivši prijatelji, zavezniki našega carja. Prilizovali so se nam iskali pri nas zaslonbe, brat

zoper brata; mi smo jih podprli in smo jih zato uklenili v pogodbe, da kmalu niso mogli ne stati ne ležati. Ko so jeli brcati, je bilo že prepozno. V imenu pravice in poštenja smo si prisvojili njihove zemlje in črede z njimi samimi vred in zdaj jih razprodajamo na drobno. Po nizki ceni, kirie, zakaj kupčija je slaba, preveč je blaga na ponudbo!

Stopil sem k njegovemu sosedu, ki si je razdiral grlo, da bi spečal največjo partijo. V verigah, po pet in pet, so ždeli robovi na golih tleh, z očmi uprtimi v zemljo.

»Po čem jih daješ, Konstantinos?« vprašal nekdo kakor za šalo.

»Malo manj ko zastoni, o kirie!« je zahreščal barantač. »Na prebitek jih je, denarja nihče ve ne troši-zanje! A če prineseš tucat dobrih puščic, o kirie, eva ti petorice! Za tucat puščic pet sužnjev: barbari so, Sklavenci, močni ko biki, neumni kakor osli tebanski! Tebi sužnje, kirie, meni tucat puščic, da jih Skitom prodam z dobičkom... Pet mož za tucat puščic — kdo je poštenjši od Konstantina?!«

Sklavenoi! Nagnil sem se in sem jim pogledal v obraze... Mraz me je izpreletel. V verigah, po pet in po pet, sužnji na prodaj, so ždeli pred menoj

voditelji slovenskega ljudstva!...

Morda sem tiščal pod pazduho kak tucat puščic. Pa me je bilo sram in žal mi ga je bilo, da bi ga ponudil zanje! Pobegnili sem kakor iz uma... in sem bežal, bežal, dokler nisem pribežal nazaj v dvajseto stoletje in nisem pogledal okoli sebe...

Vlak je hrkal iz Celja. V vozu je bilo nekaj novih ljudi. Meni nasproti je kinkala debela mamka, sam Bog si ga vedi, čigava.

»Nu, da,« sem premišljeval, drgetaje od studa, s katerim me je navdal privid, »zakaj pa ne? Ben Akiba pravi, da se ne zgodi pod solncem nič novega... Morda so imeli že tiste dni skupščine in volitve... in kako resni-co in pravico, ki jo je bilo treba ubiti za vsako ceno... in lopove, ki so iskali pajdašev... in ljudsko voljo, ki so jo na debelo fabricirali iz esencij kakor benediktinec in curacao... Kdo pa ve? Vozilo se, dokler je šlo, in so varali ljudstvo, dokler ga niso spravili na boben... ad maiorem Dei gloriam — kako se neki pravi to po staroslovensko?... Pet mož za tucat puščic: prebiti oderuhi grški!... Pet mož za tucat puščic... in saecula saeculorum... amen!...«

»Pet mož za tucat!« so butala ko-

svinjaku, nad katerim imajo kokoši svoj stan. Pač zato, da nimata daleč po svoj plen.

Kakor hitro se jame temniti, vstane kuna in jo mahne na svoj roparski pohod, o katerem pričajo drugi dan njeni odpadki, ki jih najdemo na gozdnih poteh, včasih pa v neposredni bližini hiš. Tu je pomešano vse, kar je neprebavljivega. Dlaka vseh četveronožcev, od miši do zajca in perje vsakovrstnih ptic, od kraljčice do divjega petelina. Vse ji je dobrodošlo. Kakor kača vitka roparica se plazi od gnezda do gnezda, uničuje stare in mladiče, ali pa pije jajca, ki ji gredo poseben v slast. Kaj dobrodošla ji je večja gozdna perutnina, kateri najprej izpije kri in izgrize drob. Meso uživa le tedaj, ko ji primanjkuje druga hrana. — Kakor s perjadjo, tako postopoma tudi z zajci, ki jih prav mnogo pomori. Znano je, da celo srne napada; skoči jim iz drevesa na vrat, pregrize žilo dovodnico in izpije kri. Gori je tudi vervečki, ako ji pride v bližino; tako dolgo jo goni, da jo ujame. V več metrov dolgih skokih jo preganja od drevesa do drevesa, dokler verveca ne omaga in postane plen krvavičljive roparice. Včasih pa opazimo v odpadkih tudi koščice, pečke raznih sadežev, kar priča, da ji tudi to tekne. Dobrodošel ji je nadalje različen mrčes, polži, ribe in žabe, samo ako ji pridejo v pest. Kljub temu, da je sorazmerno dosti manjša od lisice, se slednji upre, kar priča dogodek, ki se je pripetil lansko leto nekemu lovcu v Selški dolini, ki je z enim strelom ustrelil kuno in lisico; naletel jih je baš v borbi. Čeprav se kuna podnevi le prav redko prikaže iz goščave, jih vendar vsako leto precej postrele in ulove. V novem, sveže zapadlem snegu ne more prikriti svojih nočnih pohodov. Lovci sledijo tako dolgo njeni sledi, da izkanejo njen stan, kjer jo prebude navadno s strelom. Pa tudi v past jo kaj rada zvabi njena krvoločnost in požrešnost; posebno jo mika zajčje ali srnino črevesje, mimo katerega skoraj ne more, ne da bi se ga dotaknila. Vsota, ki jo bodo samo v letošnjem letu prejeli lovci iz Slovenije za kunje kože, bo gotovo znašala nad tristo tisoč dinarjev. Imamo sicer malo lovcev kunarjev, ker je lov dokaj naporen, vendar pa so ti toliko bolj strastni in so jim vso zimo, ko ima kunja kožica večjo vrednost, neprestano za petami.

Previdni oče „in spe“

Neki občinski svetovalec mesta Tunbridge Wells v Angliji je imel čudne sanje. Sanjalo se mu je namreč, da je njegova žena porodila četvorke.

To je bilo meseca avgusta preteklega leta. Nesrečni družinski oče je vzel svoje sanje na moč resno, zakaj njegova žena je bila nosna ... in bogve, če si usoda ni izbrala baš njega, da ga uadri s preobilnim blagoslovom! Previdnost je mati modrosti, si je dejal, in se je še isti dan odšel zavarovat proti nesreči, da bi mu žena porodila več kakor enega otroka. Pri nas se najbrž proti takim elementarnim neugodam ne bi dalo zavarovati, na Angliškem pa je marsikaj mogoče, o čemer se nam niti ne sanja.

In izkazalo se je, da je bila njegova previdnost umestna. Te dni je namreč njegova žena porodila, ne sicer četvorčkov, pač pa dvojčke: dečka in deklico. In njegova zavarovalnica se mu je bogato izplačala: za tristo funtov, kolikor ga je stalo zavarovanje, jih je dobil tisoč ...

Užaljeni pes

Pred vzklincim sodiščem na Dunaju se je vršila zanimiva pravda. Neka hišna posestnica je imela psico z imenom »Pucica«. Ta žival je bila v hiši bolj čislana nego ljudje, in ko je bila hčerka gospodinje nekoč odsotna z Dunaja, je psici poslala dopisnico. V tem pisanju je obpsala žival z izrazi ljubezni, ki bi se celo človeku uprli, kamoli živali. Dopisnica je slučajno prišla v roke hišnemu oskrbniku. Možno je dobro poznal pretirani kult, ki ga je gojila hčerka gospodinje do svoje psice, in je ogorčen odgovoril dekletu: »Pucica je poglila in ne more odgovoriti.«

To je zadostovalo, da je dekletova

mati nastopila proti oskrbniku ter ga hotela vreči na cesto. Vložila je proti njemu tožbo in je v prvi instanci propadla. Toda ženska glava je v takih stvareh čestokrat trda in ji je težko dopovedati, kje je meja pameti. Zato se je hišna posestnica pritožila ter zahtevala od vzklincega sodišča, da sodbo revidira.

Druga instanca je imela dovolj opravka, preden je zadevo razčistila. Sodniki so izjavili, da je bila dopisnica, katero je poslala na naslov psice hčerka hišne gospodinje, tako neokusna, da je oskrbnik čisto upravičeno odgovoril nekoliko osorno. Imel je tem več vzroka za to, ker je deklica pri neki priliki pridrevlo naravnost v njegovo stanovanje, planilo k psici, jo vzelo v naročje, ter jo objemalo in poljubovalo. Take stvari so med dostojnimi ljudmi nedopustne. Zalitev živali je torej odpustljiva.

Oskrbnik se je zagovarjal s tem, da je hotel s svojim odgovorom zgolj dati duška ogorčenju, ki ga je prevzelo, ko je videl na konkretnih primerih, da se v hiši postopa z živaljo bolj kakor s ljudmi, ki so bili materi in hčeri zoperni, dočim sta pasjo zverino naravnost malikovali.

Izganjanje hudiča v Berlinu

V severnem delu Berlina je naletel neki mož, ki je imel doma hudo in prepirljivo ženo, na dva moža, ki sta se pogovarjala o izganjanju hudiča iz ljudi. Prislulnil je njunemu pogovoru in se jima je pozneje pridružil ter ju prosil, naj pomagata izgnati hudiča tudi iz njegove zakonske polovice.

Trojica se je o vsem dogovorila, da pa ne bo zastanka v plačilu, so šli vsi trije najprej pit. Popivali so do rane zore in ob devetih jutraj so potrkali na stanovanje »obsedene« žene. Ta jim je odprla, jih vprašala, kaj žele in s čim jim more postreči. Veščaka v izganjanju hudiča pa se nista zmenila za vprašanje in sta ženo zgrabila ter jo z vso silo treščila ob tla.

Nato sta ji velela leči na mizo in sta jo prijala za roke in noge ter jo pričela natezati. Da bi na hudiča še sigurneje zapustil njeno telo, je bilo treba poseči še po gimnastičnih vajah. Ukazala sta ženski telovaditi ter ji velela četrte ure klečati. Vse to je ženska delala ob glasnem protestiranju, kajti bila je izpostavljena nečloveškemu trpinčenju. Ko je dvojica menila, da je hudič že izšel iz ženske, se je pokazal na vratih njen mož. Toda hitro za njim je vstopila policija, ki je oba »izganjalca hudiča« prišla in pozneje ugotovila, da sta oba pred kratkim zbežala iz blaznice.

P. Semjonov

(K stoletnici rojstva)

Ruska Akademija znanosti bo praznovala 15. t. m. stoletnico P. Semjonova, znanega geografa in izredno mnogostanskega javnega delavca. L. 1895. je nastopil Semjonov s prvim delom o rastlinstvu donske pokrajine ter dosegel stopnjo doktorja botanike. Nato pa se je podal — po triletnih pripravah v Londonu in Berlinu — na znamenito dvoletno potovanje po Osr. Aziji. Po raziskavanjih Altajskega, Semireškega in Alajtskega planinskega sveta je prišel Semjonov kot prvi v deželo Tjan-San in se povzpela na visoko gorovje Khan-Tengri. Klasična dela, ki so nastala na temu potovanju, so pomagala Semjonovu do članstva Ruskega Geografskega Društva (predsednik je moral biti po društvenih pravilih kak veliki knez). Tekom svojega 65letnega delovanja pri društvu je organiziral Semjonov nebroj ekspedicij v Osr. Azijo, o uspehu katerih pričajo slavna imena raziskovalcev Prževalskega, Kozlova, Potanjinca, Pevcova in mnogo drugih. Učena društva vsega sveta so podelila Semjonovu najvišja odlikovanja. Londonsko »Royal Geographical Society« mu je naklonilo zlato »founder medal«, berlinska Gesellschaft für Erdkunde je tudi napravila zanj zlato svetinjo kot posebno odlikovanje (drugače podeli samo srebrno). Rusko Geografsko društvo pa je ustanovilo leta 1900 »Semjonovsko« zlato svetinjo kot najvišje odlikovanje za raziskovalce. Car mu je podelil drugi priimek kot spomin na njegovo

slavno delo in se je potem imenoval Semjonov Tjanšanski.

Razen na znanstvenem polju je naredil Semjonov velikansko delo kot predsednik odbora za oprostitev kmetov in je moral zbrati podatke o zemljišnih posej v vsej Rusiji. Po zrušenju tlaške L. 1864. je bil Semjonov nepretrgoma 16 let ravnatelj Osr. Azije, stičnega urada in l. 1897 se je izvršilo pod njegovim vodstvom in po njegovem načrtu prvo splošno popisovanje.

Posebna ljubezen Semjonova so bile žuželke in metulji. Njegova velikanska zbirka je mednarodno zaslovela, ker vsebuje edino skupino polarnega mrčesa na svetu. Dolgo let je bil tudi predsednik Ruske entomološke družbe.

V prostem času je nabiral flamske in nizozemske slike XVI. do XVII. stoletja in postal lastnik druge največje zbirke v Evropi. (Največja se nahaja v Parizu). Razen tega je napisal tudi veliko delo »Raziskovanja iz zgodovine nizozemskega slikarstva«, ki nudi najboljši dokaz izredne prirodne darjenosti tega učenjaka. Povdariti je treba, da je prišel Semjonov na univerzo iz konjeniške šole, ker so starši želeli, da postane častnik. To je bila tradicija plemskih krogov, iz katerih je izšel. Postal pa je mesto generala častni član Akademije umetnosti in Akademije znanosti in se ga bo Rusija vedno spominjala kot enega svojih najbolj nadarjenih in požrtvovalnih sinov.

Je-li mnogoženstvo dovoljeno?

V Arađu se je pripetil naslednji interesanten dogodek:

Lesni trgovec, širom dežele znani bogatin Alojzij Scholz, cerkveno poročen in oče več otrok, je prestopil v mohamedansko vero. Povod za prestop je dalo znanje z neko damo, po imenu Babo Stolz. Slučaj je zelo kuriozen. Od svoje zakonske žene se mož ni hotel ločiti; mlado damo pa je tako ljubil, da ni mogel živeti brez nje. Zato je pregovoril Babo, da je tudi ona prestopila k muslimanski veroizpovedi.

Mohamedanska vera je v Rumuniji dovoljena in prestop Scholza in Stolzeve se je izvršil v redu in brez ovir s strani oblasti. In potem se je dovršilo še ostalo: mož in ženska sta se dala poročiti na otoku Ada Kaleh.

Takoj po poročnem obredu pa se je zglasila pri odvetniku Scholzove žene, ki je ovadila svojega moža radi mnogoženstva. In zdaj so nastale težave pravne komplikacije. Ženin odvetnik povdarja, da je mohamedanska veroizpoved po aneksiji Dobrudže v Rumuniji dovoljena, toda samo za prebivalce Dobrudže, ne pa tudi za ostale rumunske državljane. Poleg tega se sklicuje na to, da je bigamija tudi v Turčiji po zakonu odpravljena. Scholzove slučaj je treba smatrati za izrazit primer mnogoženstva, za grdo razvado, ki se ne sme udomačiti v Rumuniji, ki je vendar, kakor trdi gospod odvetnik, »evropska dežela« z modernimi navadami in običaji ...

Za ta proces, ki se bo kmalu začel, vlada razumljivo zanimanje v praviških in laiških krogih, o stvari pa piše vse časopise na kontinentu.

Državna nagrada za zdravnika, ki odkrije uspešno serum zoper raka. Ameriški senator Nesly je predložil washingtonski vladi zakonski projekt, ki predlaga 5 milijonov dolarjev nagrade za tistega srečnega

— To pa je že od sile! Zakaj si zopet navila budilko?
— Kako si čuden! I zato, da sosedje mislijo, da imamo telefon!

učenjaka, kateremu se posreči odkriti res uspešno zdravilo za pobijanje raka.

Angleška obsodba. Angleži in Američani so znani po svojih originalnih obsodbah. Tako čitamo v listih, da je sodišče v Wimbledonu obsodilo nekega 14letnega dečka, ki je materi ukradel deset šilingov in prodal otroški voziček, da ne sme dve leti posejati kinematograf.

Pomilostitev na holandskem zaprtih ponarejevalcev francoskih frankov? Mađarski ponarejevalci francoskih frankov polkovnik Jankovics, Marsovski in Manokovich so vložili na pristojno oblast nizozemske vlade v Haagu prošnjo za pomilo-

stitev. Falsifikatorji so bili obsojeni na tri, oz. na dve leti ječe. Kakor poroča nizozemski list »A Reggeer«, je podelil predsednik francoske republike budimpeštanskemu advokatu dr. Paulu Auerju, ki je zastopal Francijo oz. »Banque de France« na obravnavi v Budimpešti, viteški križec častne legije.

Prva materina skrb. Ko se je zadnjič vrnila francoska filmska igralka Arlette Marchal iz Amerike, jo je v Havru poleg številnih prijateljic in oboževalcev pričakala tudi njena mati. In prve besede, ki jih je hčerka čula iz njenih ust, je bilo vprašanje: »Pa si vendar nisi dala ostrici las?«

Dve zmagi SLS proti korupciji

Po govoru posl. Korošca na shodu v Unionu 30. maja 1926.
(Originalna slika v »Slovenca«.)

Po glasovanju SLS v anketnem odboru 9. februarja 1927.
(Naš predlog za »Slovenca«.)

lesa, dokler me niso uspavala. »Pet za tucat pušice! Pet za tucat pušice!« —

Na povratku sem se ustavil v Celju. Poželjenje po »istem« me je zapeljalo, da sem pomil klerikalno-nemško-radikalno posest. Stopil sem v hišo, ki sem jo imel za pošteno, pa ni bila, sedel sem v sobico, ki se mi je zdelala prijazna, pa mi je kmalu zasmrdel, in sem si naročil merico »istega«, ki se mi je zdel dober, pa mi ni šel v slast.

Ni mi šel v slast, zakaj pri sosednjem mizi so zalivali svojo dobro stvar Herr Wuttelmaier, celjski Svaba, gospod Rogoboršek, celjski klerikalec in gospod Pilpogačnik, celjski radikal, vsi trije figure nad figurami. Trkanja in govorancij ni bilo konca ne kraja in volja je bila židana, da so se kar »franzje« delale od nje. Najbolj me je onegavilo to, da sta se oba, Rogoboršek in radikal, na vso moč kosala, kateri izmed njih bo globlje zlezal Wuttelmaierja v njegovo zabuhlo, od piva in »rosprateljnovo« razvaljeno štacunarsko mogoto.

»Ali jim pokažemo nacionalno stvar!« je vznemljeno kričal Rogoboršek. »Nacionalno!« Če bi bila vsaj beseda slovenska — pa ni! Ne damo, da bi se Nemcem krivica godila ... eksl! ...

»Ne damo, eksl!« je pritrjeval Pilpogačnik. »Nemci so državotvoren narod, geltens! Herr Wuttelmaier? ... Povsod so bili z vladno! Na Ruskem in ... z eno besedo, povsod! ... Überall, Herr Wuttelmaier, geltens! ja?«

»Iba-oi!« je zakrulil Wuttelmaier v jeziku, ki ga nisem takoj razumel.

In take so se vrstile druga za drugo, dokler se ni mnenje žolč razlilo in nisem udaril po mizi.

»Tak tako!« sem izbruhnil, baš ko so se začeli objemati in obližovati. »Tako, Rogoboršek in Pilpogačnik! Vse, kar je bilo, je pozabljeno? Leto 1895, ko je Wuttelmaier poslal svoje komije z gorjaci na Slovence, sta kar izbrislala iz spomina? Da bi bil leta 1897. pljuval na Sokole, ni nič več res, geltens! ja? Njegove denunciacije iz leta 1914. so kajpak samo demokratska izmišljotina! Z »windische Hunde« vas ni nikoli psoval, kje neki! ... Res slavna družčina, vrag naj me vzame! ...»

Pa niso dali, da bi jim bil zmoli! očenaš do kraja. Planili so izza mize in so zarjoveli kakor trije bivoli. Najhuje se je penil Wuttelmaier.

»Boos?!« je tulil, kričel z rokami kakor obseden. »Če zem kdaj koforila od »windische Hunde«, dös geht Ihna guar nix an, Sö dreckater Pö-Vau, Sö

öllendiger, Sö staatsgefährliches Öllement, Sö! Takrat zem koforila tako, staj pa koforim trukači. Takrat smo pill skregani, staj smo pa berjathi! Takrat sem rekla: »Pereat der windische Hund!« — staj pa prafim! — Wuttelmaier se je vzpel na prste in se je zavil v vsem telesom, da bi glasneje zavpil — »staj pa gličem: »Es lebe der windische Hund!« ...»

»Und die G'schicht' ist ritterlich ausgetragen!« je radostno vzklil radikal.

»Alles in Ordnung, geltens! ja?« je privrisnil klerikalec ...

Nato so se me lotili. Trije dedci — nič ne rečem. Samo izdatna uporaba »belega terorja« me je rešila. Pregrešno se dotaknivi Wuttelmaierjevega trebuha, Rogoborškovega nosu in Pilpogačnikovega levega lica v znak, da se ne damo, sem šel svojo pot. Mišlim, da bo g. Smodej v najdoglednejšem času interpelliral zastražen tega grozodejstva. Trdil bo, da sem jih z revolverji, karabinkami, strojnicami, artiljerijo, metalci plamenov, strupeni plini in letalskimi bombami, in bo zahteval, da se minister vojne in mornarice opraviči, ker mi je dal vse to na razpolago.

Bog blagoslovi veselje. Tiči so pa le!

Ost.:

Moji kovčegi

To je že dolgo moj namen: ukleniti vas, ljubčci, s pisanimi jermenom spoštljive misli — ukleniti vas s toplim in prijaznim pogledom — izpremeniti to misel v besede in te besede v lepe modre kovače — kovače v cigarete in cigarete v dim ... In zavil v to megle tobačne režije izmisli za vas feljton ... To vam gre, rjavi ljubčki, izkušeni dečki, ki zdaj, v teh hudih časih filozofsko prenašate izgnanstvo gori na mojem podstrešju ...

Saj skoraj ne vem, kje sem vas dobil; za nekatere ne vem, ali sem jih kupil ali so prišli k meni tako. Morda sem jih podedoval, morda mi je tega ali onega poklonil človek, ki se mu je zdelo, da ne bo več potoval, da je njegove mladosti konec in da ga lahko odda mlajšemu, smelejšemu ...

Tako je z kovčegi! Kakor povsod na svetu, so tudi med njimi izbranci in pa taki, ki jim ni dano nič drugega kakor to, da čakajo in upajo, da jih vzamem vendarle kdaj s seboj, da se spet izkažejo in spet začutijo slast vseh slasti, rajsko godbo rogovitih koles brzovlaka ...

Eden med njimi je nizek in podolgate oblike. Ta je kavalir in zdi se mi, da ga ženi, ker stoji med ostalimi plebejci, odrzgnjenimi, utrjenimi težak ... To je fin gospod in njegovim zibka je Pariz ... Tam poleg »Hotel de la Ville« sem ga angažiral in z manikiranimi prsti mi je odkrival prodajalec misterij njegove poniklane ključavnice ... Fin gospod je, zakaj določeno je, da sprejema vase samo imenitne, individualne stvari: milo in kolonjsko vodo kvečjemu še v serviet zavito koteleto — v skrajni sili še ovratnik. — Drugi spet, ta je moj ljubček, tega imam najraje! — Iz enostavnega mašaja je, ves priročen, ves simpatičen, — njegovo lice kar govori: »mene vzemi, jaz sem pravi!« In je res pravi! Njegov hrbet je ves z listi posut, z nalepljenimi vabil ... kakor odlikovanec s pisanimi trakovi na širokih prsih ... Tam stoji hoteli »Excelsior«, »Espianade« in »Astoria« in penzije v lirah, frankih in markah ... »dogane«, carine in gardero-be! ... O, ta moj prijatelj govori, kakor odprta knjiga in dim mojih cigaret ga boža še prav posebno ...

Ti gostje mrzlega podstrešja so mi

Kraljestvo mode

Črnobela deviza pomladne sezone

Pred vsako pomladno sezono se vprašuje, kaj prinese nova moda in kakšne bodo zlasti pomladne barve. Običajno se že sredi zime oglašajo preroki, ki raznašajo večnoma slabe informacije. Vele mestni saloni na zapadu pa skrbno čuvajo svoje pomladanske novosti in jih razkazujejo le strokovnjakom. Z modnega stališča je pomladna sezona najbolj zanimiva in prinaša običajno največje izpremembe, ki kažejo smer modi preko celoga poletja, včasih celo tja do jeseni. Kolekcije merodajnih salonov na zapadu pravijo, da bo letošnja pomladna sezona zelo preprosta. Moda bo diktilirala preprosto linijo z uporabo učinkovitih barvnih kombinacij. Za gorkejšje pomladne dneve so napovedani modeli svetlejših barv. Tu pa ne gre za lani toli upošteevane pastelne barve, marveč za elegantno in kultivirano učinkujočo vmesno barvo. V prvi vrsti torej za bogato škalo mod zeleno in rumeno bravo, torej za chartreuse, za barve lipovega cvetja itd. Uporabljali se bodo seve tudi barvi prehodi od sive barve k lilastim niansam.

Ni manjše važnosti ne bomo polagali na dobra in lepa blaga. Rabili bomo predvsem doslej običajne rippe, pa tudi vse vrste volnastega blaga, sukna, volnene krepke in za kostime in sportne ogrtače tudi angleška blaga. Tkanim vzorcem bodo živahno konkurrala takozvana pepita-blaga, ki bodo letos zelo razširjena. V modnih slikah in kreacijah nastopajo prvič po dolgih letih in zato je njih zmaga na celi črti zasigurana.

Naše pester barve se bodo uporabljale predvsem za mehkejšje in gorkejšje dneve, medtem ko bodo v prehodnih dneh merodajne beločrne kreacije. Že radi tega bo pepita odločujoča deviza letošnje modne pomladi, kjer bodo vladali na celi črti beločrni vzorci. Nobena skrivnost ni več, da pripravljajo velike tekstilne tovarne tudi za toplejšje poletne dneve pepita kombinacije v pestrejših barvah. n. pr. v modrobeli, bežrozni, bežzeleni, sivozeleni in bežlilasti kombinaciji.

Naša slika predločuje dva apartno izgotovljena beločrna pepita modela. Na levi strani vidimo raven, s štirimi gumbi zapet plašč s stransko nameščenimi žepi in nezavrtimi, ozkimi manšetami. Na desni strani je raven, spodaj zaokrožen kostim z gospodskimi reveri v črni barvi in s črnimi robovi portami. Tu lahko uporabljamo tudi moderna dužirana blaga. V našem primeru torej blago, ki bo na eni strani črno, na drugi strani pa pepita, tako da dosežemo kontrast revera brez uporabe drugega materiala.

Povsem tipične, beločrne modele pa prinaša moda za prave pomladne obleke. In sicer tako za pomladanske obleke, kakor za sportne in turistične namena. Fin vzorec v tem pravcu predločuje tretja slika z desne. Ta obleka spada k tipu spredaj odprtega, na način plaščevo krojenega modela, ki je spredaj zapet z usnjatim pasom. Pasovi sami so

okrašeni z belimi apartno učinkujočimi aplikacijami. Spredaj odprti del je treba podložiti z belim plastronom iz svile ali pikeja. V gornjem delu se nahajajo črni jett-gumbi. Temu primerna ovratnik in garnirana manšeta iz enakega materiala s čipkami ali drugimi okraski učinkujeta sila sveže.

Druga slika z desne nam predločuje vzorec popoldanske obleke. Ta črna obleka se izgotavlja iz težke svile, n. pr. iz krepsatena ali iz marokanskega krepa ter je krojena na način plašča. Gornji del je bluzast, spodnji del pa raven in zapet z vrsto gumbov na obeh straneh. Spodnjo obleko nadomesti s plastronom ali pa direktno s spodnjo obleko iz plisirane, bele žoržete.

Vezena spalna košuljica

prilavi otrokom vedno posebno veselje. Gotovo ni drugega kosa perila, ki bi ga otrok tako ljubil kakor tako košuljico, zlasti če, če je zares originalno izgotovljena. Naša slika predločuje tako originalno skrojeno košuljico, ki se zgoraj zadržuje s pestrim trakom.

— Če mi pri priči ne utihneš, ti prisolim par gorkih zausnič!
— O, saj se zadovoljim z eno...

ljubi... Njihove storije vem — jaz sam jih snujem — oni pa spet glasno pripovedujejo mojo zgodbo: da se mi je zgodilo v tem letu tako in tako, da so bile doklade v redu in ga za primer na... Pariz, Marseille, — Napolj — potem pa spet kaj o suhih kravah, o Celovcu, o Trstu... Tako in tako je živel to leto odlični vitez ta in ta. »Tak je moj gospodar!« govoré. »In tak je moj,« odgovarja tovariš na palici ropotajočega brzovlaka... Tam na tistih poljih v kupejih stoji razložen kakor odprte knjige, kakor obrzi, ki ne znajo skriti svojih usod... Usnjati so nekateri in še posebej v platno poviti, da jih sosed ne odrigne; zraven njih — pletene, cenene košare, z iermenom povezane, in »rukzaki«, siv, nabiti in napet kot boben... Prav majhni, fini so čisto na vrhu, vsi dišeči in parfimirani, glasna izjava o gospodinji, zakaj ti mali imajo samo gospodinje... Tak kovčeg pove: moja dama je hčerka dvornega svetnika, moja je učiteljica glasovirja — moja blaginščarka v kavarni in moja — večša na dopustu...

Redki so dandanes taki iz črne porbarvanj deska, z visečo ključavnico... Preje je spadal med inventar

vsakega dvajsetletnika tak črn maček, da je hranil v njem tri leta vse civilne dragocenosti pod ušivim kavaletom kasarniške sobe... Dandanes so redki... A kadar ga srečate, srečati pod njim pogled človeka, ki nosi v žepu pasož preko mnogih mej... V črnem tovarišu na njegovem ramenu pa leži vse imetje — bežni upi in ciliji... Z črnim kovčgom se spopade misli, črne kakor dim transoceanskega parobroda... Tretji razred...

Zgodi se včas, da izgubi kovčeg posestnika, in zgodi se narobe... Na postajah jim napišejo parte z točno navedbo vsebine — gospodar pa brodi po širnem svetu...

»Tako je, tovariši — poznamo se! Zda, veste še ni čas — zato potrpi-mo... Ko nastopi dan, vložim v vas vse, kar imam najboljšega, frak in trde srajce, v srce upov in nad, in si ču-taro napolnim z konjakom in kupim cigarete, da uženemo misli v ritem pulmanovega vagona in odpremo vse semafore naše proge!

NA PLESU uporabljajo razgreti pari ANA-COT-PASTILE, da se čuvajo pred prehladom, kihanjem in influenco.

Trakovi

se izgotavljajo v najpestrejših vzorinah. Drazestni so caki, pestri trakovi, ki jih veže v drobne rozete in sloer na ta način, da ne leže gladko na obleki, marveč so pritrje-

ni samo ob enem robu. Taki trakovi napravljajo uprav plastične efekte. Cvetke so sestavljene iz raznovrstnih pastelnih barv, listi sami pa so v zelenih nijansah. K žoržetni obleki na naši sliki spada vsekakor še posebna spodnja obleka.

Radio

Izveček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 kw), BERLIN (484 m 10 kw), FRANKFURT (428 m 9 kw), STUTTGART (379 m 10 kw), LANGENBURG (469 m 60 kw), VARŠAVA (980 m 10 kw), RIM (449 m 12 kw), Praga (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw).

Nedelja, 13. II.

DUNAJ 18.45: Komorna glasba. — 1. Brahms: Klavirski trio v C-duru. — 2. F. Schubert: Klavirski trio v B-duru, op. 99.

BERLIN 18.30: Wagner: »Tannhäuser«. FRANKFURT 20.30: Lahka glasba. STUTTGART 18.30: Prenos opere »Tannhäuser« iz Berlina.

LANGENBURG 18.30: Mednarodne pesmi v izvornem jeziku. 20.30: Rossini: »Sevilski brivec«. Komična opera v 2 dejanjih.

VARŠAVA 20.30: Orkestralni koncert. RIM 21: Koncert pevskega zbora in orkestra.

PRAGA 18: Artojska opera »Tannhäuser«. »Oberon« in »Tosca«. 19: Smetana: »Dalibor«. (Iz narodnega gledališča v Pragi).

BRNO 20: Koncert. (Orkester in pesni).

Ponedeljek, 14. II.

DUNAJ 20.05: Večer Roberta Fuchsa. (Simfonični orkester, klavir in ženski zbor). BERLIN 20.15: Uvod v sledoči orkestralni koncert.

20.30: 200 let orkestra. — 1. Spohr: Uvertura v opero »Jessonda«. — 2. Wienjovski: Vjolinjski koncert št. 2, v D-molu. — 3. Simfonijski št. 4, v F-molu, op. 36.

FRANKFURT 20.15: Simfonični koncert. STUTTGART 1930: Beethoven: »Missa Solemnis«. (Iz votivne cerkve v Stuttgartu).

LANGENBURG 20.30: Lessing: »Emilia Galotti«. Tragedija v 5 dejanjih. VARŠAVA 20.30: Koncert.

RIM 20.45: Odločki iz Domizettijeve opere »Don Pasquale«. PRAGA 20.08: Koncert. — 1. Micheli: Italijanske pesmi in petje. — 2. J. Káan: Serenada. — 3. Malat: Starl narodni ples. — 4. Komzak: Potpourri.

BRNO 19: V. Blodek: »V vodnjaku«. Komična opera v 1 dejanju. 20: Vesele pesmi in recitacije.

Torek, 15. II.

DUNAJ 20.05: Pisan večer. (Orkester in solisti). BERLIN 20.30: »Wallenstein«. Okrajšana Schillerjeva trilogija v 100 slikah.

FRANKFURT 20.15: H. Ibsen: »Divja raca«. Drama v 5 dejanjih. STUTTGART 20: H. Sudermann: »Schmetterlingsblacht«. Drama v 4 dejanjih.

LANGENBURG 20.30: »Lepa Magelona«. Čedežna ljubavna zgodba z godbo J. Brahmsa.

VARŠAVA 20.30: Komorni koncert. RIM 21: Prenos iz gledališča.

PRAGA 20: Javen koncert. — 1. Dvořák: Koncert v As-duru, op. 105, za dve violini, violi in čelo. — 2. Dvořák: Biblne pesmi, op. 99. — 2. Dvořák: Kvartet v Es-duru.

BRNO 19: Komorna glasba. — Beethoven. 1. Kvartet, op. 127, v Es-duru. — 2. Skotske pesmi. — 3. Sonata v Es-duru. 20: Program iz Prage.

Sreda, 16. II.

DUNAJ 20.05: Odločki iz oper: »Carmen« (Bizet), »Samson in Dalila« (Saint-Saens), »Prorok« (Meyerbeer). Potem koncert lahke večerne glasbe.

BERLIN 20: Vsakdanja pravna vprašanja. (Predavanje). 21: Stara glasba.

FRANKFURT 20: Orkestralni koncert. 21.30: Poskusni prenos inozemskih postaj.

STUTTGART 20: F. Plotow: »Patma«. Komična opera v 2 dejanjih. LANGENBURG 20.15: Poljuden orkestralni koncert.

VARŠAVA 20.30: Koncert. RIM 20.45: Vokalen simfonični koncert. PRAGA 20.08: Zabaven večer. 21.40: Koncert. — 1. Neuberger: Intermezzo iz opere »Ples v maskah«. — 2. Kováčik: Valček. — 3. Pospíšil: Spomini na vsesokolski zlet.

BRNO 19: Orkestralni koncert.

20: Izvajanje enodejanske »Penelope«. Nato koncert pesmi in orkestra na pihalu.

Četrtek, 17. II.

DUNAJ 21.05: Produkcija koncertne pevke A. Löwe. Nato komorna glasba orkestra na pihalu. — Konrad Kreutzer: Sekset, op. 62, za violino, brač, klarnet, rog, fagot, čelo in kontrabas.

BERLIN 19.30: Pestaložijeva proslava. 21. Haydn: »Toblijev povratek«. Oratorij.

FRANKFURT 20.15: Stara komorna glasba. (S starimi glasbili). STUTTGART 20: Poljuden orkestralni koncert.

LANGENBURG 20.15: Simfonični koncert. — 1. Glazunov: Karnevalska uvertura. 2. Dvořák: Koncert za čelo, v H-molu. 3. Čajkovski: Sesta simfonijska v H-molu.

VARŠAVA 20.30: Koncert. RIM 21: Prenos iz gledališča. PRAGA 20.08: Orkestralni koncert.

BRNO 19: Orkestralni koncert. — 1. Weber: Perpetuum mobile. — 2. Rahmaninov: Orijentalni ples. Nato enodejanska »Komedija v kuhinji«.

Petek, 18. II.

DUNAJ 20.05: Življenje in Grillparzerjeva dramatična pravljica v 4 dejanjih. BERLIN 19.50: Uvod v opero »Operni ples«.

20.10: R. Neuberger: »Operni ples«. Komična opera v 3 dejanjih. FRANKFURT 18.40: Giacomo Puccini. (Predavanje).

19: Puccini: »Tosca«. Opera v 3 dejanjih. STUTTGART 20: Simfonični koncert. — 1. Dvořák: Koncert za čelo. — 2. Čajkovski: Uvertura v opero »Romeo in Julija«.

LANGENBURG 20.15: Koncert na mandolinah. VARŠAVA 20.15: Prenos koncerta iz filharmonične dvorane.

RIM 20.45: Koncert operetne in druge lahke glasbe. PRAGA 21: Koncert Čajkovski, Režikov, Rahmaninov, Širapov.

BRNO 19: Orkestralni koncert. 20.10: Enodejanska »Dobra vila«.

Sobota, 19. II.

DUNAJ 19: Iz svetovne literature: Puškin, Dostojevski, Gogol, Tolstoj. BERLIN 19.55: Od Kopernika do Einsteina. (Predavanje).

20.30: Večerna zabava. FRANKFURT 20.15: Koncert filiputanskih jazzbandistav.

STUTTGART 20: Koncert komorne glasbe. — 1. Čerepnin: Rapsodija za čelo in klavir. — 2. E. Roters: Trio za violino, čelo in klavir.

LANGENBURG 21: Zabaven večer. VARŠAVA 20.30: Koncert. RIM 21: Prenos iz gledališča. PRAGA 20.08: Odločki iz opere »Cirkuška priredba«.

21: Večerni koncert.

BRNO 19: Orkestralni koncert. 20.30: Koncert. — 1. Štjajbl: Paeludja-impromptu. — 2. Ruske pesmi. — 3. Rahmaninov: Polichinelle. — 4. Ruske pesmi.

Dr. Josip Lončar: Konstrukcija prejemnih radio-postaj

Zagreb 1927. Samoslobo. V tej knjžici, ki so jo željno pričakovali vsi, ki se zanimajo za radio, smo končno dobili, v hrvatskem jeziku, delo, ki tudi pri naprednejših narodih nima mnogo primer. Kako velika je bila potreba po taki poučni knjžici, kaže velikansko zanimanje, ki viala zanjo po celi državi.

V knjžici je natančno razloženo, kaj je prava prav »radio« in kako delujejo prejemne postaje za radiofonijo, od najenostavnejšega aparata za kristalni detektor, pa do občutljivih konstrukcij z več elektronskimi. Knjžica je namenjena onim, ki žele — brez kakvega fizičnega ali tehniškega predznanja — zvedeti v glavnem nekaj o radiu, kakor tudi onim, ki se zanimajo za detaje in za delovanje vseh glavnih modernih tipov prejemnih aparatov. Zato so v prvem poglavju knjžice zbrane le lahko umljive reči, dočim govori drugi del o sestavljanju aparatov in daje nasvete za uspešno manipuliranje z njimi.

Avtor, docent na tehniški fakulteti v Zagrebu in znan pisatelj strokovnih del, vodi čitatelja sigurno in premišljeno skozi snov, ki jo knjžica obravnava. Poudarja to, kar je bistveno in sodobno in se ogiba nevažnih in zastarelih konstrukcij. Delo obsega 180 strani, ima 68 slik in je elegantno opremljeno. Brez dvoma bo knjžica mnogokatero obvarovala velikih denarnih izgub, kajti navadila bo vsakega na kritičnost pri kupovanju prejemnih aparatov in sestavnih delov, ki so čisto slabi in zastareli. Knjžica stane v knjžarnah Din 35 in se naroča na naslov: Prof. dr. J. Lončar, Zagreb, Cigiana IV., gradska kuća, III. kat.

Dr. OETKER JEVIĆ BACKINOM

Moči se vračajo.

Polagoma od dne do dne, korak za korakom okrevajo. To je čas, da se pomaga v njegovem napredovanju davajoč oslabljenem organizmu one sesavine, ki so potrebne, da se obnovi in preporodi telo po boleznih.

Rekonvalescenta je treba intenzivno hraniti ali dobro paziti, da se mu ne otešča žilodec, ki je še slab, in ne prinese težke prebave.

OVOMALTINE

koncentrirana hrana, sestavljena iz glavnih hranilnih snovi, ajaj, mleka, sadja in kakava služi popolnoma in v vsem dvojestransko. Ona brani organizem v zelo veliki meri, ter mu prinaša najhranilnejše prirodne jedi. Nadalje očuva žilodec vseh prebavnih naporov ter vsebuje erment — diastazo, ki istočasno pospešuje prebavo in asimilacijo jedi.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18/50 Din, 250 gr 36/25 Din, 500 gr 63/25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list. od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dijetetnih preparatov ZAGREB, Jurjevska ul. 37.

Epilog k črno-beli reduti

Prošlo soboto se je vršila v prostornih prostorih Sokolskega doma na Taboru črno-bela reduta sportnega kluba »Primorje«, ki se je ob doslej v Ljubljani nepoznani ogromni udeležbi mask razvila v sijajno modno in karnevalsko revijo. Izpod peresa slovenskega umetnika prinašamo o tej prireditvi slika za slika zanimivega razpisa.

Prelest. Črno - belo - srebrno valovje kipeče, prelivajoče se v orgijastično simfonijo.

Čarobna igra kačje lesketajočih se vijug čelesteče in prasketajočih svile. Božajoč baržun, girlande rafinirano prozornih čipk, kožuhovala, leskajoči marabu, ledenoplameči ogenj lamejev.

Pijeroti, pijerote, harlekin, kolombine, bajadere in odaliske, amorčki in sladki pobčki, metuljčki, hudčki in hroščki, po-

njegove modne revije — kdo ve?

In vendarle. Po razvneti debati o najlepši maski smo prisodili prvenstvo Pijereti v stilnem krilu s črno-belimi volani, nagrado za najoriginalnejšo masko v obliki objestne buteljke pravega francoskega »Penečega« pa nad vse hudomušnemu in elegantnemu parčku pol-punčke in pol-fanta v beli »fru-fru-žabki« ter pol-gospodici v fraku in cilindru. Ker pa je sekti vendarle nekaj privilegij gospodov, se je zedinila jury na salomonsko sodbo, da sta vredni šampanjca pač obe moški polovici ki tvorita skupaj enega samega fanta. In ker se je izkazalo, da kriva ta kombinacija dvoje ljubkih dam, je prevzela nesrečna jury nase še to prokleto sladko dolžnost, da pomaže temeljito pri izpraznitvi penečega se darila.

Poleg omenjenih nagrajenih mask pa povem kar po pravici, da je bila moja favorita pravzaprav čudovita, visokostasa Benečanka iz časov Tiepola in beneškega rokoka. Visok stožčast klobuk, črn, sljast z drzno konico nad srebrnim očeljem in črno pajčolanasto masko v rafinirano izvalni liniji zaključujoč fascinujočo postavbo razkošne v črno in srebrno zavite markize, ki v tajinstvenem dominu izstopa iz gondole hiteča v objem beneškega karnevala. Panije zibajoč se v širokem krilu izzvanja v dolge srebrne trese. Ob krilih divne aplikacije kitajskega zmaja, na glavici belopudrani svileni baročni ter trirogliček — svetel, kratak trenotek in že vtone v črno-belih vrtincah in glej jih — zopet in zopet — beneška melodija Kainerleve maske v krinolinah, pajčolanih in triroglih... Kakor da si je dala »la bella Venezia« tu rendezvous. Ob polnočni uri se mi prelevita cela oba pol-punčka-pol-fantka v zapeljiv beneški domino s koketnim tipičnim klobučkom na še koketnejših glavnicah, naenkrat pa švigne mimo stasita ponosna Španka — in ko gledam pobliže, vidim isti beneški rokoko-motiv, kom-

Gospa Vida B.,

ki je na črnobeli reduti dobila prvo nagrado kot najlepša damska maska.

nosne Benečanke in Španjolke, veseli are-santije iz Sing-Singa...

Vrišče in smeh se razlega po plesišču, lozah in balkonih. Slika karnevalskega vrvenja, kot kje v Parizu. Ritmi lazza, valencije in do smrti zaljubljenih valčkov trzajo vrtince opojnih parfemov.

Nad vsem tem dominira pa hladni svečani mir veličastne dvorane, ovite v sijaj, dasi malo prestop črno-bel, skoro hieratski dekor Lavrenčičev. Kakor za črno mašo, so mi delali nekteri — dasi se mi vidi, da je hotel baš s paradoksom svetlišča in karnevalskega vrvenja umetnik potencirati rafinma svoje dekorativne zamisli, ker se mu je v polni izmeri tudi posrečilo.

Vjeti, vkljeni v ta bojni — prelestni svet, smo bili obsojeni, da sodimo, izrečemo sodbo o najlepši, najoriginalnejši.

Strahotna naloga spriči tolikih in tako krasnih mask. Bil sem v zadregi.

Kako narediti iz ene, dveh nagrad dvajset, trideset in sto.

Skratka pribijam, da se je zadnja leta okus ljubljancank dvignil na skoroda neverjeten nivo.

Zmislil za lepoto linije, gracioznost giba, harmoničnost celote, čut za skladnost barv, arhitektoniko ravnesja, zavest telesa in ž njo zavestna skladnost temperamenta in vnanje prikazni, vse te lastnosti, brez katerih ni lepote in elegancje, so si prisvojile ljubljancanke v zadnjih letih do popolnosti. Vprašanje vredno razglabljanja, da-li pritiče zasluga za vse to naravnemu zdravemu okusu naših žena in deklet, ali našim modnim atelejem, ki so v stalnih stikih celo s Parizom. Tudi telesno-kulturna in sportno-higijenska propaganda igra tu znatno vlogo. Pomagala je prekvasiti našega skoro breztemperamentnega Slovence. In morda je k temu pripomogel celo film,

Gospa Katinka dr. Č.,

ki je s svojo bogato srebrnočrno masko vzbujala splošno občudovanje.

in iztazu. In tu se je naša Pijereta udeležila popolnoma. Nadalje mora biti maska v svoji celoti sklada pojav, skladen po vnanji prikazni in temperamenten, zlit s telesom v eno linijo, eno melodijo, skladen od nog do glave. Svoj košum pa mora znati maska tudi nositi, višek pa doseči z enostavnimi sredstvi.

Ne izključujemo plemenitega materiala, a prenatrpanost in preobila razkošnost sta časih tudi na kvar celoti. Baš to je napotilo jury, da ni oddala svojega glasu moji beneški favoriti, ki bi ga bila sicer gotovo dobila.

Na reduti sem občudoval večkrat še drugo pijereto v širokem stilnem krilu, prav tako vredno nagrade, — toda oni črno-beli volančki izbrane Pijerete, ki so se že davno pomešali med rajajoče plesne

Prvič na reduti

pare so mi plesali neprestano pred očmi.

In ostalim ocenjevalcem tudi! Odlikovana Pijereta mora imeti prešmentano rafinirano šiviljo, — kajti »ramassé« ali kot pravijo francoske modistice »rebiffé« dražestnih volančkov kraj krila, kraj dekliskih ramen, in sploh vsa ta očarljiva linija krilca je mojstrsko delo modistice, ki bi delala čast najboljšim pariškim atelejem.

Grešil bi, da ne omenim še par pikantnih mask, ki jih gledam v spominu rad še danes in za katere mi je žal, da jih jury ni utegnila nagraditi kot bi bile zaslužile.

Spominjam se dvojice rafinirano elegantnih in srčkanih — no — kebrčkov — hrošč se sliši tako grdo — res pravih ljubkih kebrčkov, ki sta si znala poiskati za precijozno izvedeni maski prav tako odlično šiviljo, dalje ljubke in korajžne »Pol-pijereta« in pol-pijerote — varijante nagrajene ideje pol fanta — pol punčke, — krasno in ljubko pikantno masko »poi hudčka« — pol angelčka — v vsi svoji hudomušni simboliki, ki pa je, zavijajoča se v bogat španski shawle s simboličnimi aplikacijami le preveč odtegovala čar svoje originalne maske našim radovednim očesom. Radodarnost pa nas je zato nagradila lepa in izredno elegantna maska v srebru in beli kožuhovali z najkorajžnejšim, pa tudi najlepšim hrbtnim dekoltejem večera.

In vsa srebrna, v stilnem krilu kot velika srebrna roža me je potegnila lepa maska v dirindaj in tudi nje ne zabim, dasi bi bil tudi njo rad nagradil, in tistega šarmantnega in zapeljivo srčkanega kazaka, ki mi tudi prav noče iz spomina. Da in še ena, — ona divna odaliska s krasnim dekoltejem — enotna v stilu tja do vzeženih čevljev, tista visokostasa Indijanka ali odnekod iz Oceanije v tem Tohu-va-Bohu se kdo že spozna na tisti originalen in eleganten žokej — pa saj jim vsem ne vem več imena in v glavi je kakor metej Charlestona.

Ponoči pa me še v sanjah preganjajo te zebre iz Sing-Singa ti premoočrtani veseli tolovaji, rokavnjači in vlomilci, žarišča tega vriskajočeve-selega večera. Povsod si srečaval to razposajeno skupino, te moške dancing girls in Luseparaletes. Za njimi pa je šel vrisk in smeh in če so vlomili kak srčkani pijereti v srce ter odnesli marsikak drobčan srček — se bo že kako naredilo, da bo prav. Jury-ja pa si pere roke in se priporoča za prihodnje leto, ko bo več nagrad.

Tisti, ki ste ga enkrat za brado.

Nemška ali francoska kulturna orientacija?

Brošura prof. Westra o naših srednjih šolah in kritika Westrova stališča glede učenja tujih jezikov na naših srednjih šolah ter kritika dr. Lebnarja v našem listu je namah postavila vprašanje kulturne orientacije zopet na dnevni red. »Jutro« se je radi tega odločilo, da vpraša v tej zadevi za sodbo odlične kulturne delavce. Postavilo jim je radi izrazitejšega podčrtavanja problema vprašanje: Ali se vam sdi za razvoj našega kulturnega življenja važnejše pospeševanje stikov z nemško ali francosko kulturo? Z današnjim dnevom odpiramo to debato in priobčujemo prvo serijo odgovorov. Hvaležni bi bili, ako se iz širokih krogov našega čitatelstva oglasijo možje, ki so si v tem pogledu morda ustvarili že svoje mnenje. Uredništvo.

Oton Župancič:

V naglici in nakratko. Francoze ljubim, Nemcev ne sovražim. Doslej smo gledali z enim očesom. Odprimo še drugo in glejmo z obema. To je naravno in manj naporno, nego gledati z enim in drugo posil zatiškati.

Zase želim, naj si moja deca prisvoji francosčino, rad bi, da bi znala nemščino, preprosto sem, da bo naših vnukov najintimnejši razgovor z Neslovincem ruski. Ali valim mladini preveč na ramena? Nas je primorala šola k latinščini in nemščini, dajala nam je priliko za francosčino in italijanščino, lastno veselje nas je gnalo k slovenski, angleški, tudi k španski knjigi, ker smo instinktivno čutili, da naše obzorje brez teh kultur ni dovolj široko in zakroženo. Dve svetovni kulturi sta za nas dve hemisferi duševnega sveta, ako nam je mogoče obseči kroglo, zakaj naj bi se zadovoljili s poluoblo? Ali je po tem še potreben zaključek in odgovor na drugo vprašanje? Za naš razvoj mi je važno čim intenzivnejše pospeševanje stikov s francosko kulturo; prekinitve zveze z nemško bi se mi zdelo prenežljena amputacija koristnega duševnega organa. Življenje pravi in hoče tako, ne jaz.

Anton Lajovic:

Francoska revolucija je oslobodila človeka kot posameznika. Njena motorična socialna ideja: Liberté, fraternité, égalité.

Svetovna revolucija v l. 1914 do 1918 je osvobodila zatirane in tlačene narode. Njena motorična socialna ideja: samoodločitev narodov.

Osvoboditev posameznika vsled francoske revolucije je bila na prvi pogled in v prvi stopnji politična. Osvoboditev narodov je na prvi pogled in v prvi stopnji tudi kot se zdi v tem, da tlačeni narod vrže raz sebe verigo tlačilne države in stopi v novo svobodno državo. Toda globlji smisel ne francoske in ne zadnje svetovne revolucije ni samo političen. Po francoski revoluciji osvobodjeni človek mogočno razmahne razproščene produktivne sile in utisne celemu 19. stoletju idejni pečat osebnega individualizma.

Reklo bi se grobo prezirati smisel svetovnega dogodevanja, če bi človek mislil, da je za nas s tem, da smo prišli v svobodno državo, situacija definitivno rešena. Sicer znatna večina naših ljudi, med njimi tudi Wester v svoji »Jutrovi« polemiki, stoji na stališču, da z ozirom na prilike, kakršne so bile pred prevratom in ki so se vsled zakona vztrajnosti vzdržale naprej, nastane za nas najnost, da te prilike konserviramo in obdržimo nemško kulturo v isti preponderanci, v kateri je bila. Je to tipično konzervativno mišljenje povprečnika kateremu je neugodna vsaka sprememba onega življenja, na katerega je bil doslej vajen.

Nasprotno, kakor je bil globoki smisel francoske revolucije potom politične osvoboditve človeka kot posameznika razprostiti njegove vstvarilne sile in njega samega s tem preobraziti v korist človeškega razvoja, tako je s politično osvoboditvijo narodov po svetovni revoluciji nastala zanje nova velika obveza ne se zadovoljiti samo s politično svobodo, temveč vrči raz sebe vse ono, kar je za razvitek njihove individualnosti kot socialna grupa v bvišem suženjskem stanju tvorilo zavoro. Za osvobodjene narode pomeni torej revolucija dolžnost k lastni preobrazitvi in s tem k razprostitvi vseh svojih vstvarilnih sil. Pomeni torej dolžnost energičnega preloma, s tradicijo. Če je slovenski narod v svoji suženjski dobi živel pod izključnim pritiskom nemške kulture in bil umetno, kakor pod steklenim »šturcem« izoliran od drugih kultur, mu je svetovna revolucija naložila dolžnost vrči raz sebe ta jarem in razbiti vse izolirne naprave. Njegova dolžnost je torej bila razbiti nemški kulturni upliv.

Osamosvojitve tlačenega naroda pomenja kulturam tujih narodov nasproti svobodno izbiro. Njegov odnos do tujih kultur je torej v principu internacionalno ekvilibriran.

Kakor pa človek kot posameznik razvije svojo individualnost in svojo samozavest le v sožitju z mnogimi drugimi in kakor bi tega ne mogel doseči, če bi ga izolirali tako, da ne bi prišel v stik z več kot samo enim človekom, ki bi ga po svoji moči nadkriljeval, prav tako je za razvitek individualnosti in samozavesti narodove, potrebna njegova komunikacija z mnogimi tujerodnimi kulturami, in zadušljiv in uničujoč je vpliv sožitja z samo eno in povrh še nadmočno tujo kulturo.

Principijelno torej nisem, ne izključno nemško, niti za izključno francosko orientacijo temveč za orientacijo francosko in nemško. Toda ker se mi zdi vsaka enostranost škodljiva in ker na vse zadnje francoski in nemški duh tvori nek skupni tip z istimi potezami, kulturni tip zapadnoevropski, smatram, da je za nas Slovence,

ki smo itak preveč pozapadnjačeni, potreben močan protitež orientalskih kultur: močan stik z hrvatsko, srbsko in glasti rusko kulturo je v ekvilibriranju zapadnjaškega našega duha nam Slovincem absolutno nujen.

Če sem v principu za internacionalen kulturni ekvilibir, nastane v praksi vprašanje po kateri poti pridem do njega, če zame stoji, da do danes v nas Slovincih takega ekvilibra ni, da smo marveč, kakor kaže najbolje vzgled mišljenja v Westrovi polemiki prežeti in preplavljeni z nemško kulturo.

Praktično do ekvilibra po mojih mislih ni druge poti, kot da se energično zadržimo prevaletni vpliv nemške kulture, vse do tace, dokler ga ne zekvilibriramo s kulturnim vplivom drugih narodov v smislu zgorajšnjih izjav, onih narodov s katerimi smo dosedaj stali v nedostatnih stikih.

V praksi bi torej vsaj za dobo 10 let potisnil nemščino in vse kar je ž njo v zvezi, energično na drugo mesto in se iz takih pogledov in začasnih odločih za francosko orientacijo. (Seveda v kolikor mi je izbirati samo med nemško in francosko orientacijo).

Dr. Fran Šturm:

Propagiranje nemščine in nemške kulture se mi zdi v danih prilikah nele odveč, ampak celo kvarno, saj smo itak prežeti ž njo do mozga. Šele ko izumre današnja nemško vzgojna in nemško misleča generacija, bo med nami morda potrebna tudi propaganda za nemško kulturo, da ne gre do njene pridobitve mimo nas. Za sedaj pa ni take nevarnosti, saj naša javnost pozna samo nemško kulturo. Zelo potrebno pa je, da čim boljše poglobimo kulturne stike s Francozi in sploh z romanskim svetom že radi tega, ker je romanska kultura in miselnost pri nas še malo znana in bi bilo zelo koristno, ko bi se naše duševne oči vsaj malo okrenile od edino vzveličavne nemščine. Ne smemo prezeiti, da bi nas to tudi nekoliko zbližalo z mentaliteto drugih delov našega naroda, kar bi bilo dragocena pridobitev. Omenim naj še, da je nemška kultura za nas mnogo predraga: le primerjajte cene knjig v nemških in francoskih katalogih, pa boste takoj videli, katera kultura nam je dostopnejša. Katera je večja in boljša, to, mislim, je vprašanje, ki ga ne bomo rešili v brošuricah in v dnevnem časopisu, za enkrat pa omenimo francosko kulturo smatirati vsaj za enako vredno nemški. Katera pa je po svojem bistvu prikladnejša našemu duhu in našim razmeram, ne bo težko odločiti, ako imamo pred očmi, da je največji del našega naroda politično in kulturno orientiran francosko in da nam samim ne more prav nič škodovati, ako se nekoliko emancipiramo nemškega vpliva ter gojimo nemščino le v oni meri, v kolikor nam je res neobhodno potrebna.

Dr. Pavel Karlin:

Literarno snujoče kulturno življenje naše preteklosti je bilo vse do zadnjih let in je še dandanes v močno ukoreninjenem jarmu nemških vplivov. Skoro vze, kar smo za svoj razvoj potrebovali od zmag, impulze, usmerjenja, zgleda in vzore, smo dobili — drugače pač ni bilo mogoče — od Nemcev ali po Nemcih, iz izvršne nemške knjige naravnost ali še češče po ovinku iz prevodov.

Od racionalizma in romantike, ki je sicer v prve cvete vzklija v Angliji in Nemčiji, toda vendar iz Francije (baš letos je sto let tega) zmagoslavno ponesla bojne prapore v ostale narode, od realizma in naturalizma, simbolizma in neoklasicizma vse do sodobnih literarnih dogajanj in tvorjenj, so ponajveč Francozi dajali Nemcem, ti pa nam. Iz vrela nam ni bilo mogoče samim zajemati, ker mu iz mnogih vzrokov nismo mogli blizu.

Po osvobodilni vojni so se prilike dokaj izpremenile. Preje so z nami položaji dolgih stoletij drveli v eno smer, zdaj je dvoje kultur, dvoje svetov prostih pred nami. Eni kulturi in njeni ter po njej razodeti miselnosti smo bili dolgo zasluženi, drugo se šele sedaj učimo spoznavati v pravo, sečno bistvo njenih snovanj.

S katero, izmed obeh bomo navezali tesnejše stike v svobodni sočasnosti, h kateri se bomo hodili učiti, h kateri oplojat in oblikovat? Mislim, da k tisti, ki nam more več dati in nam bo odkritostneje dajala, k tisti, ki je našemu novemu, zgodovinskih pasivnih posledic osvobodajočem se narodu bližja in sorodnejša po značaju svojih umetnin in njih tvorcev, po srcu in darovanju, po človečnosti in božjih iskrah.

Pota k njej bomo našli v njeni besedi. In ta beseda je jasnejša in prostranejša od tiste, ki smo jo dolga stoletja govorili in ji služili, ta beseda topleje uči in razkriva, ta beseda, ki tako često pravi propoveduje, nam ima zdaj več povedati.

Nove, Tungsram radio cevi MR x in MR y.

Tvrdka »TUNGSRAM« donša dvojce novih cevi, ki jih imenuje »MR X« in »MR Y«. Razlikujeta se od starejših tipov v tem, ker imata dvojce žarne niti, in sta radi segrevanja manj občutljivi. Poleg tega ste dve paralelno spojeni žarni niti mehanično tako konstruirani, da je emisija zelo konstantna.

»MR X« je univerzalna cev, ima posebno prednost kot cev za nizko frekvenco ter daje radi velikega pojačenja močno anodno strujo.

»MR Y« je izrazita cev za krajevna pojačanja, ki že pri malih naponih glasno in brez šumenja reproducira. Oba tipa cevi tvorita akordirano garnituro, ki v odgovarjajočih spojih daje najboljšo uspeha.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Nedelja, 11. Ob 20. »Pri lepi krmariči.«
Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 14. »Pegica mojega srca.« B.
Torek, 15. Zaprt.
Sreda, 16. »Gobseke.« C.
Četrtek, 17. Zaprt.
Petek, 18. »Pahljaca lady Windermere.« D.

Ljubljanska opera

Nedelja, 13. Ob 15. pop. »Tannhäuser.«
Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 14. »Ples v maskah.« A.
Torek, 15. Zaprt.
Sreda, 16. »Sevilski brivci.« D.
Četrtek, 17. »Boris Godunov.« Gostuje Ziga Zalewski. Izv.
Petek, 18. Zaprt.
Sobota, 19. »Rigoletto.« Gostuje Ziga Zalewski. Izv.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 13. ob 15. »Orlov.« Znižane cen.
Kuponi. Ob 20. »Veseli kmetiči.«
Znižane cen. Kuponi.

Slavni baritonist Ziga Zalewski v ljubljanski operi. Prihodnji četrtek in v soboto gostuje v naši operi slavni ruski bariton Ziga Zalewski. ki je že pri prvem svojem gostovanju v ljubljanski operi osvojil lanskega leta kot pevec in igralec neoporečen uspeh. Pri tokratnem gostovanju poje zopet naslovno vlogo v Musorgskega operi »Boris Godunov« in naslovno vlogo v Verdijevem »Rigolettu«. Kot Borisa ga že poznamo. Pripravljeni pa smo, da bo tudi v Rigolettu v največji meri pokazal svoje odlične sposobnosti. Radi tega gostovanja je bila potrebna sprememba v repertoarju.

Wagnerjev »Tannhäuser« se poje danes, v nedeljo popl. ob 15. v ljubljanski operi kot popoldanska predstava po znanih cenah, mesto naznanjenega »Grobice Marice«.

Abonement reda A opozarjamo na spremembo opernega repertoarja, in da imajo svoje redne predstave zopet v ponedeljek, dne 14. t. m. Poje se Verdijeva opera »Ples v maskah«. Pri tej predstavi poje vlogo Amelije gospe Čaleta, vlogo Renega g. Mitrovič in v vlogi Riharda pa nastopi kot gost tenorist g. Mirko Jelačin.

Anton Lajovic:

Znamenit orkestralni koncert v Zagrebu

Odkar je Vavil Talich zadnja leta zaposlen pretežno v inozemstvu, je Češka filharmonija izgubila svojega preizkušnega voditelja. Ne da bi bila mogla na njegovo mesto postaviti moza enake umetniške in organizatorne potence.

Talich je danes šef Češke filharmonije samo po imenu in tako si je ona letos za svojih 20 rednih abonementskih koncertov pomagala s tem, da vabi za vsak koncert tuje znamenite dirigente. Tako je med drugim povabila tudi znanega zagrebškega dirigenta in skladatelja Krešimira Baranovića. On je glede programa, ki ga ima izvajati, le deloma vezan. Češka filharmonija predpisuje svojim dirigentom, da morajo z ozirom na Beethovnov jubilej po lastni izbiri postaviti program po eno Beethovnovo simfonično stvar, ostali program je v svobodni izbiri dirigenta.

Tako se je naš Baranović odločil, da izvede Beethovnovo heroično simfonijo, ostali del programa pa da izpolnijo hrvaški skladatelj in sicer Blagoje Bersa z dvema kosoma njegovega cikla »Iz moje domovine« in sicer »Sebastijan« in »Sančana polja«, dalje Božidar Sirola s svojo »Koncertno ouverturo« in končno Jakob Gotovac s svojim »Simfoničnim kolom«.

Ta program je preteklo nedeljo, dne 16. februarja 1927 izvajala zagrebška filharmonija v enem izmed svojih desetih, letošnjih abonementskih koncertov.

Nas seveda v tem programu zanimajo v prvi vrsti domača dela. Jako zanimiv je pogled, ki ga nudijo domači tri stvari. One namreč reprezentirajo tri zanimive razvojne stopnje v glasbeno-produktivnem življenju hrvaškega.

Najstarejšo stopnjo zastopa B. Bersa. Njega sicer privlača še domovina, toda njegova zveza z domačim bitjem in čitjem je le bolj zunanja, značilna poteza njegove produkcije je le bolj tehnične vrste. V neki razvojni fazi hrvaške glasbe se je moglo smatrati že za napredek, da so domači avtorji obvladovali kolikor toliko kompozicijsko tehnično stran. V tej smeri je moglo pomembna tvorba Bersa. Muzikalno-vsebinsko pa me manj zadovoljuje njegovi deli, ki so jih gotovo ne v korist stvari, igrali brez pavze drugo za drugim. Očitje preveliko razporedjenost njihovih dolžin ali v nekakem razmerju z njihovo muzikalno vsebino in tehtnostjo in za to zelo dolgočas in utruja. Ne more mu pomagati velikanski orkestralni aparat in ne cel dodatni korpus trobil, ker zvočni napon ni v razmerju z muzikalno dinamiko dela.

Znatno manj pretenciozno, pa glasbeno izrazitejšo nastopa Božidar Sirola, čegar tvorba nosi že izrazite poteze slovenskega glasbenega občutenja.

Gledališka kritika v dnevnikih

Hermann Bahr je napisal nekoč feljton o gledališki kritiki. Občinstva — pravi Bahr — ne zanima, ali in koliko se je kritik po-trudil, da pove svoje sodbo o igri in umetnikih. Občinstvo nima kriterija in ga ne zahteva niti od kritika. Zanima ga zgolj to, ali se je pri premijeri plesalo ali ne in ali kaže iti v gledališče. Tudi gled. upravi ni mar za kritika in njegovo avtoriteto. Zanj je najboljši kritik oni, ki s svojim pisanjem vabi ljudi v gledališče. Igralec pa želi, da bi mu bil kritik zagovornik pred občinstvom, posredovalec, prijatelj. Kaj neki hoče kritik? Pokazati svoje mnenje, svoj okus, svoj kriterij. Komu naj služi: drugim ali sebi? Če sebi, ali sme uporabljati občinstvo, gledališče, igralce za svoje eksperimente?

Bahr ne veruje v objektivno kritiko in ima prav, ker je ni. Obstoje zgolj neki izkristalizirani nazor, ki pa se gibljejo v raznih smerih in niso veljavni za vse čase, dalje pravila o tehniki odra, igre, režije — vse drugo pa je subjektivno. Zlasti se v igralski umetnosti, ki je dinamična tvorba živih ljudi. Siliko, kip, skladbo, pesem, roman očesa neprimerno lažje nego igralca na odru. Imajo

Dočim je Bersa, izhajajoč iz nemškega glasbeno-kulturnega kroga s svojo domovino le bolj v razumskem stiku in mu je tučina, v kateri je dolgo let bival, mogče preveč prekrasila njegovo glasbeno občutenje. Je B. Sirola ostal vedno doma, kamor so v znatno manjši intenziteti pljuskali valovi tujih glasbenih kultur in ni nikdar izgubil živih stikov z glasbenim čutenjem in izrazom svojega naroda. On je prvi, ki bo našo glasbeno kulturo zastopal na prihodnjem internacionalnem festivalu v Frankfurtu in ne dvomim, da bo ta naš prvi nastop za nas uspešen in časten.

Tretjo in zadnjo stopnjo razvoja pa znači tvorba Jakova Gotovca. On je sin najmlajše lize, v kateri se je v Zagrebu začela gojiti zavestno in programatično izrazito narodna sinfonična glasba, katere pokretač je A. Dobronić, iz čegar kroga tudi Gotovac izhaja. Kdor je slišal vse tri navodene avtorje, mi bo potrdil, da ni težko biti prerok, če trdim, da bo Jakob Gotovac odnesel tudi v Pragi palmo uspeha, kakor se je to zgodilo v Zagrebu. Njegova glasba koreniti globoko v narodu in je izredno eugestivna. V tehničnem pogledu so pri njem sicer čutili najmodernejši uplivi, zlasti uplivi Stravinskija, toda to ni toliko važno sprilo možnega zlasti ritmičnega talenta, ki ga očituje Gotovočevo delo. Prepričan sem, da bo to delo izmed onih južno-slovenskih, ki bo v najkrajšem času naredilo svojo zmagovito pot po vseh naših koncertnih dvoranah in tudi po drugih slovenskih deželah, kjer se bo kazalo zanimanje za južnoslovensko glasbo.

Dasi je torej izbrani zagrebški program zanimiv zlasti za nas, ki z ljubčim očesom gledamo rast naše glasbene kulture, se vendar bojim, da izbrava ravno teh del Bersovih Bersi ne bo ravno v uslugo, bojim se, da bo do razočaranja. Ne bilo bi li boljše, če bi se bil mesto teh stvari vzel v program kak Stoller ali sam Baranović?

Sicer pa želim našemu Baranoviću »vo srečo na pot«!

Končno si ne morem kaj, da ne bi naše javnosti opozoril na poseben pojav, na katerega me spominja zagrebški koncert. Premišljujemo o sestavi programa domačih del zagrebških, mi pride na misel pogovor, ki sva ga imela lanske leto s srbskim skladateljem M. Milojevićem. On se je pritoževal, da v programih naših pevskih društev in koncertnih prireditelj ne daje zastopane srbske produkcije, dočim da srbska društva nikdar ne pozabijo v svoje programe uplatiti hrvaških in slovenskih stvari.

Resnica je, da so po prekratni bodisi v Zagrebu kot tudi v Beogradu, kadar so izvajali domača dela, zares gledali na to, da so bili v programih zastopani Slovenci, Hrvati in Srbi in da je zadnji čas res opaziti neko tendenco kulturne izolacije v naših kulturnih centrih.

Na škodljivost to tendence bi zlasti nas same rad opozoril z vsem povdorkom. Če bi se dogodilo ali če se res dogaja, da kaj takega v konkretnem slučaju storita Zagreb in Beograd, nikakor bi se mi ne smeli dati potegniti za tem vzletom, nasprotno z vso silo moramo povdarjati ozir na glasbeno tvorbo Hrvatov in Srbov, ker nas more to glasbeno le obogatiti in nam pripomoči do kulturne osamosvojitve.

Chaplin in gledališče

Charles Robbins pritožuje v »Frankfurter Zeitung« pogovor s Charlijem Chaplinom, ali bolje samogovor velikega filmskega umetnika, ki v njem razvija s čudovito jasnostjo psihološka gonila svoje umetnosti.

»Zakaj ne grem raje k gledališču? Evo odgovor«!

Videl sem različne teatre, v New Yorku, Londonu, Parizu. Zelo zanimivo; zelo dolgočasno. Ne razumite me napač: Shakespeare je dober, Shaw je zabaven — moja sodba ne velja dramati, ona velja teatru. Na zemeljski obliki živi množica ljudi; največ jih je v nesreči, v pomanjkanju, in skoro vsi so vpreženi v trdo delo, ki jim ne daje časa, da bi občudovali duha drugih ljudi, ploskali njihovim dovtipom in drhteli, kadar doživlja velika tragedija X. svojo peripetijo. Od vseh jih živi le neznaten drobci v New Yorku ali Berlinu, in še med njimi jih ni mnogo, ki bi jim sredstva dopuščala posejati Metropolitanu ali Reinhardtov oder.

Vidite, to je zame bistvo. Mene ne vzpodbuja premožni gospod Smith, ki išče svojo individualnosti primerne duševne hrane, mene tira naprej anonimna, kompaktna masa, milijoni, ki jih ne poznam, a o katerih vem, da žive.

Gonilnih sil je nebroj; moja izjava iz socijalnega čuta. Nikakih zahtev nimam. Nisem revolucionar, ne obtožitelj, jaz sem Chaplin. Komična figura, ki jo vsakdo pozna, ki se ji je vsakdo smejal. In na tem stojim jaz, to je moj fundament. Ostali se pečajo z umetnostjo, s problemi in njih rešitvami, z operami, s tenorji, z eksperimentizmom, z arizmi in giri so na strani duha, intelekta dolarja. Jaz sem na strani onih drugih. Tistih, ki me poznajo, je mnogo, neizmerno mnogo, in kadar me prevzame obožnost, mi pošlje dobri duh sen in vidim njih smeh. Smejejo se bedniki ali majhni komični pojavi v velikih čevlji, in njihov smeh

sicer besedilo drame, ali kdo sme trditi, da je mogča zgolj ena interpretacija in da je zgrešena vsaka druga razen one, ki si jo razlaga ta ali oni kritiki?

Gledališka kritika je tedaj že sama na sebi težavna. Zanj je treba veliko znanja in okusa; kritik mora praviloma temeljito preučiti (ne samo prebrati) dramo, ki se vprizorja, morda tudi ostale spise istega avtorja, študije o njem in podobno gradivo. Moral bi večkrat videti vprizoritev, predno bi lahko ocenil posamezne vloge. Strindberg dobro pravi v svoji »Dramaturgiji«, da je napačno, če izreče kritik odklonilno sodbo o kakih dramah ali igralcu na podlagi vtisa, ki ga je dobil en sam večer v gledališču, ko pa dramaturg in režiser po tolikem proučevanju, poizkusih in vajah, igralce pa na tolikem trudu, da dā najboljšo, niso prispeli k vidiku, ki ga je dosegel kak kritik takorekó s prvimi korakom. Površna kritika ne koristi ne občinstvu in ne gledališču, igralcem pa svetuje Strindberg, naj je sploh ne berejo!

Če govorimo o kritiki, mislim kritiko v pravem pomenu besede, kritiko kot analizo, združeno z ocenjevanjem ali vrednotenjem. Ker pa je resno pojmovana kritika — in resno pojmovanje je edino pravilno — težka in odgovorna reč, nastane vprašanje, ali so dnevniki sploh primerni za kritiko? Ali je

me dvigne iz letargije, da planem kvišku, zamahnem s svojo palčko in odkorcam dalje.

Duhovite pa vprašam: ali ne bi privoščili tudi ostalim nekaj tega, kar uživata sami? Toda farmer, ki v Arkansasu cepi mladice, in kul v Hongkongu bi Hamletu, čim bi počel govoriti, obrnila hrbet. Vendar gre baš za Hamleta. Allons, jaz ga prevajam. Kdo je problematičnejši, on ali jaz?

Tragika Chaplinova, gospod, plava v komičnosti kakor pečenka v omaki: ona je poglajla iz nje — in če se mi kdo smeje do solz se mi zdi, kot da bi plakal.

Razumljivo mi je, da je gospod Jannings, veliki igralec, ki je sedaj v Hollywoodu, ostavil teater in prišel k filmu. Ali Asta Nielsen, edina evropska filmska tragedija — zakaj je ona šla k gledališču? Vidite, njen problem zame nikoli ni bil problem. Nemara bi se mi nekako posrečilo inscenirati Moliéra. Dotlej pa poskušam, kakor se mi pač dá, podajati na platno smešno žalostno življenje, in priznajte mi, da imam v tem nekoliko uspeha.

O tistih, ki vidijo v meni klovna, je zapisano, da pridejo v nebeško kraljestvo.

Klovna je prekrasna stvar, a ne moja. Tragedija je vzvišena, velika stvar, a ne moja; jaz nisem na nizu, ki se začneja s Sofoklejem. Najdražja knjiga mi je Don Quichotte. Moj talent: mečkati življenje, da čutiš slakobno v grenkobi, da se v očiščnosti smeješ — da pa tudi v smeju nenadoma nič več ne veš, če ne prihaja vse to od očiščnosti.

Brus književne slovenščine

Sestavil I. Koščič. 1927. — Založila »Družba sv. Mohorja« v Prevaljah.

Naši pisatelji, posebno novinarji, imajo sedaj priročnik, ki jim bo dobro navodilo v oblikovanju jezika. Več jim ne bo treba omahovati pri izbiri oblik in konstrukcij. Če pazljivo prečitajo knjižico, ki obsega 78 malih strani, si bodo vselej v potrebi lahko pomagali in našli dovolj jasne pouka v dvomnih slučajih. Jako dobro bodo služile navedbe raznih konstrukcij. Za germanizme so podani pristni slovenski izrazi, za napačne oblike pa navedene pravilne.

Nikakor pa ne morem hvaliti purizma g. avtorja, ki zameta izraze, ki so že udomaćeni v knjigi in v govoru. Prevzeli smo jih iz drugih, zlasti slovenskih jezikov in si jih popolnoma prisvojili. Čitamo jih tudi v Peteršnikovem slovarju. Besede, ki jih on ne odobrava, so n. pr.: beležiti, beležka, blagodat, smatrali, bodriti, boja, broj, dika, dičen, dičiti, hasek, hasniti, povorka, vezhati, odoleti, razboriti, obitelj, kleveta, sodrudnik. Ne ugaia mu tudi izraz pesnik, ki je vendar domača lepa tvorba, ki jo rabijo najboljši pisatelji. Tudi z izrazoma brak, bračen ni zadovoljen in navaia za oba zakon, zakonski. Naj pomisli, da ne samo besede brak, nego še druge bomo sprejeli iz srščine. Pri juristih se je že uveljavil brak in skoraj gotovo dobimo zakon o braku. Jezik pač smemo bogatiti in sprejemati vanj termine, ki diferencirajo pojme.

Končno nekaj opomb. Poročiti žensko je avtorju napačno izrazilo. Na trdih kmetih sem slišal večkrat tako izražanje. Za pravilno obliko smatra kozle. Vsa gorenjska stran imenuje to napravo kozovce, zato bi pravilno etimološko pisali kozole. Tudi besedna oblika puščica ne velja po mojem mnenju, nego pušca. Osnova besedi ni pustiti, ampak pahnuti, pehati. — G. avtor piše v uvodu, da je sestavil abecedni seznam pogreškov v našem književnem jeziku. Izraz zaznamek je v tej zvezi napačen, pravilen je seznam ali še bolje seznam. Zaznamek je Verzeichnung, seznam pa Verzeichnis.

Ta izvrstni jezikovni brus priporočamo vsem, ki kaj pišejo. Z njim si bodo res obrusili jezik, da ne bo več tako neslovenski. Vsa pisatelji in novinar naj si ga omisli in ga ima na pisalni mizi. Za nečlane »Mohorjeve družbe« stane 7 Din. Dobe ga tudi v knjižarni »Tiskovne zadruge«.

A. M.

G. Brandes

sloviti kritik in vodja mladih nordijskih piscev, avtor »Literarnih tokov 19. stoletja« in drugih znamenitih del, ki je dne 4. t. m. praznoval svojo 85-letnico.

že sam način pisanja gledaliških kritik v dnevnikih, ki morajo po modernem žurnalističnem načelu poročati takoj brez odlašanja, pripraven za pravilno in resno kritiko? Kdor pozna razmere, zlasti še pri nas, kjer nimamo profesionalnih gledaliških kritikov, mora revidirati svoje stališče in oceniti vrednost časnikiške gledališke kritike s pravilnejšim merilom. Časniško gledališko poročanje nima pravice do avtoritativne zlasti do odklonilne, dejal bi, defetistične kritike. Za resnično kritiko, ki naj izpostavlja po nekem nazoru napačne smerice gledališkega repertoarja, ki naj oceni umetniško silo posameznih igralcev in igralk ter loči zрно od plevele, za kritiko, ki znači boj za boljša načela in za večji umetniški nivo, so poklicane revije. Le-te imajo enovitejši krog čitateljev in jasno opredeljeno nalogo, da varujejo kulturne interese in zastopajo nazore o umetnosti in kulturi.

Nemara bo kdo ugovarjal, češ, da prinašajo taki nazoru poplavljenost žurnalističnega, desinteresa na kulturnih pojavih, znano reporterskega tipa nad tipom gledališkega kritika. Konkretno vzeto pa je tako stališče težnja, da se prepričajo — kakor pravi berlinski kritik Pavel Schlentner — hipertrofiji žurnalizma in slabokrvnosti literarne umetnosti. Žurnalizma se vedno bolj razvija v

Tekmovanje za nagrado prosvetnega ministrstva v Beogradu. Prosvetno ministrstvo v Beogradu je razpisalo natečaj za najboljšo dramo, povest, pesem in kompozicijo. Dne 31. januarja je bil natečaj zaključen. Uradno se poroča, da je bilo vloženih 22 dram, 10 povesti, 11 pesmi ter 18 kompozicij. Vlagatelji teh del so — po naslovih sodeč — Srbi in Hrvati, Slovenci očitno ni med njimi. Vpisana dela bo ocenjevala posebna komisija, katero tvorijo Veljko Petrović, Milan Predić in Branislav Miljković. Rezultat bo razglašen dne 15. marca.

Recitacijski večer v ljubljanski drami. Obor za založbo literarne zapuščine lani umrlega pesnika Srečka Kosovega priredi v torek 8. marca recitacije pokojnikovih pesmi in ertje v ljubljanskem dramskem gledališču. Sodelujejo: ga Mila Saričeva in g. Slavko Jan, člana ljubljanske drame, ter g. Civil Debevec. Čisti dobitek prireditve se porabi za izdajo zbirke, pokroviteljstvo nad večerom je prevzela častna dvorna dama ga. Franja dr. Tavčarjeva.

Francis Arany, bivši prvak Aranyjevega kvarteta v Zagrebu, izvršen violinist, ki se je ločil od kvarteta in nastopa kot solist, priredi dne 15. t. m. v Pragi svoj prvi javen koncert s programom za gosli. Izvajal bo skladbe Vivaldija, Straussa, Szymanovskega in drugih.

»Stanković, obišče Francijo. Beograjsko pevsko društvo »Stanković«, srbska Glasbena Matica, pripravila meseca maja turnejo po francoskih mestih. Odhod iz Beograda bo dne 1. maja. »Stanković« se popelje skozi Trst in Milan ter dospe v Nizozo 3. maja. Dne 6. maja bo prvi koncert na francoskih tleh v Marseilleu, dne 9. maja drugi v Lyonu, dne 13. maja v Grenobleu, dne 15. maja v Dijonu ter dne 16. maja v Parizu. V večjih mestih bosta po dve produkciji. »Stanković« se vrne s turneje preko Švice in bo doma koncem maja.

Nova opera Luja Šafraneka - Kavča. Uprava Narodnega gledališča v Zagrebu je sprejela skladatelja Luja Šafraneka-Kavča opero »Medvedgrajska kraljica«. Opera ima za besedilo tekst, ki je prirejen po baladi Avgusta Senoe »Zmilska kraljica«. Prizajmo se na Dunaju in v Pragi.

vo dejanje opere se odigrava na vrtu kurije kanonika Vorustaja; drugi akt se vrši 16 let pozneje pred cerkvijo in pavlinskim samostanom v Remetah, tretje dejanje pa pri mlinu pod Medvedgradom. Delo bo nastudiral kapelnik Krešimir Baranović, režiral ga bo Tito Strozzi. Lujo Šafraneka-Kavča je napisal doslej opero »Hasanaginica«, ki se je izvajala v Zagrebu s priličnim uspehom.

Razstava jugoslovenske grafičke v Plzinu. V Plzinu je razstavilo 20 jugoslovenskih grafikov svoja dela. O tej razstavi prinaša zagrebško »Narodno Delo« obsežno poročilo iz peresa dr. J. Čadika. Med drugim ocenjuje Mateja Sternena, o katerem trdi, da je »umetnik nenavadno visoke stopnje«. Omenja tudi Ivana in Bruna Vavpotiča, prvega kot slikarja simbolike v barvi in polnega elegancije, drugega pa kot revoltirajočega borca zadnje moderne. Pravi, da Slovenci najbolj podlegajo dnevnim umetniškim geslom. Izmed slovenskih novotarjev — piše dr. Čadik — se oglasja tudi simpatični mladi Justin s šestimi široko občutenimi lesorezi. Po hvalno se ocenjujeva tudi Mariborčana Lojze Žagar in Ivan Kos ter H. Smrekar. »Narodno delo« prinaša reprodukcijo vinjete Elka Justina.

Mednarodne gledališke svečanosti v Parizu. Akcija francoskega režiserja Firmina Gémiera za realizacijo ideje svetovnega gledališča v Parizu prohaia polagoma v dejanje. Letošnjih izser, ki se bodo vršile maja in junija, se udeležijo po svojih najboljših ansamblih Rusija, Francija, Anglija in Nemčija. Nemška gledališča prinese v Pariz nem. repertoar v režiji M. Reinhardta in dirigenta Bruna Walterja. Ob tej priložnosti se bo vršil v Parizu tudi Mozartov teden.

Hindemithova opera »Cardillac« se bo izvajala še ta mesec v Državni operi na Dunaju.

Galsworthyjevo dramo »Pobeg« (Escape) igrajo sedaj na Dunaju in v Pragi.

Križanka

Pomen besed

Vodoravno: 1. Visočje v Aziji. 5. Ribar. 9. Črnogorska luka. 10. Nikanica. 11. Utežna enota. 12. Organ. 14. Igralna karta. 16. Dolžinska mera. 18. Francoski spolinik. 20. Časovna kratica. 21. Ruska reka. 22. Protivni veznik. 24. Kamena smola. 25. Pesnitev. 27. Medmet. 28. Kratica pod podpisom. 29. Ljudje pod enim vladarjem. 33. Del vliaka (mednarodni izraz). 36. Domača žival. 38. Grška črka. 41. Predlog. 43. Medmet. 44. Žensko krsno ime. 45. Illovia. 47. Mesto v Italiji. 48. Stara rimska trdnjava v severni Italiji. 49. Mesec. 51. Osebnosti zaimke. 52. Nikanica (tujka). 55. Mesto v Istri. 57. Otok v Egejskem morju. 59. Ples. 61. Neosvojena dežela. 64. Izraz za naprev. 67. Mesto v Abesiniji. 68. Glavni del rudnika. 69. Dvojica. 70. Filmski komik. 71. Migljaj. 72. Nočna ptica. 73. Predlog. 74. Pritrditev. 75. Nota. 76. Pomožni glagol. 77. Skrajna točka kontinenta. 79. Vprašalnica po Prešernu. 80. Laška reka. 84. Glasbeni izraz. 88. Srbohrv. namerni veznik. 87. Letni čas. 88. Križ v Albaniji.

Navpično: 1. Del obleke. 2. Ploskovna mera. 3. Veznik. 4. Izraz za pregovor. 5. Posoda. 6. Kratica pred imenom. 7. Časovni veznik. 8. Uradni spis. 9. Povest. 13. Del pohištva. 15. Kazalni zaimke. 17. Reka v Srbiji, pritok Donave. 18. Kratica za: na mestu pečata. 19. Kratica za: plemeniti. 23. Prva žena. 24. Pogojni veznik. 26. Veznik. 28. Kratica. 30. Grška črka. 31. Električna enota (množ.). 32. Sorodnik. 34. Svinčev suflir. 35. Medmet. 37. Alkoholna pijača. 38. Medmet. 40. Kožna bolezen. 42. Poljsko orodje. 45.

„Deteljica“

Moško krsno ime. 46. Žensko krsno ime. 49. Mleviski izdelek. 50. Naplato. 53. Zuhalka. 54. Izraz za: blazen. 55. Poljsko orodje. 56. Dalmatinski otok. 57. Trg v Ljubljani. 58. Morska živalca. 59. Ima človek več kakor žival. 60. Stari grški junak. 62. Pomožni glagol. 63. Otok v Egejskem morju. 65. Pritrditev. 66. Hunski kralj. 68. Travnik sjuatraj. 74. Mera za tekočine. 78. Izraz v elektriki. 79. Mesto v Bački. 81. Osebnosti zaimke. 82. Nota. 83. Italijanski izraz za kralja. 85. Kratica. 86. Medmet.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Kreča, 6. Niagara, 8. Don. 9. pri, 11. gem (game), 13. Teodora, 14. uk, 15. od, 16. narcisa, 19. Libanon, 24. vlak, 26. toča, 29. Kaa, 30. Apolo, 33. and, 35. ak', 36. ara, 37. lica, 39. ga, 40. tu, 41. Soliman, 42. on, 43. ju, 44. U. S. A., 45. pre, 46. re, 47. Amor, 49. tko, 50. glas, 52. ni, 53. P. S., 55. Mantova, 58. Hvar, 60. Etna, 63. la, 64. karat, 67. om (ohm), 68. Coleoni, 70. Elez, 72. Iran, 74. vnama, 75. kobra, 77. da, 78. jod, 80. as, 81. on, 82. era, 83. ep, 85. ves, 87. Elsa, 89. sa, 90. nemir, 93. ae, 94. trobentač. — Navpično: 1. ki, 2. radio, 8. ego, 4. tango, 5. ar, 6. Neptun, 7. armada, 10. reka, 12. Épos, 17. rob, 18. Inn, 19. la, 20. Ikaros, 21. ako, 22. Otakar, 23. no, 24. vakuum, 25. la, 27. ča, 28. Angora, 29. Katja, 31. Palatin, 32. Limpopo, 34. danea, 38. Asur, 38. smeg, 48. ob, 51. la, 52. narkoza, 54. svečnik, 55. ma, 56. toreador, 57. at, 58. hijena, 59. va, 61. no, 62. Amoura, 65. al', 66. Aa, 68. cement, 69. Iroise, 71. le, 73. ab, 74. odor, 76. Asta, 78. jereb, 79. Damin, 81. oset, 84. plač, 86. es, 88. se, 90. no, 91. me, 92. rt.

ali sodnika. Gledališko poročanje v listih naj pomaga vzgajati gledališko publiko in jo na miron topel način seznanjati z vsem, zlasti pa s mladimi pojavi, ki se kažejo na odru; s to pomožno vlogo koristi i občinstvu i gledališču in dosega nedvomno pozitiven uspeh. Konkretno ne pomeni to hvalisanja a priori, odobravanja nekega gledal. režima a tout prix; ne znači pomanjkanja samostojne sodbe in stališča. Pomeni pa izločevanje preveč škodljive subjektivnosti, ki si lasti avtoritativno objektivnost; znači tudi stremljenje po večjem kulturnem pragmatizmu. Boj za nove kulturne smeri naj se prepuosti revijam, medtem ko naj žurnal obravnava blagohotno, s taktom in iz primerne distance reči, ki visoko presegajo nivo enega dneva ali trenutnega nastrojenja. Tako blagohotnost nasproti igralcem in gledališču pa ne sme izgubiti kompasa in kreniti s pravca, ki ga daje celoten kulturni razvoj in stremljenje po resnični izpopolnitvi, po visoki sodobni umetnosti. Toda treba je, da se kulturno, zlasti še gledališko delo presoja iz mirnega in širokega vida. Treba je izreči vsako sodbo ob pravem času in na pravem mestu. Če velja to za kritiko sploh, velja še prav posebej in dejal bi, obvezno za gledališko kritiko v dnevnikih.

B. Berka.

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Bančne vrednote malo slabše, industrijske so deloma bolj popustile. — Vojna škoda nesigurna. — Dinar v Curihi stalen. — Devizno tržišče brez posebnih sprememb. — Italijanska lira koncem tedna krepkejša.

Zagreb, 12. februarja.

Minuli teden so se bančne vrednote sicer še živahno trgovale, vendar so jim tečaji nekoliko popustili. Največ se je trgovala Pratermediona, ki je v tork popustila, nato pa se popravila in stabilizirala med 925 — 930. Eskomptna se je v večji meri zaključevala po 104,5 — 105. Hipo se ni menjala in se je držala na 64,5 — 65. Jugo je bila proti prejšnjemu tednu malo slabša. Ljubljanska kreditna je ostala nespremenjena na 150. Narodna se je ponujala po 4900, a iskala po 4500.

Malo živahnije so bile industrijske vrednote, ki so se v večji meri prometale kakor bančne, vendar so njihovi tečaji precej popustili. Drava je bila v začetku zaključena po 485, a večer se je ponujala po 460, dočim je bil denar zanj samo po 420. Prav tako je precej nazadovale Sečerača Osiček, katere tečaj je bil v začetku tedna 510 — 520, potem 485, nato zopet 497,5. Več se popustilo od 150 — 152,5 na 125 — 135. Od vseh industrijskih vrednot so se najbolj trgovale Trbovlje, ki so bile zelo čvrste doma in v inozemstvu. Iskale so se v vedno večji meri, a blaga je bilo vedno manj na tržišču. Porasle so Trbovlje telom tedna od 375 — 377,5 na 427,5 — 430 ter tako zabeležile med vsemi vrednotami največji porast.

Tečaj državnih vrednot so se ta teden gibali zelo različno. Dočim so se agrarne držale na čvrstem tečaju 54 — 50 ob priloženem prometu in je bilo investicijsko stalno iskano ter mnogo zaključevano pri čvrstem tečaju 83,5 — 84,5, je bila Vojna škoda v istem času zelo spremenljiva. V pondeljek se je njen tečaj razvil še zelo prijazno ter se je napram prejšnjemu tednu nekoliko okrepil, toda v tork se je že občutilo kolebanje pri terminskih zaključkih. Z več strani iz Beograda se je ponujalo terminsko blago v znanih količinah, dočim ponudba v promptnem blagu ni bila posebna, včasih celo majhna ob znatnem povpraševanju. Priročna čvrstost promptnega blaga ima svoj vzrok v luterijskem žrebanju, ki bo 15. t. m.; promese za to žrebanje so se iskale po 2—3, a blago se je čvrsto držalo na 4 Din. Čeprav so naslednje dni prispeli znatni nalogi za nakupovanje terminskega blaga na inozemski račun, je vendar ponudba močnejše pritiskala, ker so se začeli termini v znatni meri realizirati. V četrtek je bil položaj malo prijaznejši, a v petek se je zopet poslabšal. Kakor se sodi, je razvojni položaj odvisen naslednje dni od Beograda.

Devizno tržišče je bilo ta teden neznatno prijaznejše. Zadnje dni se je pojavljalo precej zasebnega blaga na London, New York, manj na Dunaj in Prago. Vendar je morala Narodna banka dnevno intervenirati v večji ali manjši meri. Redno je dajala blago na Svico, večje količine blaga na Prago, manjše na London, New York in Dunaj. Do večjih tečajnih sprememb ni prišlo in je bil dinar v Curihi stalno okrog 9,135. Malo sta poskočila London in Praga. Največji promet je bil v devizi na Italijo, katere tečaj je bil začetkom tedna bolj slab, koncem tedna pa se je okrepil, ker je bil mednarodno čvrst. Včeraj je zabeležila Italija 245 — 246,25. Promet na deviznem tržišču je bil običajen ter se je gibal med 5,2 — 7,7 milijona dinarjev.

V današnjem svobodnem prometu se je v devizah malo poslovalo. Italija se je ponujala po 245,5 in Pariz po 244,5. Druge devize brez sprememb. Vojna škoda je bila čvrsta. Promptna je zabeležila 342 — 343. V terminskih ni bilo poslov.

Obrtna banka SHS bo začela posloovati najkasneje v maju

V Beogradu se je vršila v petek seja ustanovnega odbora Obrtne banke SHS pod predsedstvom bankinega predsednika M. Stojanovića. Na seji se je podalo o rezultatu vsake delnice in se je razpravljalo o redukciji preveč vpisanih delnic.

Kakor znano, se je morala vpisati v prvo roku samo polovica delniškega kapitala, to je 37,5 milijona od 75 milijonov dinarjev. Zanimanje za Obrtno banko pa je bilo toliko, da so bile že v prvem roku vpisane vse delnice. Zato bo občni zbor delničarjev naprosil ministra za trgovino in industrijo za dovoljenje, da ostane takoj vpisana vsa bančna glavica.

Vpisovanja se je udeležilo 9100 delničarjev, ki so vplačali po 20 odstotkov od vsake delnice. V vsej državi je bilo vpisanih nad 225.000 delnic in je bilo že vplačanih 12,5 milijona dinarjev. Ako pristojemo k temu še zneske, ki odpadejo na državo v minulim in tekočem proračunskem letu, vsakokrat po 5000 dinarjev, dobimo okrog 22,5 milijona dinarjev, s katerim kapitalom bo začela banka posloovati.

Po pokrajinah so razdeljeni delničarji, odnosno delnice tako-le: v Srbiji 5500 delničarjev in nad 150.000 delnic; v Hrvatski in Slavoniji 1059 delničarjev in 17.912 delnic; v Sloveniji in Dalmaciji 594 del. in 10.663 delnic; v Vojvodini s Sremom 1341 delničarjev in 220.670 delnic; v Crni gori 71 delničarjev in 945 delnic.

Čim bo rešeno vprašanje redukcije delnic, odnosno dovoljenja, da ostane vpisana že vsa glavica, se bodo izvršila še ostala tehnična in pripravljajna dela, tako da bo mogla banka začeti s poslovanjem najkasneje v mesecu maju t. l.

Ljubljanski trg

Minuli teden je bil ljubljanski trg kakor običajno dobro založen. Cene so ostale napram predzadnjemu tednu nespremenjene.

Mariborski trg

Včerajšnji trg je bil dobro obiskan in živahen. Slaninariji so svinjino, ki so jo pripeljali, kmalu razprodali. Na trgu so se pojavili tudi kozliči in italijanska solata ter grah v strožu. Pripeljali so slaninariji na 76 vozovh 235 zaklanih svinj, katere so prodajali po 10,50 — 27 Din za kg na drobno in po 14 do 17 Din za kg na debelo po komadih. Krompirja je bilo na trgu 4 vozove po 1,75 — 2 Din za kg.

Ostale cene: Perutnina: kokoši 37,50 — 45, piščanci 32,50 — 37,50, race 37,50 — 50, gosi 60 — 70, purani 60 — 150 Din komad. Domači jajci: 7,50 — 20 Din komad. Kozliči (2 komada): 100 Din komad. Zelenjava in sočivje: grah v strožu 20, čebula 5 — 6, česen 12 — 16, kisel zelje 8 — 8,50, kisa repa 2,

italijanska solata 14 — 16 Din kg, karfiola 2 — 7, ohrovt 0,50 — 1,50, endivija 1 — 1,25 Din komad. Sadje: jabolka 4 — 6, hruške 4 — 8, euhe češnje 10 — 12 Din kg. Mlečni proizvodi: mleko 2,50 — 3, smetana 12 do 14 Din liter, sirovo maslo 40, čajno 30 — 65, kuhano 50 Din kg. Jajca: 1 — 1,25 Din komad. Med: 30 — 35 Din kg. Fižol: 2 — 3 Din liter.

Tržna poročila

Dunajska borza za kmetijske produkte (11. t. m.). Ameriški tečaji neznatno krepkejši. Dunajski promet je bil v splošnem nekoliko prijaznejši, ker se je opažalo večje zanimanje kupcev za pšenico. Rž in turšica nespremenjena. Oves je obdržal svojo čvrstost. Uradne novice nespremenjene.

— Širši odbor Zveze trgovskih gremijev in zadržal ima 16. t. m. ob 1. popoldne sejo v posvetovalnici Gremija trgovcev v Mariboru (Jurčičeva ulica 8/II.). Na dnevnem redu so med drugim: načrt zakona o gospodarskih zbormah, predlogi za trgovinski pogodbi s Češkoslovaško in Nemčijo, sklepi beogradske železniške konference, ureditev odnosov s »Trgovskim listom« itd.

— Občni zbor Trgovske banke, d. d. v Ljubljani, odobril fuzijo z Ljubljansko kreditno banko. V petek 11. t. m. se je vršil občni zbor delničarjev Trgovske banke, katerega se je udeležilo 38 delničarjev, ki je zastopalo nad 100.000 delnic. Občni zbor je vodil predsednik upravnega sveta g. Viktor Meden, ki je v daljšem uvodnem govoru razložil položaj pri banki, povzročen po vedno naraščajoči gospodarski krizi, ki je dovedel upravni svet do tega, da se je odločil za fuzijo z Ljubljansko kreditno banko. Vse predloge upravnega sveta, predvsem bilanco in fuzijsko pogodbo, je občni zbor soglasno odobril in podelil absolutorij upravnemu svetu, ki ga je podal g. Fran Medica. Upravni svet Trgovske banke je na seji istega dne zaključil ukinitve podružnic v Kamniku, Konjicah in Prevaljah. Kakor nam poročajo, se bo poslovanje centralne Trgovske banke kakor tudi podružnic v Mariboru in Ptuj s 1. marecem t. l. združilo z obrati Ljubljanske kreditne banke, tako da se bo vršilo poslovanje Trgovske banke od tega dne nadalje v prostorih Ljubljanske kreditne banke.

— Namera revizije železarskega kartela. Z Dunaja poročajo: Na seji mednarodnega železarskega kartela, ki se namerava vršiti 4. marca t. l. v Düsseldorfu, se bo, kakor se predvideva, izvršila revizija kvot. Govori se da se bo za Nemčijo razdelila kvota v domačo in eksportno kvoto. Ker domača potreba Nemčije začasno daleko presega izvoz železa, bi se dajale nemških železarn za prekorajenje kvote znatno zmanjšala, če bi se dovolilo za Nemčijo primerno povznanje domače kvote. Kar se tiče omejitve produkcije sploh, se domneva, da bo skupna kvota od 29,2 milijona tona na 25 milijonov ton, in sicer pri Nemčiji za 2 milijona na 10,2 milijona ton. Omeniti je, da so tudi jugoslovanske in rumunske železarne začele nove razgovore glede pristopa h kartelu in zahtevalo baje skupno letno kvoto 500.000 ton. V prizadežih krogih se smatra ta zahteva za previsoko, češ, da je zlasti jugoslovanska industrija železa neznatna. Nejasnost obstoja glede namer poljskih železarn, ki so baje izjavile, da se ne bodo udeležile posvetovanj v Düsseldorfu, ker so češkoslovaške, avstrijske in madžarske železarne baje sklenile tajno pogodbo, po kateri bodo z znatno znižanimi cenami popolnoma izrinile poljsko železo z balkanskega trga.

— Izpremembe v stanju trgovinskih in drugih podjetij v zadnjem četrtletju 1926 v Sloveniji. Po statističnih podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je bilo od 1. oktobra do 31. decembra 1926 v Sloveniji 331 prijav in 263 odjav trgovinskih in drugih obratov. Večje gibanje beležijo: trgovina z mešanim blagom (73 prijav, 51 odjav), trgovina z lesom (22 prijav, 27 odjav), branjarstvo (29 prijav, 15 odjav), trgovina z deželnimi pridelki (15 prijav, 11 odjav), sejarstvo (21 prijav, 19 odjav), trgovina z električnim blagom (10 prijav, 7 odjav). V drugih strokah je bilo manjše gibanje.

Borze

12. februarja.

CURIE. Beograd 9.135, Berlin 123.2125, New York 519.875, London 25.22, Pariz 20.42, Milan 22.375, Praga 15.40, Budimpešta 90.95, Bukarešta 2.90, Sofija 3.75, Varšava 58, Dunaj 73.2375.

TRST. Devize: Beograd 40.75 — 41.50, Dunaj 323 — 332, Praga 68.50 — 69.25, Pariz 91.25 — 91.75, London 112.25 — 112.75, New York 23.10 — 23.30, Curih 434 — 453, Budimpešta 402 — 412, Bukarešta 12.50 — 13.25, Valute: dinarji 40.25 — 41.25, dolarji 22.85 — 23.20.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.45 — 12.49, Berlin 168.07 — 168.57, Budimpešta 123.99 do 124.29, Bukarešta 3.9625 — 3.9825, London 34.3175 — 34.4975, Milan 30.48 — 30.58, New York 709 — 711.50, Pariz 27.84 — 27.94, Praga 20.9975 — 21.0775, Sofija 5.1050 — 5.1450, Varšava 79.05 — 79.55, Curih 136.33 — 136.83, Valute: dinarji 12.44 — 12.50, dolarji 706.60 — 710.60.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Parizu 59.2, v Berlinu 7.4.

Proti GRIPI

je najboljšo sredstvo, prinaša moč kljubovanja za notranjo in zunanjo uporabo »BRAZAY«

francosko žganje z mentolom. Vzame se par kapljic v vodo za grgrati usta, vrat in grlo večkrat na dan. — Za umivanje in kopelji dodajte ravno tako nekoliko francoskega žganja, ker ne samo osveži, ampak tudi desinficira. Masaža in drgnjenje prinaša moč kljubovanja.

«Brazay» francosko žganje se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in mešanih trgovinah. Generalno zastopstvo in depot za SHS DESTILAT D D ZEMUN — Zastopstvo za Slovenijo in Medjimurje pri A SARABON LJUBLJANA

Ali ste že slišali naše najnovejše orjaške

GRAMOFONE

svetovno znane znamke

HIS MASTER'S VOICE?

A. RASBERGER, Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 5.

Priporočila se

MAST — J. P. znamke

lastni izdelek tvrdke

Evald Popovič, Ljubljana.

Cena nizka blago izborno.

Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

PREKAJENO MESO

redno za og. — zvanredno niki cen

Stenografino in strojepisko

zmožno slovenske in nemške stenografije ter strojepisja sprejme takoj odvetniška pisarna v Ljubljani.

Ponudbe pod »Vestna 123« na upravo lista

ZNIZANE CENE! ZNIZANE CENE!

Nogavice

razne vrste, vezeno, naramnice, vezalke, žepne robce ter drugo galanterijsko in kratko blago — nudi tvrdka

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Pred Skofijo 15 in Sv. Jakoba trg 9.

Na debelo! Znižane cene! Na debelo!

Oddaja del

Podpisani stavbeni odbor razpisuje oddajo zgradbe

dvorazredne ljudske šole v Bevkah

Dela se oddajo posamezno, pa tudi skupaj. Načrti in pogoji so na vpogled pri županstvu na Vrhniki ob uradnih urah. Ponudbe je vložiti pri županstvu na Vrhniki do 26. februarja t. l. do 5. ure popoldne. Vsak ponudnik mora položiti 5% kavcije od ponudene svote.

Odbor si pridrži pravico oddaje del brez ozira na višino ponudbe.

Stavbeni odbor za zgradbo dvorazredne ljudske šole v Bevkah. 2421

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique (French Line)

Havre - Newyork

samo 5 1/2 dni cez morje. — Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transport-Maritimes

za Severno in Južno Ameriko z ekspresnimi parniki kateri vozijo vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilje v Argentino, Uruguay, Chile, Australijo in Kanado.

Tozadnja pojasnila daje brezplačno zasopnik

Ivan Kraker, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 31

Kolosalna polna jakost glasu presega vse dosedanje proizvode. Prvak med najboljimi KOVČEG-GRAMOFONI. tehnično popolnoma dovršen je edino naš Model 101 H. Ne kupite gramofona kje drugje prej, predno ste slišali naše proizvode. Velikanska zaloga plošč Vam nudi največjo izbiro.

Za vsak prodani aparat dveletna pisemna garancija.

Vsi nadomestni ideli so vedno v zalogi.

Pri nakupu gramofona in plošč Vam nudimo najširje ugodnosti.

Edino zastopstvo originalnih angleških gramofonov »HIS MASTER'S VOICE«

A. RASBERGER, Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 5.

Dijaške čepice

ima v veliki zalogi

Eligij Eber

Ljubljana, Kongresni trg št. 7

po najnižjih cenah.

Tvrdka Josip Pogačnik

v Radovljici izdeluje obleke po angleški in francoski modi, ima vedno v zalogi češko in angleško blago.

Kmetovalci! Pomnožite in zboljšajte Vašo krmo!

ZELENOKRMNI - SILO

Najnovejše in najboljše konstrukcije (zaščitni znak) takojšnja pretvorba sveže košene trave v zelo rednilno, vrednostno jako okusno lahko prebavljivo (vitaminov bogato) zelenokrmno konzervo.

Z krmljenjem te krme se dvigne pri živilih produkcija mesa, mleka, masla. Samo na mleku se zviša donos 2—5 litrov na dan pri 1 kravli.

S to napravo si prihranite veliko dela in Vam je mogoče krmo spravljati pri vsakem vremenu in postanete na ta način s spravljanim krmo od vremena popolnoma neodvisni. Zgradbo se lahko dovrši v par dneh v pripravljenosti in izgotovljenosti običajnimi kamerni. Zgradba se lahko amortizira v približno 10 mesecih samo pri večjem donosu mleka.

Vsa poasnila daje in sorišema naročila KARL JEZERNIK, stavbenik, CELJE.

Velik zaslužek

nudimo vseh agilnih gospod, ki prevzame v prodajo vrednostne papirje in sicer na mesečne obroke. Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11, pod šifro »Za 10.979«.

Originalne barve,

matrice (kože), vošeni papir za Gestetner ciklostil, specijalni papir za razmnoževanje, se dobi najceneje pri

LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova 6/1, Telefon št. 980.

A IV 369/6/22

2536 a

OKLIC.

Na predlog dedičev po dne 25. novembra 1927 v Storah št. 33 umrli hišni posestniki in trgovki Mariji Peer se bodo dne 2. marca 1927 in eventualno naslednje dni vsakokrat od 9. ure naprej prodajale potom javne dražbe na licu mesta v Storah št. 33 raznovrstne premičnine in dragocenosti, posebno hišna oprava, perilo, obleka, podobe, preproge, železna blagajna, kuhinjska oprava, kletne potreščine itd., proti takojšnjemu plačilu.

Dražba nepremičnin t. j. hiše št. 55 z vrtom in pritlikinami, ki stoji ob okrajni cesti in je enohadstropna, komaj 20 let stara, za vzklicno ceno 117.756 Din, hiša št. 43 s pralno kuhinjo št. 33, ki je zidana, 1. let stara, enohadstropna, za 97.572 Din kot najmanjši ponudki pa v pisarni notarja Franceta Burgerja v Celju dne 18. marca 1922 ob 9. uri popoldne.

Vadij znaša 10%. Dražbeno izkupilo se mora plačati v 14 dneh v gotovini. Dediči si pridržijo pravico odobrenja najvišjega ponudka 14 dni.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v sodnih spisih.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV., dne 7. febr. 1927.

INVENTURNA-PRODAJA

HUMANIK čevlje

Ceije, Aleksandrova ulica šte. 11

Maribor, Jos. Martinz, Gospodska ul. št. 17.

M. Zevaco

Papežinja Favsta

Roman

»Živel kralj!...«
 »Živel kralj!« je ponavljala množica v brezumnju svoje vzhitosti. »Živel kralj!«
 Deveti paž pa se je sklonil k hrbtu naslanjača in je zamrmral s trdim glasom:
 »Kralj Pariza, evo vam prilike, da postanete kralj francoski!...«
 Vojvoda se je naglo ozrl, kakor da ga je presunil ta glas do dna duše:
 »Vi, gospa! Princesa Favsta! Kaj delate tu — in v tem odelu?...«
 »Malo mi je mar odela, samo da nosim vaš grb in da sem tam, kjer ste vi! Vojvoda, odločite se danes. To ljudstvo vas na ramenih ponese v Louvre, ako le hočete!...«
 »Princesa!« je zamrmral Guise ves zmeden.
 »Živel kralj! Živel kralj!« je grmela množica.
 »Poslušajte ukaz, ki prihaja z neba!« je nadaljevala Favsta z globokim, strastnim glasom. »Vse je pripravljeno, vojvoda, Lyonski nadškof in vaš brat kardinal sta pri Naši Gospe. Mayenne je v Louvru, Brissac čaka s šest tisoč oboroženimi možmi. Po usmrtni, ki bo upljnila dušo tega ljudstva do skrajnosti, korakajte k Naši Gospe — in boste francoski kralj, preden mine ura!...«
 »Da! Naj bo... Da!« je zasopel Guise, onamujen in oslepljen po njenih besedah.
 »Iz stolnice pa korakajte v Louvre, vojvoda! Korakajte v Louvre in boste drevi spali v postelji Henrika Valoiškega...«
 »Da, da!« je ponovil vojvoda Guiski. Vzravnaval se je in široko odzdravil na vse strani, v znak, da sprejme kraljevsko čast, ki mu jo ponuja ves narod...
 Favsta se je plameneče ozrla v nebo, kakor bi ga klicala za pričo velikih stvari, ki so se bližale. Prav tisti mah pa se je začul iz ulice Sv. Antona zlokoben hrup.
 »Prihajata!... Fourcaudki prihajata!... Evo ju!...«

Tuljenje na pogin se je zloilo s pozdravnimi klici, namenjenimi »sinu Davidovemu«.
 »Živel kralj!... Smrt hugenotom!...«
 »Živel steber Cerkve!... Smrt krivovercem!...«
 Ko sta se pokazali obsojenki na vogalu trga, ju je sprejelo toli divje rjovenje, da je moralo biti čutečega človeka groza in strah. Vsaka izmed obsojenk je bila obkrojena po močni četi lokostrelcev. Magdalena Fourcaudova je stopala spredaj, več ko petdeset korakov pred domnevno Ivano Fourcaudovo, zakaj razburkano valovje ljudstva je bilo pretrgalo turobni izprevod.
 Guise se je bil iznova spustil v svoj naslanjač. Kakor oči plemičev in vse množice, so bile tudi njegove oči uprte v Magdaleno Fourcaudovo, ki je prva dospela na trg.
 »Zala deklina!« je rekel Guise.
 »Ona mega so se zasmejala. Obsojenka je bila res krasotica s svojimi dolgimi, črnimi lasmi in svojo medlo, zlatorjavo poltjo, po kateri bi bil človek sodil, da je jutrovskega rodu. A njena lepota je le še bolj razpalila gnev množice.
 »Smrt ji! Smrt!... Na vešala!... Na grmado!...«
 Rjovenje krvolokov je bilo odveč. Magdalena je že prispela do svoje grmade... Magdalena... Flora... Belgoderova starejša hči!...
 S smrtno tesnobo v očeh je pogledala okoli sebe. A že sta jo zgrabila pomočniki, dvignila jo in ji nataknila zanko; ob divjem tuljenju pobožnega ljudstva se je Magdalena Fourcaudova zazibala na vrvi... še tisti mah je navalilo na grmado deset, dvajset, petdeset besnečev, ki so izrgali prepočasnim krvnikom plamenice in so jih pometali med suhljad.
 Bel dim se je vzdignil naravnost proti nebu; še malo in pretrgali so ga plamen. Magdalena bela halja se je vnela in ji je pala z ramen. Telo nesrečnice se je pokazalo v strašni, grozeči in obtožujoči goloti, ki jo je le zdaj pa zdaj ogrnil ogenj s svojimi zubli...
 »Zala, bogme zala deklina!« je ponavljala Guise. »Lepših ne pomnim veliko...«
 Beseda mu je zajeknila v grlu. Obraz mu je pozelenel. Usta so se odprla, da bi zagnala krik, pa niso mogla izdaviati glasu. Z izbuljenimi očmi se je zastrmel v drugo obsojenko, ki so jo pravkar vleкли k njeni grmadi.
 »Še to!« je rjavelo ljudstvo. »Še njo!...«

Vojvoda Guiski je bil spoznal drugo Fourcaudko! Z brezumno grozo je spoznal v njej Violetto, ki je toli obupno koprněl po njej vse te dni in noči!...
 Snežnobela v svoji mrtvaški halji, vsa blede sredi zlate glorio svojih las, je stopala, kamor so jo peljali, in njene višnjeve oči so z začudeno milobo blodile po tem ljudstvu, ki je zahtevalo njeno smrt. Tedajci pa je uzrla vešala. Zagledala je grmado! Zagledala je Magdaleno truplo, ki se je zvjalo v plamenih! V neizrekljivem strahu se je zdrznila in otrpnila...
 Guise je hripavo zastokal. Kaj je bilo vzrok, da je stala Violetta tu, pred grmado, na mestu Ivane Fourcaudove? Ni se vpraševal. Toliko da je še živel. »Rešiti jo!« — je bilo edino, kar je mogel pomisliti v tem trenutku: rešiti jo za vsako ceno! Že je hotel vstati, da bi kriknil povelje...
 »Kaj nameravate?« je tedajci vprašal za njegovim ušesom glas, ki ga je poznal.
 Guise se je ves prepaden obrnil k Favsti in je z brezumnim gibom roke pokazal na Violetto...
 »Vem!« je odgovorila Favsta s strahotno brezčutnostjo. »Obsojena je. Umreti mora...«
 »Ne, ne!« je zasigal Guise.
 »Pa jo rešite, brezumnež! Ali ne veste, da ne morete ostati sin Davidov in steber Cerkve, ako iztrgate ljudstvu žrtev, ki jo hoče sežgati?... Le vstanite! Izrecite povelje, ki naj jo reši — in videli boste, kako vas narod ponese v Sekvano namestu v Louvre!...«
 Guise se je sesedel v svoj naslanjač in ni izrekel rešilnega povelja! Zbal se je za svoj kraljevski prestol in za življenje!... Bled kakor zid in drgeč od notranje muke je sklonil glavo.
 »Strahota!« je zamrmral. »Nočem je videti!...«
 Tako misleč je krčevito zatislil oči.
 Favsta se je odmaknila za dva koraka. Okruten nasmeh ji je preletel obraz.
 »Zmagala sem!...« je rekla sama pri sebi.
 Prav tedaj pa je zagnala množica še besneje vzklikanje in ploskanje. Tolpa ljudi, morda nestrpnih, ki niso mogli dočakati, da bi tudi druga Fourcaudka izdihnila na grmadi, je bila navalila na Violetto stražarje... Ko jih je Favsta pazljivo pogledala, je zavpila od divjega obupa...

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, živalskih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih domestinskih delov, pneumatike. Posebni oddelki za popolno popravilo, emajliranje in ponovno lakiranje dvokoles, otroških vozičkov, sivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Centki franko.

„TRIBUNA“ B. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4.

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to zrednost pri tvrdki.

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 6 I.
 (vzročnik 2000) (5-letna garancija)
 Telefon št. 980

Ponovna prostovoljna prodaja, oz. parcelacija posestva „PRENUŠ DVOR“ Zbelovo pri Poljčanah.

Prostovoljna prodaja posestva »Prenuš dvor« v celoti, oziroma po parcelah, se nadaljuje v nedeljo dne 20. februarja t. l. od 10. ure dopoldne naprej.

Posetvo, ki je neobremenjeno, meri okroglo 45 oralov in obstoji iz cca. 16 oralov gozda, dalje vinograda, sadonosnika, njiv in travnikov. Na posestvu stoji lepa enonadstropna hiša z mlinom, viničarsko poslopje, dve pritlični hiši in več gospodarskih poslopij. S parcelacijo je mogoče doseči štiri samostojna gospodarstva, vsako s stanovanjsko hišo.

Posestvo je oddaljeno od Poljčan tričetrt ure in leži v bližini glavne ceste v smeri Poljčane-Konjice. Železniška postaja Poljčane (tričetrt ure oddaljena), odnosno Zbelovo ali Sp. Laže na progi Poljčane-Konjice (¼ ure oddaljeno).

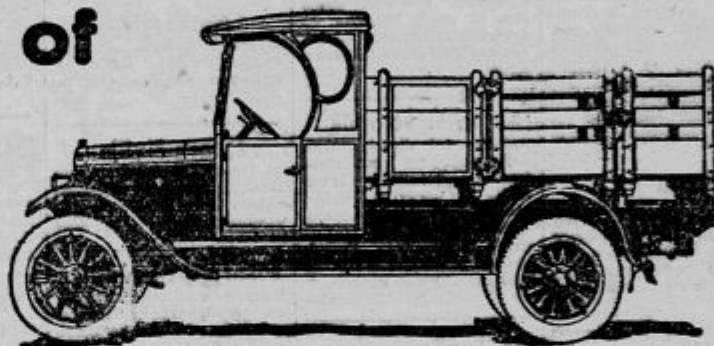
Pismene ponudbe sprejema in daje pojasnila odvetniška pisarna g. dr. Ivana Fermeveca v Ptuj.

Pojasnila na licu mesta se dobijo pri upravi »Prenuš dvora« ali pri posestniku g. Josipu Groseku, Zbelovo št. 48.

Interesenti se vabijo k prodaji.

Cena in plačilni pogoji ugodni.

A Product of General Motors

Stroški od kilometra:

Ekonomičnost tovornega voza je v stroških prevoza gotovega tovora.

Cena katero se plača za nov avtomobil (tovorni) ni najvažnejši faktor v kalkulaciji stroškov od prevoženega tovora na kilometer.

Poraba bencina, olja, rezervnih delov, popravil, izgubljeni čas zaradi defektov, tovarno nosivosti, z vsem tem morate računati, kadar kupujete tak voz.

Čistoče CHEVROLET TRUCK-ov, prosta se širom sveta, ker le v CHEVROLET tovornih vozovih, najdejo kupi rešenja problema koristnega in ekonomičnega transporta.

Cena 1½ tonske chasije Din 50.900.

Zastopniki za kraljevino SHS:

V. & M. BAREŠIĆ & Co. Centrala in skladišče rezervnih delov Zagreb, Kukovičeva ulica šte. 30.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 12.

Dušan Zečević, „Vel-auto“, Novi Sad, Aleksandrova šte. 6. Podzastopstvo: Subotica **Auto-Omnia**, Lazar L. Miličević, Centrala: B.ograd, Kr. Aleksandra 11-13. Podružnica: Sarajevo, Aleksandrova 68. Podzastopstva: Skoplje, Bitolj, Niš, Mostar, Gruz, Peč.

GENERAL MOTORS NEAR East S/A. ALEXANDRIA.

Moja žena in jaz.

sva istega mnenja in tudi Vi boste strmeli, videči kako postaja Vaše lice mladeniško sveže. Vaša koža gibka in baržunasto mehka in Vaši lasje s svojim izgledom vedno bolj veseli, če Vam bodo kakor tudi nam dnevno rabili:

Fellerjeva mila zdravlja in lepote z marko „Ela“ — naplimentirane kakovosti vsebujejo medicinsko preiskane dobro delujoče sestavine, ter silo torej le navadna toaletna mila. Polakulajte enkrat: „Ela“ — milo za milo.

Fellerjeva krema za obraz — „Ela“ — pomaga za rast las, odstranjuje upadajoče las, prazno očiščuje, odpravlja prihlaj, dela kriha las mehke in gibke in pospešuje rast las.

Fellerjeva mila — „Ela“ — pomaga za rast las, odstranjuje upadajoče las, prazno očiščuje, odpravlja prihlaj, dela kriha las mehke in gibke in pospešuje rast las.

Te cene se razumejo le, če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povzetju poštnina zviša za Din 10.—.

Naročila nasloviti različno takole: **EUGEN V. FELLER, lekarnar v Stubici Donji** Elsatrg 245, Hrvatska.

Marija Brezje

že odlična grenčica naj ne manjka v nobeni hiši. Na drobno se dobva v vsaki trgovini, na veliko pa jo izdeluje

F. S. Lukas v Celju

Rabljene tračnice

5-7 kilogramov po metru kupim in takoj plačam. Ponudbe poslati na **Publicitas d. d.**, Zagreb Gunduličeva 11, pod „Ciglanu 600“.

Zahvala.

Za številne zraze globokega sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega nepozabnega, dobrega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Franjo Kunaverja,

za poklonjeno krasno cveto in venec ter za mnogobrojno častitljivo spremstvo na njega zadnji poti, se vsem prav vsem priročno zahvaljujemo. Najsrčnejša hvala pa bodi izročena č. č. sestram usmiljenkam za njihovo brezmejno požrtvornost.

Ljubljani, dne 12. februarja 1927

Zalučci ostali.

Komisijsko prodajno podjetje

„EZO“

Ljubljana, Velesojm T 140

ima v zalogi ter prodaja rabljene automobile sledečih znamk: **Ausiro Daimler, Benz, Puch, Ford, Sizaire, Greif & Stiff, motorno kolo Indian** itd. Vozila so občinstvu na ogled v velesojmskem paviljonu „J“. Istotam se prodaja razno pohištvo, kompletna jedilnica, slarinska ura, ogledala itd.

Vsakovrsne rabljene predmete se prevzema v komisijsko prodajo.

Informacije vedno radevolje in brezplačno.

Dijaška organizacija **S. J. S. U Prosveta** javlja žalostno vest, da je umrl njen velezaslužni pokrovitelj, gospod

Amat Škerlj

gimnazijski ravnatelj

v četrtek, dne 10. februarja 1917 ob 20. uri.

Ohranimo blagemu pokojniku trajen spomin!

Novo mesto, dne 11. februarja 1927.

Od bor.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglaš strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prirreditelj

Plesne vaje
elektrovalnega društva vsako nedeljo in praznik na Strelišču pod Rotnikom. Zabitek ob 15. uri. 5229

Danes koncert
v gostilni "Amerika". Igra salonski orkester. 4608

Češkoslov. marionetno gledališče
V nedeljo popoldne na Taboru s 2. d. a. predstava "Vojna". Vredn. 1. reda 227

Sestanek vojnih invalidov
Podpisani sklicujejo vabilo vose vojne invalide in vdova na sestanek za nedeljo, dne 13. t. m. ob 10 dopoldne v prostorih gostilne pri Maru na Rimski cesti v Ljubljani. Sestanek se vrši v znamenju pogovora o organizaciji in razmer v krajevni organizaciji v Ljubljani. Sklicatelj: Hranjski Alojz, Božić Jofe, Rosman Ivan, Hitić Franc. 4503

Napredno, politično društvo za Vodmat
prihaja svoje semenišnike in prijatelje na domačo večerjo, ki se vrši danes 13. t. m. zvečer v gostilni g. Flegar, Zaloška cesta št. 7. Vstopnine ni. Dostojne m. s. dobrodošle. — Zdravniški dobrodošle. 4643

Domačo zabavo
priredi danes gostilna Turk v Strelišču ob št. 22. — Za obilno udeležbo se priporoča Fani Piller. 4690

Franc Vrtačnik
Dunajska cesta 9, polagalec novih in izletnih starih parketnih tal se priporoča. 4488

Modna šivilja
Marija Krmelj, Wolfova 1 izdeluje kostume, plašč, promodane in večerne toalete. Sprejemni dan popravila. Cene nizke. 4505

Dvokolesa
popravila najbolje najhitreje in najceneje Florjanci. 4678

Galoše popravila
parna vulkanizacija Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 112 4678

Ondulacija, vodna, ondulacija, striženje, barvanje las, nanakura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu "KELVIN".

Kopitarjeva ulica 1.

Za legitimacije
izvršuje slike najhitreje in najceneje fotograf Primož, Zidani most. 71

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Valvazorjev trg 266

Česalni salon Venus
Sv. Petra cesta 25 Onduliranje 8 Din, umivanje glave 5 Din, masaza 6 Din, manikir 8 Din in striženje na budi 7 Din. Za gospode: striženje 5 Din, masaza 6 Din in otroci 5 Din. Ispovedovanje lasulji, kakor tudi prevzemanje maskiranja. 4607

STAMPILJE
pečate etikete, gravirano SITAR & SVETEK, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 3

Dvokolesa
popravila najbolje najhitreje in najceneje Florjanci. 4678

Galoše popravila
parna vulkanizacija Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 112 4678

Ondulacija, vodna, ondulacija, striženje, barvanje las, nanakura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu "KELVIN".

Kopitarjeva ulica 1.

Za legitimacije
izvršuje slike najhitreje in najceneje fotograf Primož, Zidani most. 71

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Valvazorjev trg 266

Česalni salon Venus
Sv. Petra cesta 25 Onduliranje 8 Din, umivanje glave 5 Din, masaza 6 Din, manikir 8 Din in striženje na budi 7 Din. Za gospode: striženje 5 Din, masaza 6 Din in otroci 5 Din. Ispovedovanje lasulji, kakor tudi prevzemanje maskiranja. 4607

STAMPILJE
pečate etikete, gravirano SITAR & SVETEK, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 3

Dvokolesa
popravila najbolje najhitreje in najceneje Florjanci. 4678

Galoše popravila
parna vulkanizacija Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 112 4678

Ondulacija, vodna, ondulacija, striženje, barvanje las, nanakura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu "KELVIN".

Kopitarjeva ulica 1.

Za legitimacije
izvršuje slike najhitreje in najceneje fotograf Primož, Zidani most. 71

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Valvazorjev trg 266

Česalni salon Venus
Sv. Petra cesta 25 Onduliranje 8 Din, umivanje glave 5 Din, masaza 6 Din, manikir 8 Din in striženje na budi 7 Din. Za gospode: striženje 5 Din, masaza 6 Din in otroci 5 Din. Ispovedovanje lasulji, kakor tudi prevzemanje maskiranja. 4607

STAMPILJE
pečate etikete, gravirano SITAR & SVETEK, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 3

Dvokolesa
popravila najbolje najhitreje in najceneje Florjanci. 4678

Galoše popravila
parna vulkanizacija Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 112 4678

Ondulacija, vodna, ondulacija, striženje, barvanje las, nanakura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu "KELVIN".

Kopitarjeva ulica 1.

Za legitimacije
izvršuje slike najhitreje in najceneje fotograf Primož, Zidani most. 71

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Valvazorjev trg 266

Česalni salon Venus
Sv. Petra cesta 25 Onduliranje 8 Din, umivanje glave 5 Din, masaza 6 Din, manikir 8 Din in striženje na budi 7 Din. Za gospode: striženje 5 Din, masaza 6 Din in otroci 5 Din. Ispovedovanje lasulji, kakor tudi prevzemanje maskiranja. 4607

STAMPILJE
pečate etikete, gravirano SITAR & SVETEK, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 3

Dvokolesa
popravila najbolje najhitreje in najceneje Florjanci. 4678

Galoše popravila
parna vulkanizacija Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 112 4678

Ondulacija, vodna, ondulacija, striženje, barvanje las, nanakura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu "KELVIN".

Kopitarjeva ulica 1.

Službe

Trgovskega učenca
zdravstva, posetnega in pridnega, a primerno šolajo izobrazbo sprejme v svojo osebno hišo Franc Zaplatnik, trgovec, Retnje, Krite na Gorenjskem. 4360

Saldakontistinja
s večletno prakso sprejme s 1. marcem večje industrije v Ljubljani. Teopis in strojeve pogoj! — Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4305

Trg. pomočnika
sprejme takoj ali kmalu večje trgovske hiše v Ljubljani. Prednost imajo posredniki s večletno prakso v trgovini s semenjem, oziroma kmetijskih strojev, predvsem pa taki, s kmetijsko izobrazbo. Plača po dogovoru. — Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4472

Vajenca
za četverletno obrt in pošteno družino sprejme Josip Pogacnik, ročno čevljarstvo — Ljubno, pošta Podnart. 4496

Trg. vajenca
ki se te učiti 2 letne mesečne stroške, želimo prenesti ter dobro izučiti manufakture, gre tudi v mešano trgovino. Sposobni lahko v 1. mesecu. Dopolnje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4456

Knjigovodjo
sprejme za stalno podjelo. Reflektirani samo na domačo, kmetijsko, ki se deluje v stavbi stroki. — Sposobni lahko v 1. mesecu. Dopolnje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4632

Kuharico
s kapitalom za navadno hrano v večji kuhinji — sprejem na takoj. Poudarje na podružnici "Jutra" v Mariboru pod "Deber za službo". 4686

Dobro gospodinjstvo
s večjim kapitalom za vodstvo večje kuhinje, navadne hrane, takoj sprejem. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" v Mariboru pod "Deber za službo". 4687

Pridnih delavcev
vsake vrste sprejme večje število tvevka za takoj v dobro in stalno službo. Vstopnine 5—15.000 Din proti obrestim. Zastojanje kapitala. Poudarje na podružnici "Jutra" v Mariboru pod "Deber za službo". 4688

Strojnik
izkušen ključavničar in večje elektrotehniške naprave, dobi takoj službo. Reflektiramo samo na prvotnost in starost. Naslov: Karl Kovač, parna šaga, Stari trg pri Raketi. 4678

Soferija
še mogoče neoženjena, z dobrih prihodov, ki mora biti obremenjena mehanik, sprejem. Javi naj se v gostilni Prešer v Laškem. 4484

Potujočega zastopnika
za Slovenijo išče inozemska dobro vplečena elektrotehnična veleindustrija. Pogoji je znanje slovenskega in nemškega, predpogoj pa poznanje prikl. — Prednost imajo tisti, ki so se delali v tej stroki. — Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4426

Učenca
z dobrih prihodov — še mogoče s par rast. meš. šole, sprejme v trgovino mešane blaga Valentin Dreo, Sv. Trojica v Slov. gorah. Prednost imajo: večje postave, marljivost, poštenih staršev. 3180

Zastopnike (ce)
sprejem na prodajo mleke kave za Slovenijo, z dobro provizijo. Ustvarja na one, ki imajo dobre zveze s tujimi varnimi in restavracijami. Zeman, Gajret, turška kava 4484

Kuharico
staro 40—50 let sprejem na 8. o. m. Mesečna plača 500 Din. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4018

Pietilica košar
za perutnino sprejem. Oddam mu po cen. v najem posveto v Gor. Ležnici in prevzemanje od njega vse izotvoritve. Vojkem Abt, Maribor. 4544

Trg. sotrudnico
starejšo in samostojno, popolnoma izurjeno in mehanično stroki, po možnosti tudi v nakupu blaga izveščena sprejem. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4477

Trg. vajenca
mogočnega in z začetno šolsko izobrazbo sprejem v špecijalno trgovino. Na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4673

Blagajničar

sprejem za večjo restavracijo. Poštena dekleta z deteli, ki znajo dobro računati, imajo prednost. — Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4288

Kuharico
dobro, ki bi ob prostem času tudi šivala domače življenje, sprejem. Cenjene poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4319

Manufakturstista
dobro izurjenega, sprejem v trgovino v lepem industrijskem kraju Ljubljanske oblasti. — Predpogoj: prav dober prodajalec, s finim nastopom in vabilno znanostjo ter dober aranžir. Nastop po dogovoru. Cenj. poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4682

Pletiljo
veščo vsake dela, sprejem kot družabnico ali ji plačam od komada. Prednost imajo t. nekaj kapitala in svojimi strojem. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4663

Prodajalka
mešane stroke, samostojno, znanstveno in pošteno, sprejem s 1. marcem, event. malo kesanje. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4679

Učenca
zdravstva in krepkega dekleta s primerno predizobrazbo sprejem v trgovino mešane blaga. Cenjene poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4329

Mlajšo kuharico
pošteno, marljivo, z dobrih prihodov, ki se te učiti 2 letne mesečne stroške, želimo prenesti ter dobro izučiti manufakture, gre tudi v mešano trgovino. Sposobni lahko v 1. mesecu. Dopolnje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4456

Kovaškega pomočnika
izurjenega ter sposobnega za vsako kovaško delo, po sebo za podkovanje konj sprejme takoj Anton Zajc, Zalec. 4544

Hišnika
za majhno posveto blizu Ljubljane iščem za takoj. Natančneje se poizve na Dunajski cesti 11/1. 4568

Natakarice
Katera gospodinja ali gospe natakarice od 30—40 let stara, ki ima občutno dovoljenje za točenje pijske, bi hotela sprejeti službo na delu kot gospodinja pri samek gospodu, ki poseduje gostilno. Možitev ni izključena. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4590

Izprašan kurjač
za Wolfovo lokomobile in nadzemnim Treppenroestem za kurjavo z žaganjem, popolnoma več tega posla in z večletno prakso, dobi takoj službo. Naslov: Kovač, parna šaga, Stari trg pri Raketi. 4678

Modistka
in službi, ki prevzame delo v prostem času, naj se javi na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4611

Urarskega pomočnika in vajenca
sprejme D. Marinko, urar, Ljubljana, Florjanska ul. št. 31. 4607

Kontoristinja
izveščena v knjigovodstvu, nemškem in slovenskem dopisovanju ter strojeplju, z večletno prakso, sprejem v veletrgovino v Splitu. — Lastnoročno pisane prošnje s zahtevno plačo na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4609

Iščem učenca
z deteli, za strojno pletenje za podružnico, isto, ki imajo dobre zveze s tujimi varnimi in restavracijami. Zeman, Gajret, turška kava 4484

Učenca za trgovino
v starosti 14 let, poštenih staršev, in primerno šolsko izobrazbo sprejem s 1. marcem s hrano in stanovanjem v hiši. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4491

Račun. natakarico
najraje začetnico, pridno, pošteno in čedno takoj sprejem v Ljubljani — Naslov v oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4515

Vrtnarja
dobro izveščena v sadjarstvu in splošnem vrtnarstvu sprejem v vrtni Event. oddam vrt s cvetličnjakom in gorkimi gredami in najem po zelo ugodnim pogojem. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4535

Brivskega pomočnika
mladega in dobrega delavca sprejme 23. februarja ali 1. marca Janko V. j. t. brivce za dame in gospode v Kranju. 4502

Oglas. akviziterja
boljšega in dobro izveščena, sprejem proti dobri proviziji v stalno službo. — Poizve se pri Alois Compagny, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1. 4633

Služničad

kuharice, sobarice, natakarice, hišne idel. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v birou Ekonomija, Beograd Vasina 11. 4030

Provizijske potnike
še vplejane pri trgovih potnikih in mestih sprejem. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4644

Služkinjo
pošteno in pridno, ki zna samostojno kuhati in ki bi opravljala vsa druga hišna dela, sprejme takoj družina s 8 oseb. Pisane poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4565

Pletiljo
veščo vsake dela, sprejem kot družabnico ali ji plačam od komada. Prednost imajo t. nekaj kapitala in svojimi strojem. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4663

Prodajalka
mešane stroke, samostojno, znanstveno in pošteno, sprejem s 1. marcem, event. malo kesanje. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4679

Učenca
zdravstva in krepkega dekleta s primerno predizobrazbo sprejem v trgovino mešane blaga. Cenjene poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4329

Mlajšo kuharico
pošteno, marljivo, z dobrih prihodov, ki se te učiti 2 letne mesečne stroške, želimo prenesti ter dobro izučiti manufakture, gre tudi v mešano trgovino. Sposobni lahko v 1. mesecu. Dopolnje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4456

Kovaškega pomočnika
izurjenega ter sposobnega za vsako kovaško delo, po sebo za podkovanje konj sprejme takoj Anton Zajc, Zalec. 4544

Hišnika
za majhno posveto blizu Ljubljane iščem za takoj. Natančneje se poizve na Dunajski cesti 11/1. 4568

Natakarice
Katera gospodinja ali gospe natakarice od 30—40 let stara, ki ima občutno dovoljenje za točenje pijske, bi hotela sprejeti službo na delu kot gospodinja pri samek gospodu, ki poseduje gostilno. Možitev ni izključena. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4590

Izprašan kurjač
za Wolfovo lokomobile in nadzemnim Treppenroestem za kurjavo z žaganjem, popolnoma več tega posla in z večletno prakso, dobi takoj službo. Naslov: Kovač, parna šaga, Stari trg pri Raketi. 4678

Modistka
in službi, ki prevzame delo v prostem času, naj se javi na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4611

Urarskega pomočnika in vajenca
sprejme D. Marinko, urar, Ljubljana, Florjanska ul. št. 31. 4607

Kontoristinja
izveščena v knjigovodstvu, nemškem in slovenskem dopisovanju ter strojeplju, z večletno prakso, sprejem v veletrgovino v Splitu. — Lastnoročno pisane prošnje s zahtevno plačo na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4609

Iščem učenca
z deteli, za strojno pletenje za podružnico, isto, ki imajo dobre zveze s tujimi varnimi in restavracijami. Zeman, Gajret, turška kava 4484

Učenca za trgovino
v starosti 14 let, poštenih staršev, in primerno šolsko izobrazbo sprejem s 1. marcem s hrano in stanovanjem v hiši. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4491

Račun. natakarico
najraje začetnico, pridno, pošteno in čedno takoj sprejem v Ljubljani — Naslov v oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4515

Vrtnarja
dobro izveščena v sadjarstvu in splošnem vrtnarstvu sprejem v vrtni Event. oddam vrt s cvetličnjakom in gorkimi gredami in najem po zelo ugodnim pogojem. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4535

Brivskega pomočnika
mladega in dobrega delavca sprejme 23. februarja ali 1. marca Janko V. j. t. brivce za dame in gospode v Kranju. 4502

Oglas. akviziterja
boljšega in dobro izveščena, sprejem proti dobri proviziji v stalno službo. — Poizve se pri Alois Compagny, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1. 4633

Strojnik

ključavničar prvovrstan, išče službo. — Dopise na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4624

Postrežnica
išče zaposlitve od 9. ure naprej, s Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4594

V špecij. trgovino
šit vstopiti za 2 meseca manufakturstista kot praktikanat. Dotičnemu trgovcu na razpolago Din 25.000. Pisane poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4565

Ključavničar
s 25.000 Din kapitala, vešč mehaniki, vstopi k mehaniku ali mehaničnemu podjetju kot družabnik. — P. Muhovič, Rečica ob Savinji 4563

Mizarski vajenec
išče službo za takoj. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4576

Kontoristinja
z nanjem slov. in nemškega jezika, stenografije, strojeplju in knjigovodstva, s posredno prakso, išče primerno službo na delu. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4615

Natakarica
pridna in poštena, bi rada menjala službo. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4499

Dobra šivilja
ki šiva staro in novo, gre delat na doma. Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4581

Pisarniški uradnik
z mnogoletno prakso, sprejem popoldnevo službo za računsko, dopisje in splošno pisarniško poslo. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4581

Šofer
nealkoholik, z dobro prakso, tudi skladnik, išče kova dva, tudi najpogostejšo Lovro Kriz, Trnavski prištani 13. Postrebo točno! 61

Kontoristinja
z večletno prakso, sprejem popoldnevo službo za računsko, dopisje in splošno pisarniško poslo. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4581

Inteligentna gospa
perfektna v šivanju in kem. kova dva, tudi najpogostejšo Lovro Kriz, Trnavski prištani 13. Postrebo točno! 61

Kateri ključavničarski
ali mehaničarski mojster bi sprejel 15letnega nadzornika za delo v deteli v ustanovi, kjer bi imel tudi stanovanje in hrano. Cenjene poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4485

Vesten gospod
s 15letno pisarniško prakso išče službo za popoldan. — Daje tudi instrukcije za nižješole. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4425

Gospodinja
samostojna, feli službe pri samostojnem, starejšem gospodu. — Cenjene poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4630

Gospodinja
v gospodinjstvu dobro izveščena, išče primerno službo. — Poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4638

Gospa
rečna in vestna, vestransko nabavljena, feli primerno službo kot gospodinja ali kaj sličnega. Cenj. poudarje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4639

Starejša gospodinja
s osebo in točilno pravico ter običajnim ličtem, išče primerno službo. Dopisje na oglaš. oddelku "Jutra" pod znako "Pozitivno". 4633

Dobra kuharica
ki zna tudi šivati, feli službo pri boljši družini. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4674-a

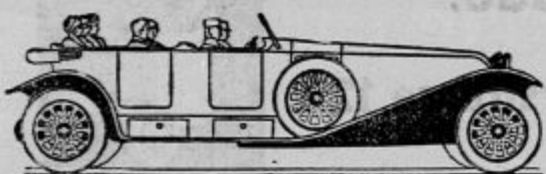
Trgovski vajenec
kateri je še bil nekaj časa v trgovini, bi se rad kje delal. Naslov v oglaš. oddelku "Jutra". 4665

Pietilja
sprejme delo na dom — po sebo za podkovanje konj sprejme takoj Anton Zajc, Zalec. 4544

Urarskega pomočnika in vajenca
sprejme D. Marinko, urar, Ljubljana, Florjanska ul. št. 31. 4607

Kontoristinja
izveščena v knjigovod

„ETOILE“

gorčica (senf) je najboljša, dobite jo v vseh del katesn h
in specerijskih trgovinah.

«RENAULT»

12/20 HP. in 22/30 HP., 4 cilindrski ter 40/50 HP., in 80 HP.,
6 cilindrski osebni in tovorni avtomobili vseh vrst.

«STUDEBACKER»

najnovejša tipa, v Evropi preizkušena 24 HP., 6 cilind., 100 km
hitrosti. Poraba bencina 101 Pride meseca februarja v Ljubljano.

A. LAMPRET, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 22.

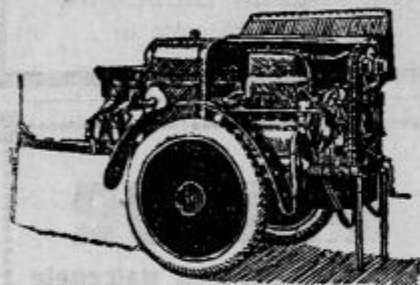
Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsake
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predjumi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzot. vste: Kredit Ljubljana. Telefon 40. 457. 548. 803 in 861

Gasilna društva, pozor!

Motorna brizgalna

10 m³ na uro

do 60 m višine

Motori 4 cilindre z

22 36 HP

Vse auto-brizgalne 30 do

40% ceneje kot druge

Konkurenčni izdelki.

Dobavlja:

zastopstvo RENAULT

A. LAMPRET, Dunajska cesta št. 22.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi

vseh vrst kolonijalno in špecerjsko
blago, žito, moko, deželne prideleke,
kislavo kisline, špirit, umetna gnojila.
V lastni delavnici proizvaja mesne
izdelke vseh vrst, salamo, klobase,
slanino in meso. Dobavlja po naj-
nižjih cenah vse vrste poljedelskih
strojev, mlatilnice, slamoreznice,
separatorje, nadalje poljedelsko
orodje. Stalno na zalogi ognjavarne
blagajne različnih velikosti.

BUBIKOPF

pa tudi dolgi lasje

lahko očara o, ali samo takrat, ako se lasje
odlikujejo tudi z naravnim sijajem. Vse to se
more doseči z Ane Čilagove pomade za rast las! Ta pomada
je suvereno sredstvo proti izpadanju las, priznana po vseh petih
kontinentih kot sredstvo za pospeševanje rasti las, za gostoto rasti
in ječanje korena. Pomaga gospodam, damam in deci pri razvitku
gostih in čvrstih las in daje že ob kratki uporabi prirodni sijaj
in naravni izgled ter čuva lasne prave osivelosti prav do visoke
starosti. Čilagove pomade odstranjuje prihaj v 48 urah. No-
beno sredstvo ne obsega toliko hranilne materije za lasne kot
Čilagove pomade, ki je iz 50 letnega obstanke z vso pravico
dobila svetovni glas. Že po uporabi prvega lončka prestane iz-
padanje las in opaža se nova rast. Ta uspeh dokazujejo milijoni
zahvalnih pism, ki so dospeli tvornici iz vsega sveta v času
50 let. — Čilagove pomade ni nikakoli oblačna lepilna pomada
naga resno sredstvo za hranjenje las, ter se priporoča vsako-
mur, ki želi svoj naravni kras pridržati do visoke starosti.
Cena lončka Din 60.—, dvojni lonček Din 90.— in poltina.

Razpošilja se po povzetju iz tvornice za SMS.

Laboratorium „Aurora“, Kamenica 92 (Srijem)

Iščejo se preprodajalci po vseh krajih.

†
Narodna čitalnica v Siskijavi, da je umrla en us anov telj, dolgoletni predsed-
nik in član, gospod

Franc Drenik

Pogreb blagor kojnika se vrši v neteljo,
dne 14. februarja 1927 ob 14. uri izpred hiše
žalosti, Gledalška ul. 2.

Odbor.

†
Potrtim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prija-
teljem in znancom, da je naša nadvse ljubljena mati, stara
mati in tašča, gospa

Neža Leitgeb

po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 14. feb-
ruarja 1927 iz hiše žalosti Lepodvorska ulica št. 23 ob 3
uri popoldne

LJUBLJANA, 12. februarja 1927.

Žalujoči ostali.

Vsem, ki so našega ljubljenega

Vasota

spremili na poslednji poti, mu poklonili to-
liko cvetja in sočustvovali z nami v naši
nesreči, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Rodbina Kostevc.

Zahvala.

Povodom bridke izgube, katera je
nas zadela s smrtjo našega ljubljenega
očeta

Mr. Ph. Franc Pehani

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da je
nam nemogoče zahvaliti se vsakemu
posebe. Zato dovoljujemo se zahvaliti
tem potom vsem onim ki so počastili
njegov spomin z venci, kakor onim ki
so ga spremili na njegovi zadnji poti
ali so nam stali ob strani s svojim so-
čutjem.

Žalujoči otroci.

2 uri
telovadbe10 minut
s pikčastim valjačem

Ali vasi vemo, da so take telesne vaje vsak dan
potrebne če hočemo ostati zdravi sveži in viki. Zdra-
vo telo, krepko telo je prvi pogoj za veselo delavno
življenje. Človek s slabimi, mehki in z maščobo pre-
večenimi mišicami je nepopoln in ne more uživati živ-
ljenske popolnosti. Toda kdo ima danes čas gojiti po
dve uri športa dnevno? Nikdo! Deset minut zjutraj in
toliko tudi zvečer si lahko že vsakdo vzame časa za
telesno gojitev. In baš teh deset minut lahko meseče
s pikčastim valjačem (Punktroler) nadomesti 2 urni šport

Specialist dr. med. Wölter, ki je spoznal
vpliv pikčastega valjača pri mnogih svojih pacientih
piše: Pikčasti valjak z nebrojnimi kavčugastimi sesalni-
nimi točkami poživlja poleneli krvni tok. Ulečeno ma-
ščobo dvigne in spravi v tek. Pacienti v kratkem zgu-
be neprijetno debelost in z njo premine nevarnost ne-
prijetnih nevarnih komplikacij kakor: srčno otokanje,
splošno srčno oslabelost itd. Posebno priporočljiv je
naš aparat za komodne ali celo strahotljive bolezni,
ki se nečelo dolgo vežbati in nemorejo izvajati šport.
V desetih minutah masaže se opravi vse

Pikčasti valjak vživi krvni tok in po-
speši prebavljanje. Vsaki telesni kotiček po-
lene kri ki izplakne nepotrebno maščobo in tudi bo-
lezni, ter jih spravi skozi ledvice in črevesje iz telesa.
To vse opravi tekot 10 minut, katere bo peč lahko
vsakdo žrtvoval za nego telesa, dobiti življenja
energije in dela. Mali enkratni izdatki niso za primer-
ati z izrednimi dolgoletnimi vrtilinami.

Naročite ta aparat takoj in sicer samo pravi z našo
zaščitno znamko s piko na čelu, kajti le z njim dose-
žete vse. (3 D. R. patenti 24 inozemski patenti).
Cena za Jugoslavijo Din 200.— in Din 300.— (ki
močnejše učinkuje).

Zastopstvo za Jugoslavijo ima:

G FOXA, Maribor, Meljska c. 56

Dobite ga tudi: **Beograd:** Antoničević Milan,
lekarnar, Terazije 15; Delini, lekarnar Kneza Mihajla,
Knez Mihajlova ulica 1; Eskalup, drogerija, Kolarčeva
8; Merkur, drogerija, Kralja Milana 29; Sanitas, droge-
rija, Terazije 13; Milanović & Letić, Knez Mihajlova 39;
T. Soubachitsch & Cie., Knez Mihajlova 25. **Celje:**
König F.; Sanitas, drogerija; **Ljubljana:** „Adria“
drogerija, Selenburgova 1; G. Besednjak & drug, Pre-
šernova ulica; Kane Anton sinovi, drogerija, Židovska
ulica; Kotar O. C., drogerija, Wolfova ulica; Strmolli,
parfumerija, Rotovški trg; **Maribor:** Franc Korm-
mann, Gosposka ulica; Martinc Josip, Gosposka ulica;
Thür Ivan, drogerija, Gosposka ulica; **Mostar:** No-
vak J., drogerija; **Novi Sad:** Higien, Kosta Živan-
ović, drogerija; Lukac, parfumerija, Trg Oslobođenja 4;
Osijek: Fluger Iso; Gobetzkv Aladar, drogerija; Gul-
nerić Franjo; **Ptuj:** Poberaj J. C., drogerija; **Sara-
jevo:** Dobeczy & Co., Ferhadija ulica; „Venus“ par-
fumerija A. Polzović; **Subotica:** „Nada“, drogerija,
Strossmayerova 2; Leitner Szilber, lekarna kot zapo-
vornic; **Vel. Bečkerek:** Balla Richard, drogerija;
Zagreb: „Nobilor“ parfumerija, Illica 34; Stakić, dro-
gerija, Illica; Starčević & Vladković, Duga ulica 1;
„Thea“ parfumerija, Juršičeva 26; Dr. F. Brössler, d. d.
Starčevićev trg 6.

Fabrik orthopädische Apparate
L. M. Baginski, Berlin-Pankow, Hindensestra.

Zahtevajte zdravniško literaturo

†

Bres posebneza ohranila

Preminal nam je danes zjutraj ob pol 2 uri po kratki
mučni bolezni, previden s tolažili svete vere naš ljubljani, ne-
pozabni skrbni soprog in oče, oziroma stari oče, gospod

Karol Prezelj

posesnik parne peč, hišni posesnik, bivši dolgoletni
načelnik požarne brambe v Litiji itd. itd.

Pogreb bo v nedeljo, 13. februarja ob 4. uri popoldne
na tukajšnje pokopališče.

V LITJI, 12. februarja 1927.

Žalujoče rodbine Prezeljeve in inženier Drassalova.

†

Tužnim srcem javljamo, da je danes, ob 2
zjutraj, nenadoma preminul dolgoletni načelnik
gasilnega društva Litija, gospod

Karel Prezelj

pekovski mojster v Litji

v starosti 72 let

Pogreb se bo vršil v nedeljo, ob 4 pop. s
častnim spremstvom gasilstva na litijsko pokopališče
Zasluznega načelnika ohranimo v častnem
spominu.

Litija, 12. februarja 1927.

Gasilno društvo Litija.